

Omslagsbild av Kerstin Frykstrand

Arabia land och andra sagospel

Förord till den elektroniska utgåvan

Dessa sagospel, författade av **Anna Maria Roos** (1862-1938) och illustrerad av **Kerstin Frykstrand (1901-1997)**, har i juli 2016 digitaliserats av Ralph E. utifrån lånat exemplar från Västerviks kommunbibliotek, förutom sagospelet *Arabia Land*, som digitaliserats av **Dramawebben**.

barn Biblioteket saga=176

ARABIA L/VN D

SAGOSPEL AV ANNA MARIA ROOS

SVENSK LÄRARETIDNINGS FÖRLAG, STOCKHOLM

barnbiblioteket saga

176

LÄSEBOK I HEM OCH SKOLA

ARABIA LAND

OCH ANDRA SAGOSPEL

AV

ANNA MARIA ROOS

TECKNING A K AV KKR V 77A' HR) A'STRÅ ND

Red.: S/C.VE II. WRANÉR

STOCKHOLM SVENSK LÄRARETIDNINGS FÖRLAG(EFTERTRYCK FÖRBJUDES.)

STOCKHOLM 1937 A/B GUSTAF LINDSTRÖMS BOKTRYCKERI

35511

Den lilla gumman som ville ha sällskap.

Sagospel i en akt.

Personer:

DEN LILLA GUMMAN.

KRÅKMOR utanför scenen.

KRÅKFAR utanför scenen.

HÄSTEN.

OXEN.

TUPPEN.

GRISEN.

HUNDEN.

BAGGEN.

KATTEN.

(Scenen föreställer en stuga med en spis. Kopparkärl på spiskransen, enris på golvet, blomkrukor ifönstret. En gryta med gröt puttrar i spisen. I fonden en dörr, som är i två hälfter, så att man kan öppna enbart den övre halvan. *Den lilla gumman* sitter på en bänk vid spisen.)

Den lilla gumman:

Håhå jaja, här sitter jag ensam och allena i min lilla stuga. Allting är så fejat och fint, och enris har jag strött på golvet, eftersom det är lördagskväll, och kopparn skiner så blank på spiselkransen, och gröten puttrar i grytan. Men alltsen min lille gubbe dog, är det inte lika roligt som förr att hålla allting prydligt och fint. Nu är det ingen som säjer: »Vad vi ändå har det trevligt, du och jag, i vår lilla stuga.» Och det är ingen som säjer: »Vad du kokar för en präktig, god gröt, gumman min.» Håhå, jaja (reser sig och 1-ör om i grytan). Vad han var snäll, min gubbe. Och en så fin, mild röst han hade. Sånt tycker jag så mycket om. Jag tycker inte om, när folk skriker och väsnas. Då blir jag så trött. - - Ja ja, inte är det någon som skriker nu inte! Men att ha det så här tyst och ensligt, det är ändå bra tomt (rör om i grytan). Jag skulle verkligen behöva något sällskap. Men var ska man få något här ute i skogen? Här kommer aldrig någon människa.

Kråkmor (utanför scenen) :

Kra kra kra.

Gumman (tittar ut):

Ja, där flyger kråkan hem till sitt bo, och när hon ropar kra kra, så svarar kråkgubben kra kra.

Kråkfar (utanför scenen) :

Kra kra.

Gumman (med en suck):

Ja ja, hon är inte ensam hon... (slår sig på knäna). Nu vet jag vad jag ska göra! Jag ska höra efter, om det finns något djur i skogen, som vill komma hit och bo hos mej. Det kan väl finnas något djur, som vill ha mat och husrum för att hålla en gammal gumma sällskap. Men det ska vara ett snällt djur med en fin och mild röst, för annars trivs jag inte med det. Jag hör efter strax, jag. (Hon öppnar övre dörrhalvan och ropar utåt) : Finns här något djur i skogen, som vill komma och bo hos mej i min stuga och ha det gott och bra? Men det ska vara ett djur, som har en fin röst. (Hon sätter sig igen.)

(Ett par starka knackningar på dörren.)

Gumman:

Vem kan det vara, månntro, som kommer3U

så snart? (Reser sig, går till dörren och öppnar den övre delen därav.)

(Hästen tittar in.)

Gumman:

Nej se goddag, snälla vackra hästen! Jag kan förstå, att du kommer för att söka platsen här. Men du vet, det är ett villkor: man får lov att ha en fin röst. Får jag be dej att låta mej höra din röst?

Hasten (gnäggar) :

Hä-ä-äh.

Gumman:

Ack, snälla hästen, ursäkta att jag säjer det, men du har allt en bra hård stämma •— ja, jag säjer inte, att det inte är en mycket bra röst på sitt vis, men ser du, jag är lite bortskämd; jag hade en man som hade en så utmärkt fin och behaglig röst. Så jag tror jag måste säja, att du inte riktigt passar här.

Hästen (med klagande tonfall) :

Hä-ä-äh. (Travar bort.)

Gumman (stänger åter dörren, rör om ett tag i grytan.

Sätter sig) :

Månntro det ska komma någon mer?

(Ett par starka knackningar.)

Gumman:

Vem kan det vara, månntro? (Går och öppnar. Oxen tittar in.)

Gumman:

Goddag, du oxe-koxe! Jag kan gissa varför du kommer. Du har väl hört, att jag önskar lite sällskap. Men du vet hur mycket avseende jag fäster vid rösten, så jag ska be att få höra hur den låter.

Oxen (råmar) :

Bu . . . Bu . . .   Gumman:

Ack, min kära oxe, du ser så hygglig och beskedlig ut, och jag förstår ju, att du har knogat mycket i dina dar, så

nog skulle jag gärna unna dej att få det riktigt lugnt och vilsamt på ålderdomen. Men jag kan verkligen inte hjälpa, att jag tycker din röst är lite sträv. Så jag är rädd det inte kan bli något av med den saken.

Oxen (klagande) :

Bu-u . . . (Lunkar bort.)

(Gumman stänger dörrhalvan, rör i grytan och sätter sig igen. Ett par knackningar.)

Gumman:

Så, nu kommer det en till (går och öppnar). (Grisen tittar in.)Gumman:

Goddag, goddag, du lilla nasse! Jaså, du funderar på att bli sällskapsgris? Nå, vill du låta mej höra din röst, så är du snäll.

Grisen (grymtar):

Nöff, nöff, nöff. Gumman: Man kan inte neka till, att det låter ganska hemtrevligt, det där. Och du ser ut, som om du vore en glad och lustig gris. Men jag ska säja dej, att min gubbe hade en så ovanligt fin och mild röst, så jag har just blivit liksom lite kinkig på sånt. Och jag tror inte jag skulle tycka om att höra dej alltför ofta. Så det är nog bäst du slår den planen ur hågen, min kära nasse.

Grisen (missnöjd):

Nöff, nöff, nöff. (Luffar bort.)

Gumman :

Det var tråkigt, han blev visst ledsen (stänger och går och sätter sig. Ett par knackningar.)

Gumman:

Nu kommer den fjärde (går och öppnar). (Baggen tittar in.)Gumman:

Goddag, goddag, du fårpappa! Jaså, du är ute och söker plats. Men, kära du, jag måste först höra din röst.

Baggen (bräker) :

Bä-ä, bä-ä. Gumman:

Du drillar riktigt bra, och det är fint, har jag hört säj as. Men ursäkta mej, snälla fårpappa, jag tycker det låter så sorgmodigt. Jag skulle visst bli lite ledsen av mej, ifall jag hörde det jämt. Så det är nog bäst du går tillbaka till släkten.

Baggen (klagande):

Bä-ä, bä-ä (går).

Gumman:

Det är inte så lätt att finna den rätta, det märker jag! (Kastar ett fång ris på elden.)

(Ett par lätta knackningar.)

Gumman:

Det här var då en, som inte knackade så hårt (går och öppnar).

{Tuppen tittar in.)Gumman:

Goddag, du rödkam! Hur låter din röst, månntro ?

Tuppen (gal): Kuckeliku! Kuckeliku! Gumman:

Du är så grann och präktig, så det är riktigt ett nöje att se dej. Men jag är rädd, jag skulle bli bra matt, om jag hörde dej jämt. Och så är du visst förskräckligt morgontidig?

Tuppen: Kuckeliku! Opp med dej nu!

Gumman:

Ja, jag vet du säjer så. Men jag tycker allt om att få sova en liten stund på morgonkvisten. Så du passar kanske bättre i ditt hönshus, min. kära rödkam!

Tuppen (morskt) : Kuckeliku (spatserar bort).

Gumman:

Nog finns det såna som vill ha plats, det märker jag. (Rör om i grytan.) (Ett par knackningar.)Gumman:

Vem är det nu då? (Går och öppnar.)

(Hunden tittar in.)

Gumman:

Godafton, du rara hund! Vad du ser klok och trogen ut. Men kära du, lå< mej få höra din röst.

Hunden (skäller):

Vov vov vov. Gumman:

Det var ett riktigt präktigt skall, det där. Det är nog alldeles utmärkt att jaga bort tjuvar. Men hit till mej, lilla fattiga gumma borta i skogen, kommer det inga tjuvar. Och ska jag säja sanningen, så tror jag nästan, att jag själv skulle bli rädd, om du i en hast skällde till så där. Det är nog många som vill ha dej, du präktige vov-vov, men för mej passar du inte riktigt.

Hunden (besviken):

Vov VOV (springer bort).

Gumman (rör i grytan) :

Nu börjar det bli sent. Månntro jag ska få något sällskap före natten?

(Ett par lätta knackningar.)3U BARN BIBLIOTEKET SAGA

Gumman:

Den låter då inte bullrande (går och öppnar).

(Kisse tittar in.)

Gumman:

Är du ute och söker plats, du kissemiss? Nå, kära du, låt mej få höra din röst.

Kisse (jamar) :

Miau-miau.

Gumman:

Nej, men jag tror rentav du har en lika fin stämma som min lille gubbe. Kom in, kom in! (Katten kommer insmygande.) Åh, du lilla misse, jama en gång till!

Kisse (jamar riktigt fint):

Miau-miau.

Gumman (förtjust):

Ja, dej tar jag, du lilla hemlösa kisse. Du ska få bo hos mej, och du ska få ligga och spinna i mitt knä! Nu behöver jag aldrig mer känna mej ensam i världen. Och nu, kisse lilla, kommer du just lagom för att få smaka på min

kvällsgröt. Du äter väl gröt och mjölk, kisse lilla?

Kisse:

Miau, miau.*Ill. K. Frykstrand Kära misse, jama en gång till!*Nu skall brasan brinna, Miau, miau!
nu ka katten spinna, Miau, miau!
Nu ska gumman ro och glädje finna, Miau, miau, Miau!

Gumman (kastar ett fång' ris på elden) :

Nu ska brasan brinna!

Kisse:

Miau—miau.

Gumman (lyfter upp katten) : Nu ska katten spinna.

Kisse:

Miau—miau.

Ht/ sAa brø - son br/t7 - nof M/au, miau/

na sAa bat-ten sp in-no, Mioqmiøu/ fl/v sAø gum-man ro oc/i

ff/à'c/~Je fin - na; Mio:/t nnauf Miau!Gumman (dansar om med katten) :

Nu ska gumman ro och glädje finna.

Kisse:

Miau, miau.

Gumman och Kisse:

Miau.

Ill. K. F.[=Kerstin Frykstrand]

Löjans äventyr.

Sagospel i en akt.

Personerna:

FRÖKEN LÖJA. FRU GRODA. HERR GÄRS. HERR ABBORRE. FRU FLUNDRA.

Dessutom siken, laxen, gäddan, gösen m. fi. fiskar.

(Scenen föreställer en strand. Fru Groda sitter vid en sten.)

Fröken Löja (kommer kilande, ivrigt) : Fru Groda, åh, fru Groda, tar fru Groda emot?

Fru Groda: Det gör jag visst, min goda, fast vrickad är min fot.

Fröken Löja: Fru Groda, jag vill ej dröja att berätta allt för er!

Fru Groda: Berätta, fröken Löja, berätta, jag ber!

Fröken Löja: Jo, tänk er blott, fru Groda, vad nyss mej har hänt och -— vad jag kan förmoda är redan allmänt känt.

Helt fredligt och helt stilla

här i vår sjö jag sam

och tänkte intet illa,

där jag for bland vassen fram.

Så mötte jag i viken en riktigt hygglig gärs,

2. — Arabia land.3U BARN BIBLIOTEKET SAGA

som ej är trög som siken men kilar härs och tvärs.

Han sade: »Fröken Löja, här är ett trevligt grund; nog kan väl här ni dröja , och prata med mej en stund.»

Så språkade vi helt stilla. Då simmar abborrn förbi. Han skrek: »Nej se, löjan lilla och gärsen! Här blir frieri!»

Jag aldrig kunnat förmoda, att abborrn var sådan karl! Så säj mej nu, fru Groda, om det ej fasligt var?

Fru Groda (deltagande) : Min bästa löja lilla, rätt ledsamt var det nog. Ja, det var riktigt illa, det säj as kan med fog.

Men kan man annat förmoda uti en tid som vår? Så sant jag heter Groda, den blir sämre år från år.LÖJANS ÄVENTYR

19

Fröken Löja: Men hör! — Vad är som stimmar? Vad buller och vad brus!

Fru Groda: Ja se — en skara simmar där fram i solens ljus!

Fröken Löja (pekar med fenan) : Där kommer många hundra med glimmande fjäll.

Fru Groda: Där vaggar den breda flundra, helt flat och helt säll.

Fröken Löja: Från djupets alla riken har fiskarna mött!

Fru Groda: Där kommer han ju, siken — som vanligt trög och trött.

Fröken Löja: Och laxen från forsen och silverbukig sarv! Och simpan och norsen, som slinker med på slarv.3U

BARN BIBLIOTEKET SAGA

Fru Groda: Och gäddan och gösen där ses bredvid varann — de två som har till lösen: »Man hugger vad man kan.»

Fröken Löja: Från havet kommer sillen, helt glad och kry och pigg. Och koljan och makrillen och liten duktig spigg.

Fru Groda: Där kommer en ansjovis, kvick och lite skarp.

(Fiskarna strömma in.)

Fröken Löja: Och torsken, alltid ovis, knuffas med en karp.

Fru Groda: De kommer i långa rader — fiskar från alla håll.

Fröken Löja: Och se! Där är gärsen, helt gläder!

Fru Groda: Och abborrn, det leda troll!*Var inte stött, fröken Löja!*3U BARN BIBLIOTEKET SAGA

Herr Abborre (till löjan): Ack, fröken Löja lilla, var inte stött, jag- ber! Jag mente inte illa!

Fröken Löja (nådigt) : Nå, jag förlåter er.

Herr Abborre: Vill ni ett svar mej giva? Jag lovat fråga nu: Säj, fröken, vill ni bliva v min frände gärsens fru?

Fröken Löja (blygt) : Ja gärna! Ja gärna!

Fru Groda (avsides) : Nej tänk! Hon jakar strax.

Herr Gärs (förtjust) : Se, blicken lik en stjärna!

Fru Groda (avsides) : Han smälter som ett vax!

Herr Abborre:

Nu ska vi väl ha fester!

Herr Gärs: Ja, nu ska här bli bal med många hundra gäster i djupets våta sal!

(Bockar sig för fröken Löja och dansar ut med henne.)

Herr Abborre: Se, Gärs och lilla Löja — hur glatt de dansar nu!

Fru Flundra: Man kan sej just förnöja att se de unga tu!

(Alla dansa i ring omkring de två, utom fru Groda, herr Abbarre och fru Flundra.)

Fru Groda (sjunger) :

Se, alla fiskar simmar nu runt om dem i ring!

Fru Flundra (sjunger) : De stimmar och de glimmar, de dansar omkring — de dansar omkring.

Alla fiskarna (sjunga) :

Vi alla fiskar simmar nu runt om dem i ring. Vi stimmar och vi glimmar,

vi dansar omkring — vi dansar omkring.

Herr Abborre (sjunger) : Här dansar många hundra uti den klara kväll.

Fru Groda (knuffar herr Abborre i sidan, sjunger med * låg röst till honom):

Nu är den stora flundra helt flat och helt säll, „ helt flat och helt säll.

Alla fiskarna: Här dansar många hundra uti den klara kväll. Nu är den stora flundra helt flat och helt säll, helt flat och helt säll. (De tre sista raderna sjungas med låg röst, var och en nickande åt sin granne.)

Herr Abborre: Här hoppar man och spritter bland böljorna de blå.

Fru Flundra (knuffar till herr Abborre i andra sidan, med låg röst till honom) :

Fru Groda värdig sitter och tittar därpå, och tittar därpå.Se, alla fiskar simmar nu runt om dem i ring.
De stimmar och de glimmar, de dansar omkring,
de dansar omkring.Alla fiskarna:

Här hoppar man och spritter bland böljorna de blå. Fru iGroda värdig sitter och tittar därpå -— och tittar därpå. (De tre sista raderna sjungas liksom i föregående vers.)

Ill. K. Frykstrand

Maja Lisa.

Sagospel i en akt.

Personer:

MAJA LISA, 4 år. ROSALILL, nyponrosens älva. LILLFAGER, liljekonvaljens älva. NIPPE NAPP, bytomte.

TRIPPE TÅ, slottstomte. NUBBE DUBB, f. d. stalltomte. MILLE |

MULLE f trollbytmgar.

EN LYKTGUBBE. TALTRASTEN (utanför scenen).

(Scenen föreställer en skogsbacke, till vänster ett busksnår, vid vilket synes en stubbe. Till höger en parkgrind. I fonden ett klipparti.)3U

(Rosalill och Lülfager komma samtidigt in från var sitt håll.)

Rosalill :

Goddag, söta Lillfager!

Lülfager':

Goddag, kära Rosalill!

Rosalill:

Jaså, du är också ute och går.

Lillfager:

Ja, det är ju så skönt väder i dag.

Nippe Napp (in från vänster):

Goddag, små flickor!

Rosalill och Lillfager:

Goddag, farbror Nippe Napp.

Rosalill:

Vart ska farbror gå?

Nippe Napp:

Jo, vet fröken Nyfiken, jag tänker gå till Herrala slott och hälsa på min vän Trippe Tå. Och jag nekar inte till, att jag också gärna ville titta på lilla Maja Lisa. Hon är för rar, den f.ickan. Det har blivit så mycket gladare på Herrala, allt sedan de tog upp det barnet, säjer

Trippe Tå. Så det var då en god gärning, som hade välsignelse med sej. Nej, men vad ser jag: där kommer ju just Trippe Tå.

(Trippe Tå kommer in.)

Nippe Napp:

Goddag, goddag, kära bror. Det var då riktigt ovanligt att se dej spatsera utanför slottsparken.

Bosalill:

Goddag, farbror Trippe Tå! Det var roligt att se farbror!

Trippe Tå:

Och jag är förtjust att se dej, min söta lilla •vän. Och dej också, min rara Lillfager. Och dej med, hedersbror. Men tyvärr är det en mycket allvarlig anledning, som fört mej hit.

Nippe Napp:

Allvarlig anledning? Har det hänt något ledsamt?

Trippe Tå :

Ja, sorgligt nog.

Lillfager:

Kära farbror, säj vad det är! Vi blir riktigt oroliga.

Trippe Tå:

Jo, mina vänner, det är Maja Lisa . . .3U BARN BIBLIOTEKET SAGA

Nippe Napp:

Vad ,säjer du? Har det hänt henne någon olycka ?

Trippe Tå:

Hon är försvunnen, min vän, försvunnen.. .

Lillfager:

Försvunnen!

A

Rosalül:

Maja Lisa som alla brukar vakta så väl!

Nippe Napp:

Ja, de är ju så rädda om henne .. .

Trippe Tå:

Det är de visst. Men när olyckan är framme, så. . .

Rosalül:

Men berätta då, hur det gick till, farbror!

Trippe Tå:

Jo, nu ska ni få höra. Maja Lisa var ute i parken, hon satt i gräset och plockade gullvivor. Strax bredvid på en soffa satt Mimmi, jungfrun ni vet, som har vård om henne. Så glider där ett moln förbi solen. Mimmi tänker: De~ börjar bli lite kallt; det är bäst jag går efter en tröja åt Maja Lisa, hon fryser bestämt : den där tunna klänningen. Så går MimmiMAJA LISA

31

in efter tröjan. På vägen möter hon Jonsson, trädgårdsdrängen, hon pratar några ord med honom. Alltnog: hon är borta i fem minuter, kanske i tio minuter. Och när hon kommer tillbaka, är flickan försvunnen!

Rosalill (slår ihop händerna):

Vart kan hon ha tagit vägen?

Trippe Tå:

Ja, säj det!

Nippe Napp:

Ni har väl letat igenom hela parken?

Trippe Tå:

Naturligtvis! Vi har letat allihop. Herrn har letat, fröken Helena har letat, jungfrurna har letat, trädgårdsmästarn har letat. Det har varit ett spring ...

Lill fager:

Hon måtte väl inte ha ramlat i dammen!

Trippe Tå:

Vi var nog rädda för det först. Men Jonsson hade nyss krattat alla gångarna runtomkring dammen, och där fanns inte det minsta spår av ett par små fötter.

Nippe Napp:

Hon brukar ju inte annars rusa omkring' och vara ostyrig.

Trippe Tå:

Visst inte. Hon är både stillsam och lydig.

Nippe Napp:

Ja, då är det så mycket mera obegripligt.

Trippe Tå:

Det måtte ha farit i henne något infall. Jag tänker mej möjligen, att hon gett sej ut genom parkgrinden. Den står ju öppen ... Ni har inte sett en skymt av hennes lilla ljusblå klänning?

Rosalill:

Nej, inte har vi sett henne. Men vi kom hit helt nyss, Lillfager och jag.

Lillfager:

Om vi skulle fråga Nubbe Dubb?

Nippe Napp:

Det var en god idé, söta Lillfager. Nubbe Dubb bor ju här i stubben, och bara han tittar upp, så måste han ju se vem som går ut igenom parkgrinden.

Trippe Tå:

Men tror ni man får något svar av Nubbe Dubb? Han är ju så vresig...

Nippe Napp:

Man får ju ta det lite varsamt. (Går bort mot stubben.) Nubbe Dubb! Hallå, Nubbe Dubb!

(Nubbe Dubb sticker upp huvudet ur stubben; buskarna dölja för honom alla de närvarande utom Nippe Napp.)

Nubbe Dubb (i snäsig ton):

Vad är det?

Nippe Napp (vänligt):

Jag ville bara hälsa på dej, kära Nubbe Dubb, och höra hur det står till med dej.

Nubbe Dubb (vresigt):

Det vet du väl, att jag alltid mår illa. När man bor i en sådan här rutten stubbe, så får man ryggvärk, det är klart.

Nippe Napp:

Men kära Nubbe Dubb, jag har ju erbjudit mej att skaffa dej plats som stalltomte på Herrala.

Nubbe Dubb:

Äh, då skulle jag ju få att göra med den där Trippe Tå. Han som är så artig och kruserlig och tillgjord — sånt tål jag inte.

3. — Arabia land.3U BARN BIBLIOTEKET SAGA

Rosalill:

Hihihi.

Trippe Tå (leende) :

Jo, där får man höra vad man har för anseende.

Lillfager (bekymrad) :

Farbror blev väl inte ledsen för vad han sa?

*

Trippe Tå:

Nej, lilla barn, jag blir visst inte ledsen för vad Nubbe Dubb pratar.

Nippe Napp (tittar förlägen bortåt Trippe Tå) :

Jag kan inte begripa, hur du kan säja så där, Nubbe Dubb — Trippe Tå är den snällaste och finaste tomte jag känner.

Rosalill (skälmaktigt) :

Nu, farbror, fick du höra vackra saker i stället.

Nippe Napp:

Men om du nu inte vill flytta, så ska jag ta och skicka dej en salva, som är utmärkt bra mot ryggvärk. Den görs av tallbarr. Jag ska skicka dej en näverdosa full. Man bara gnider in sej med den.

Nubbe Dubb: Äsch, det är så besvärligt att gnida in sej. *Ill. K. Frykstrand* *Hur står det till, Nubbe Dubb?*3U BARN BIBLIOTEKET SAGA

Rosalill:

Jo, den är älskvärd, så det förslår!

Nubbe Dubb:

Var det något mer du ville? För nu ville jag verkligen helst krypa ner och ta mej en lur.

. Nippe Napp:

Jo, jag ville gärna fråga dej om en sak. Du som ser parkgrinden här ifrån din stubbe, du har väl inte möjligen sett en liten flicka i blå klänning komma ut genom den grinden i dag?

Nubbe Dubb:

Inte har jag sett nån tös, och inte vill jag se nån heller. (Kryper ned i stubben. Tittar strax efteråt upp igen, argt) : Om det bara var för det där du besvärade mej, så kunde du gärna ha frågat det strax. Och inte stått där och pjollrat om annat! (Dyker ned igen.)

Alla (skratta högt) :

Ha ha ha!

Nippe Napp:

Ja, den Nubbe Dubb!

Rosalill:

Han är så sur, så han är nästan rolig.MAJA LISA

Trippe Tå: Men vem ska vi fråga nu då? {En taltrast höres vissla uppe i ett träd.)

Lillfager:

Vi kan fråga taltrasten! Han flyger så högt och ser så mycket.

Nippe Napp:

Då får du visst själv fråga honom, Lillfager; du känner honom bäst.

Lillfager:

Åh, sjung med mej, allihop, så hör han bättre.

Alla (sjunga) : Taletrast, taletrast,

har du sett ett flickebarn? ögon blå, gullgult hår,

kjorteln vävd av bomullsgarn.

Taltrasten:

En tös jag såg med ögon blå, jag såg henne gå med fula bytingar två.3U

Alla:

Taletrast, taletrast,

du som flickebarnet såg, säj oss då vilka två

som förlett den lillas håg?

«

Nippe Napp:

Nej, se, nu flög han bort. Så förargligt! Hur ska vi då få veta vilka fula bytingar det var?

Rosalill (eftertänksamt) :

Fula bytingar två — det är naturligtvis Mille och Mulle.

Nippe Napp:

Du är minsann inte dum, du Rosalill! Det är verkligen ganska troligt, att det är Mille och Mulle.

Trippe Tå:

Ja, i synnerhet som de där trollbytingarna alltemellanåt har smugit omkring i parken, allt sedan den stora festen hos féen Azalea. De hoppas visst att hitta något ätbart.

Nippe Napp:

Då har de kanske någon gång träffat Maja Lisa?Taletrast, talet/rast, har du sett ett flickebarn?
Ögon blå, gullgult hår, Kjorteln vävd ay bomulls garn?
Taletrast, taletrast, du, som flickebarnet såg,
Säg oss då, vilka två som förlett det lillas håg.
En tös jag såg med ögon àlå;

jag såg henne gå med bytingar två.3U

Trippe Tå:

Ja, jag har verkligen en gång sett dem tala med flickan. Det är onekligen en möjlighet, att de lockat henne med sej ut ur parken. Lilla Maja Lisa tror alla om gott, och hon är så godhjärtad, att när någon ber henne om någonting, gör hon det genast. Men hur ska vi då få tag i Mille och Mulle?

Nippe Napp:

Först får vi väl fråga efter dem i berget, där de bor. Ingången är ju här bredvid. Jag går genast och frågar (går bortåt fonden).

Rosalill:

Farbror vet väl, att det brukar sitta en lyktgubbe där och vakta.

Nippe Napp:

Ja, jag vet nog det (slår med en käpp mot berget). Lykteman, kom fram.

(Lyktgubben, gråklädd med lykta i handen, kommer fram bakom bergväggen.)

Nippe Napp:

Lykteman, lykteman, var är Mille och Mulle?

Lyktgubben (blinkar mot dagsljuset, vresigt) :

På dagen behöver jag verkligen inte följa dem överallt.

Nippe Napp:

Nej, men du kan väl säja, om de varit ute i dag?

Lyktgubben:

Ja, nog har de varit ute. Men nu är de inne igen.

Trippe Tå (ivrigt) : Hade de någon i sällskap?

Lyktgubben:

Ja, det hade de visst, det.

Trippe Tå:

En liten flicka?

Lyktgubben:

Nog var det en flicka, men inte vet jag, 0111 ni kallar henne liten, hon var lika stor som jag.

Trippe Tå: Hade hon blå klänning?

Lyktgubben (sömnigt) : Ja, jag tror det (gäspar).

Trippe Tå:

Och hon gick in i berget med Mille och Mulle ?

Lyktgubben:

Javisst.3U

Trippe Tå:

Hör du, lykteman, om du går in i berget och säjer till den flickan, att hon strax måste komma ut, så ska du få två sviskon. Har du nånsin ätit sviskon?

Lyktgubben (långsamt) :

I^Tääj. Är det gott det?

Trippe Tå:

Jo, det vill jag lova. Skynda dej nu, så ska du få dem, när du kommer tillbaka.

(Lyktgubben går inåt berget.)

Trippe Tå:

Det var då riktig tur, att jag i natt var inne i skafferiet och stoppade på mej några sviskon.

Nippe Napp:

Jo jo, man kunde väl tänka sej, att den som har plats hos Mille och Mulle, ska tycka om godsaker.

Trippe Tå (oroligt) :

Måtte de där trollbytingarna inte ha gjort barnet något ont.

Lillfager:

Nej, Mille och Mulle är inte elaka.

Nippe Napp:

Nej, det är sant. Nog är de dumma, men elaka är de inte.

Trippe Tå:

Ånej, de är ju inte heller riktiga troll, eftersom deras mor är född älva.

(Man hör röster på avstånd. Alla sträcka på huvudet och lyssna. Maja Lisa, åtföljd av Mille, Mulle och lyktgubben, kommer fram ur berget.)

Trippe Tå (breder ut armarna) : Nå, mitt kära barn, det var då en glädje att se dej igen!

Maja Lisa (niger) : Goddag, snälla farbror.

Trippe Tå (förmanande) : Kära barn, hur kunde du ge dej i väg på det här sättet?

Maja Lisa (pekar på Mille och Mulle) : Jo, ser farbror, de här gossarna bad mej, att jag skulle gå med dem. De sa, att jag skulle få se något roligt.

Rosalill:

Nå, fick du se något roligt då?

Maja Lisa:

Ja, det var så roligt inne i berget så. Där var en stor, stor sten, och på den satt en stor gubbe.

Nippe Napp (nickar åt Trippe Tå) :

Jo jo, det var bergakungen det! Tur att flickan är här oskadd.

Trippe Tå (strängt till Mille och Mulle) :

Hör nu, bytingar, om ni en gång till understår er att locka bort den här lilla flickan, så ska jag tussa Nero på er nästa gång ni kommer in i parken. Ni vet nog, att den hunden både morrar och bits.

Mille :

Äh, vi tänkte ju inte alls göra henne illa.

Mulle:

Vi ville bara leka med henne.

Trippe Tå:

Ja, jag förstår ju, att det bara var dumhet. Men nu vet ni i alla fall, att ni aldrig får göra om den här saken.

Mille och Mulle (långsamt och sävligt):

Nää.*Ill. K. Frykstrand* *Det var så roligt inne i berget!*3U

Trippe Tå (tar Maja Lisa i handen) :

Ja, nu får vi lov att gå hem, Maja Lisa.

Lyktgubben (rycker Trippe Tå i rocken, ivrigt) :

Jag skulle få något gott. Jag skulle få något gott!

Trippe Tå:

Ja visst, det höll jag på att glömma (ger honom ett par sviskon; lyktgubben ser belåten ut och går in i berget igen).

Mille (blir plötsligt ivrig) :

Har farbror godsaker med sej ?

Mulle:

Åh, farbror, får vi med av det!

Trippe Tå:

Tycker ni verkligen, att ni har förtjänat det?

Mille:

Nää, men kan vi inte få det ändå?

Mulle:

Kan vi inte få lite gott?

Trippe Tå:

Nå, ni ska väl få då, era snåljåpar och käxmästare ! (Ger dem sviskon. De sätta sig strax ned på marken med ryggarna stödda mot varandra och äta.)

Rosalill:

Hör, farbror, jag tycker att innan farbror går, kan vi gärna ta oss en liten sväng här i gröngräset.

Trippe Tå (ler) :

Du är visst alltid livad för att svänga om, du Rosalill.

Rosalill:

Ja, det nekar jag inte till. Men nu har vi ju också ett särskilt skäl, eftersom vi är så glada över att Maja Lisa kommit igen. (Hon fattar Maja Lisa i ena handen och Nippe Napp i den andra, Nippe Napp fattar Lillfagers hand.) Nå, Mille och Mulle, kommer ni inte med i ringen?

Mille (mumsar) :

Nää, vi har annat att göra.

Mulle:

Inte vill man dansa, när man kan få äta.

Rosalill:

Nå, så dansar vi runtomkring er i stället! (De dansa omkring Mille och Mulle. Dessa, som ätit upp sina sviskon, börja nu nicka med huvudena.)

Lillfager:

Nu somnar de visst snart.Mulle och Mille de sover här så tryggt,
om man väcka dem ville det vare riktigt styggt.

Rosalill:

Det gör de alltid, så snart de har ätit. (Mille och Mulle nicka till och somna.) Vet ni vad, nu sjunger vi vår gamla visa om Mille och Mulle!

Alla (sjunga): Mulle och Mille de sover här så tryggt; om man väcka dem ville, det vore riktigt styggt.MAJA LISA 49

Mille och Mulle de sover här så gott; om man väcka dem skulle det vore just ett brott.

(Just som sången upphör och de dansande släppa varandras händer, sticker Nubbe Dubb upp huvudet och bligar ondsint på dem.)

(Maja Lisa går fram till Nubbe Dubb): Tattas lilla tomten, varför ser han så lessen ut? (Klappar honom på huvudet.)

Nubbe Dubb (häpen):

Hä. ..

: i

Maja Lisa:

Han ska få en blomma av mej, så blir han

glad (ger honom en gullviva, som hon haft i skärpet.)

Nubbe Dubb (alltjämt häpen, gapande) :

Hä...

Rosalill:

Nej, tänk, det var visst första gången Nubbe Dubb inte kom sej för att snäsa.

Nippe Napp:

Till och med Nubbe Dubb tycker visst, att Maja Lisa är rar!

4. — Arabia land.Trippe Tå:

Nej, lilla barn, nu måste vi verkligen gå hem. De är ju så oroliga där hemma. Adjö, kära vänner ! (Går åt höger

med Maja Lisa.)

Nippe Napp, Rosalill och Lillfager: Adjö, adjö ! (De vifta åt dem till avsked.)

Nubbe Dubb (stirrar alltjämt häpen efter Maja Lisa) :

Hä-ä.

Älvornas jul.

Julspel i en akt.

Personer:

JULÄNGELN (utanför scenen). ROSALILL, nyponrosens älva. LILLFAGER, liljekonvaljens älva. RÖDTOPP, rödklöverns alf. VITTOPP, vitklöverns alf. JULROS SNÖDROPPE DAGGKÅPA TUSENSKÖN BLÅKLOCKA ASTER BLÅSIPPA SOLROS

blomsterälvor.3U BARN BIBLIOTEKET SAGA

(Scenen föreställer en stor grotta, där en skara blomsterälvor ligga sovande. Här och där lysmaskar. Utanför scenen höras kyrkklockor.)

Julängeln (utanför scenen) :

Det ringer, det ringer i julekväll! Så vakna, små älvor, uti ert tjäll! Ja, vakna, små älvor, utur er blund att glädjas i julens välsignade stund. Det ringer, det ringer i julekväll.

Rosalill (reser på sig, ser sig yrvaken omkring) :

Vem var det som talade?

Lillfager (likaså) : Det var visst en ängel.

(Under det följande reser sig den ena efter den andra av älvorna upp ur sömnen.)

Julros:

Ja, det var julens ängel, som väckte oss.

Blåsippa:

Var är vi?

Tusenskön: Vi är ju i den stora grottan.

Rödtopp : O, vad vi har sovit länge!Det rin-gen det rirr-ger i ju — te -kväll! So vaknq, smà

ot-yor ut- i ert fjà'//j Jof voA-rtCL-, små o t - vorf ut-

ur er blund att plädyas / Julens väl• s/y-na-de

stund. Det rln - ger, det rin - ger t Ju — te kväll.3U

BARN BIBLIOTEKET SAGA

Vittopp:

Ja, vad det var längesen vi stod ute på den soliga ängen !

Rödtopp:

Där surrade humlorna, där flög fjärilarna omkring, och gräshoppan satt och spelte i sin gröna vrå.

- v

Vittopp:

Men så kom lien, som mejade ned både gräs

och blommor. - .... ________......

— t

Rödtopp:

Då föll också våra blommor till marken och vissnade. Och sä blev vi husvilla och måste flyga bort till det stora berget i norr, där vi blomsterälvor sover om vintern.

Blåsippa:

Det är väl, att lysmaskarna lyser oss.

Daggkåpa:

Ja, annars skulle det vara bra mörkt här.

Rosdlill:

Jag minns så väl, när min blomma vissnade och jag flög hit. Då låg du här redan och sov, Lillfager.

Lillfager:

O ja, min vita blomma varar inte länge. Tidigt tittar den fram mellan sina gröna blad, men tidigt vissnar den också.

Snödroppe:

Ingen flyger i alla fall hit så tidigt som jag, för min blomma är den tidigaste.

Lillfager:

Ja, det är ju du, som sticker upp ditt huvud alldeles invid snödrivorna?

Rosalill:

Hu, är inte det förskräckligt kallt?

Snödroppe:

Ånej, jag fryser inte. Jag tycker det är så roligt att vara den första, som bringar bud om våren". Människorna blir så glada, då de får së mej. Då säjer de: »Nu kommer våren snart».

Daggkåpa:

Tänk, det känns riktigt underligt att stå här och inte ha sin lilla pärla i bägaren.

Tusenskön:

Jag kan undra, var den sädesärlan är nu, som jämt sprang och vippade omkring mej i somras.

Blåklocka:

Det är i alla fall bra roligt, att vi på det här viset får träffas på julafton allihop. För annars skulle jag till exempel aldrig få veta, hur lilla Snödroppe ser ut.

Aster:

Det är sant. Jag skulle heller aldrig få se Lillfager.

Blåsippa:

Och jag skulle då aldrig nånsih få se den ståtliga Solrosen.

Rosalill:

Vet ni vad, tycker ni inte vi skulle ta oss en sväng, eftersom det är julafton?

Solros:

Jag har verkligen hört säjas, att människobarnen brukar dansa på julafton. De dansar omkring en gran, har jag hört berättas.

Blåklocka:

Men var ska vi få musik ifrån?

Rödtopp:

Den kan vi nog åta oss, min bror Vittopp och jag.

Vittopp:

Ja, vi hör så mycket musik om somrarna av humlor och bin och gräshoppor, så vi ska väl kunna sjunga en trall.

Rosalill:

Ja, det blir bra. O, vad det ska bli roligt att dansa.

(Alla älvorna — utom Rödtopp och Yittopp — ta varann i hand och svänga omkring.)

Rödtopp och Vittopp (sjunga): Surr, surr, surr -— det var ljuvligt med sol, surr, surr, surr — den sol som sken i fjol. Surr, surr, surr •— så ljöd syrsans fiol, men uppe i björken satt göken och gol.

Surr, surr, surr — sjöngo humla och bi, surr, surr, surr — det är sommarns melodi. Sommarn är borta, sommarn är förbi, men sommarens låtar, dem minnas nog vi.

Blåsippa:

Nej, nu är jag trött (går ur ringen och sätter sig).

Blåklocka (likaså) : Ja, nu tycker jag vi i stället skulle berätta något för varandra.

(Dansen upphör, alla sätta sig.)Surr. surr, surr c/e / yør //{/v-//?/ sned so/. Surr surr; surr c/en

So/ Som sken i fjol. Surr; surr; surr/ so ljöd syrsans fi - o!. men

up "yOe /' björken satt gä-ken och got Surr, sure Surr; sjöngo

humla och bi, Surrfsurrt surr;c/ct är sommomsme/o-e/i. Sommarn àr bor- ta,

sommarn är för-ài, men som ma-rens fa-ner c/em min-nos nog vi

Aster:

Kan inte någon berätta en saga?

Daggkåpa:

Berätta du något, du Solros, som är så stor och fin oèh grann.

Solros:

Nej, Julros får berätta, eftersom det är julafton.

Tusenskon: .

Varför heter du egentligen Julros?

Julros:

Därför att min blomma slår ut just vid julen.

Snödroppe:

O tänk, att slå ut nu mitt i kalla vintern! Det är ändå modigare än att komma fram i mars'som min blomma........

Lillfager:

Då ger du dej snart härifrån, då?

Julros:

Ja, när julängeln i den tidiga morgonstunden kommer tillbaka och ropar till oss att somna igen — då flyger jag ut.64 BARN BIBLIOT EKET SAGA

Rosalill:

Men då måste du skynda dej, om du ska berätta något.

Julros:

Vad ska jag berätta om? Ska jag berätta om Honom, vars minne vi firar vid julen?

Lillfager:

O ja, gör det!

Julros:

Hans namn är Underlig och Råd, Hjälte och Fridsfurste. Han kom till jorden för att bringa ljus i mörkret, för att ge människorna glädje, för att göra fångar fria.

Blåklocka:

Ska Han göra oss också fria? Ska det komma en tid, då vi inte behöver sova inne i det mörka berget hela vintern — då vi alltid får stå ute i solen?

Julros:

Jag vet inte. Jag vet bara det, att Han vill alla väsen väl — alla väsen i alla världar.

Lillfager:

Vad Han är god! Vad jag älskar Honom!Julrosen berättar.02

BARN BIBLIOT EKET SAGA

Julros:

Och därför att Han älskar all världen, därför är det som till all världen kommer en glimt av glädje i julnatten, då minnet firas av Hans födelse på denna jord. Då får barnen gåvor, då tänder man ljus i alla hem, då vill alla vara vänliga mot varandra; då får djuren god och riklig mat, där de står i sina stall och ladugårdar eller där de flyger under himmelens fäste. Och då får också vi älvor en stund av glädje f vår långa vintersömn.

Julängeln (utanför) :

Det ringer, det ringer till ottesång!

Så somna, små älvor, ännu en gång.

Så lägg er åter till vinterblund,

tills våren er ropar till lid och till lund.

Det ringer, det ringer till ottesång.

'(Melodi: densamma som till inledningssången.)

Rosalill:

O vad jag blir sömnig (sjunker ner och somnar).

Rödtopp :

Nu får vi allt vila oss lite . . . (likaså).

Vittopp: Tills i sommar . . . (likaså).ÄLVORNAS JUL 67

Julros:

Nu ska jag ut och bringa julens furste mm hyllning (svävar ut).

(Alla sjunka ned och somna.)*Ill. K. Frykstrand.*

Jockum och de båda trollen.

Sagospel i fyra akter.

Personer:

JOCKUM, bondpojke. MUSTANI MEJ \ FURLUM FEJ / tro11 TSCHUM BUM, jätte. PUDDELOCKA, hans hustru. KUNGEN AY PAFLAGONIEN. PRINSESSAN SARSALLA, hans dotter. IRALDA.

EN BONDFLICKA. FÖRSTE HOVMANNEN. ANDRE HOVMANNEN.JOCKUM OCH DE BÅDA TROLLEN 65

EN LYKTGUBBE. EN SKATA.

HOVFOLK hos kungen av Paflagonien. SMÅTROLL och LYKTGUBBAR.

FÖRSTA AKTEN.

(Scenen: en korsväg — två vägar åt höger, två åt vänster. En skata uppe i ett träd. Mustani Mej och Furlum Fej komma in från den bortre högra vägen.)

Mustani Mej (tvärstannar): Nej si, här delar vägen sej.

Furlum Fej (med fundersam min) : Jaa, den gör så.

Mustani Mej: Ocken väg ska vi gå?

Furlum Fej:

Ja, säj det!

Mustani Mej:

Kan inte du hitta på det, du som är så kvick ?

Furlum Fej: Nää, det kan jag inte.

Mustani Mej (halvgråtande) :

Vad ska vi då göra ?

5. — Arabia land.66 BARN BIBLIOT EKET SAGA

Furlum Fej:

Jag tycker vi sätter oss ner och äter en bit. Så kanske vi sen hittar på, vart vi ska gå.

Mustani Mej (klarnande) : Se, det var då ett riktigt klokt påhitt av dej, Furlum Fej!

(De sätta sig ned vid vägkanten, öppna på sina matknyten och börja äta.)

Furlum Fej: Ja, se äta, det är då alltid gott!

(En bondflicka från vänstra främre vägen.)

Mustani Mej: Titta, där kommer en flicka.

Furlum Fej: Henne kan vi fråga om vägen.

Mustani Mej:

Jaa, det kan vi.

Furlum Fej:

Hör du, flicka, kan du säja oss ocken av de här vägarna vi ska gå?

Flickan:

Det beror på vart man ska, det.

Furlum Fej (fundersamt) : Jaa, se det kan så vara det.

Flickan: Vart ska ni hän då?

Furlum Fej:

Jo, ser du, vi ska ut i stora vida världen, vi.

Flickan:

Jaså, ja, då är det bara att gå dit näsan pekar.

(Går skrattande ut till höger.)

Mustani Mej: Se, det var då ett bra råd, för det är så enkelt och klart så.

Furlum Fej:

Ja, det är det. (Tar sig om näsan.) Min näsa pekar dit (pekar åt vänster).

Mustani Mej (tar sig också om näsan) : Ja, men min näsa pekar dit! (Pekar åt höger.)

Furlum Fej:

Det är detsamma! Det var åt mej som hon sa, att man ska gå dit näsan pekar.

Skatan:

Hä, hä, hä!

Mustani Mej: Ja, men jag är äldre. Då ska vi väl gå efter min näsa.

Furlurn Fej (argt) : Ja g struntar i din näsa.

Skatan :

Hä, hä, hä!

Furlum Fej (vrider på huvudet åt det håll där skatan sitter):

Hör på den där leda skatan! Jag kan inte tåla skator.

Skatan:

Hä, hä, hä!

Mustani Mej: Nej, men Furlum Fej, nu pekar ju din näsa också åt höger!

Furlum, Fej (tar sig om näsan) : Ja, det gör den verkligen. Men nu pekar ju din näsa åt annat håll!

Mustani Mej (tar sig också om näsan) : Jaa, det gör den. (Halvgråtande) Hur ska vi då göra ?

Furlum Fej (dystert) : Hör du, Mustani Mej, den där flickan, hon skojade visst bara med oss.

Mustani Mej: Ja, det gjorde hon visst. En sån elak flicka!JOCKUM OCH DE BÅDA TROLLEN 69

Jockum (sjunger utanför scenen) : Jag har ju sill och potatis därtill — det har ej alla andra! Och limpebröd! På mej går ej nöd, då ut jag i världen ska vandra!

feg åar> Ju öitt ocå p&ta-às däp-titf. Sieiåsp^' aßa

and *>a ! Qch £impe-bréd. rnefgår> ej nöd, då u(jag i

uåpf-densßa uand-ra. då uf jag i uåpf-den såamnd-m.

Jockum (kommer in från främre högervägen, får se de båda trollen): Goddag, goddag! (Avsides): Det var ena konstiga kurrar.

Mustani Mej och Furlum Fej:

Goddag!

Mustani Mej (sakta till Furlum Fej) : Den där kan vi kanske fråga?70 BARN BIBLIOT EKET SAGA

Furlum Fej (sakta till Mustani Mej) : Vi ska först höra efter vem han är. Kanske han också är en sådan som narrar oss. (Högt): Vad heter du?

Jockum:

Jag heter Jockum och är från Almvike by. Och jag är på väg ut i världen för att söka arbete. Vad heter ni?

Furlum Fej (med värdighet) : Jag heter Furlum Fej. Och det där är min bror Mustani Mej. Vi är söner till den store jätten Mumeli Muk i Pukberget.

Jockum:

Jaså, det är så fint folk, som är ute och går. •

Mustani Mej (sakta till Furlum Fej) : Han tycks verkligen ha vett, den där pojken.

Furlum Fej (också sakta) : Ja, det tycks så. Så att honom kan vi nog fråga. (Högt): Hör du, Jockum, kan du säja oss, vilken av de här vägarna vi ska gå?

Jockum:

Det beror på vart man ska, det.

Mustani Mej (sakta till Furlum Fej): Tänk, det där tycks de ha kommit överens om att säja allihop.JOCKUM OCH DE BÅDA TROLLEN 71

Furlum Fej:

Jo, ser du, Jockum, det är så, att vi ska ut och se oss om i stora vida världen. Vår pappa sa åt oss: »Ni måste ut och se er om och fullborda er uppfostran. Alla unga troll gör det nu för tiden. Och det är bäst att ni gör det, innan ni gifter er.» — För se, det är meningen, att vi ska gifta oss med Dutta och Datta, våra kusiner.

Jockum:

Sån tur för Dutta och Datta!

Mustani Mej:

Ja, det förstås, men det är i alla fall inte riktigt säkert, att de får oss. För det har vi sagt både åt vår pappa och åt Dutta och Datta, att om vi på resan råkar på ett par vackra och rika prinsessor, som blir vådligt kära i oss, så kan

det allt hända, att vi gifter oss med dem.

Jockum:

Ja, det vore ju synd om de stackars prinsessorna annars.

Furlum Fej:

Ja visst. Och nu då du vet, vad vi har för ärende, så kan du väl säja oss, vilken väg vi ska gå?

Jockum:

Ja, men säj mej först: är det inte alls någon bestämd plats ni ska till?

Mustani Mej:

Jo, pappa sa, att vi skulle resa och hälsa på jätten Tschum Bum, för han är släkt med oss, och han kan så många bra trollkonster.

Furlum Fej:

Se pappa sa åt oss: »Ni kan gärna lära er några konster och knep, medan ni är ute och går».

Jockum:

Nå, var bor jätten Tschum Bum då?

Furlum Fej:

Jo, han bor i Karpaterna.

Jockum:

Jaså, då är det bäst ni tar den där vägen (pekar åt vänster). Så kommer ni till Västervik, och där kan ni stiga på ett skepp och segla till Danzig. Och så får ni väl fråga er fram till Karpaterna.

Mustani Mej:

Fråga sej fram, ja! Det kan vara ganska knepigt ibland det. (Sakta till Furlum Fej): Om vi skulle göra upp sällskap med den där pojken?

Furlum Fej (sakta) : Ja, det vore kanske inte så dumt. Honom kunde vi nog ha nytta av. (Högt): Hör du, Jockum, om vi skulle göra opp om sällskap?

Jockum:

Ja, det kan vi ju göra. Eftersom vi har liksom samma ärende.

Furlum Fej (högmodigt): Åh ja, det är ju skillnad förstås: du reser för att skaffa dej arbete, och vi reser för att fullborda vår uppfostran.

Jockum: Ja, se det behövs visst det.

Furlum Fej (misstänksamt) : Vad menar du?

Jockum:

Jo, jag menar: för så fint folk.

Furlum Fej (lugnad) : Jaså, på det viset.

Jockum:

Ja, då ger vi oss av då. (Sjunger): Jag har ju sill och potatis därtill — det har ej alla andra!

Och limpebröd! På mej går ej nöd, då ut jag i världen ska vandra! (Alla ut till vänster.)

ANDRA AKTEN.

(Scenen: en skog, i fonden ses ingången till en klipphåla. Tschum Bum sitter på ett klippblock; Pud-delocka står och rör i en gryta.)

Tschum Bum:

Har du soppan färdig snart, Puddelocka?

Puddelocka:

Var lugn för det, Tschum Bum. Jag ska bara lägga i lite trollbär och flugsvamp — det ger så god smak.

Tschum Bum:

Du glömmer väl inte att lägga i lite småsten också? Det river så skönt i magen.

Puddelocka:

Var lugn, Tschum Bum. Soppan ska nog bli bra. — Men vad nu då? Jag tror, att vi får främmande.

(Mustani Mej, Furlum Fcj och Jockum träda in och bocka sig.)

Mustani Mej: God dag, ärade Tschum Bum! God dag, vördade Puddelocka!

Tschum Bum: God dag! Vad är ni för ena?

Mustani Mej: Vi är söner till Mumeli Muk i Pukberget.

Tschum Bum: Jaså, är ni söner till min gamle vän Mumeli Muk! Nå, då är ni välkomna. Men vad är det för en ni har med er?

Furlum Fej (nedlåtande): Åh, det är bara en människa, som vi har tagit med oss.

Mustani Mej (likaså) : Han har varit oss till lite nytta ibland.

Tschum Bum: Nå, är han er vän, så ska han också få vara min gäst, fast jag annars inte tycker om människor. De är sä obehagligt listiga ibland . .. Hör du, Puddelocka, är maten färdig?

Puddelocka:

Var lugn, Tschum Bum, den är just färdig. Var så goda och sitt ned.

(Alla sätta sig på stenar eller på lmk kring en stor flat sten.)

Puddelocka (ställer en stor skål med soppa mitt på stenen):

Var så goda och tag för er! (Delar ut slevar.) Det är en riktigt god soppa, om jag får säja det själv: det är både flugsvamp och galläpplen i den.

(Alla börja sleva i sig av soppan utom Jockum.)

Jockum (sakta till Furlum Fej) : Hör du, tycker de, att man är ohövlig, om man inte äter av soppan?

Furlum Fej:

Ja visst.

Jockum:

Men jag tål inte vid att äta trollmat. Jag skulle bli både sjuk och död av det.

Furlum Fej (ätande) : Nå, så får du väl bli både sjuk och död då.

Jockum (för sig) : Nehej, se det har jag ingen lust till. Jag får väl hälla ut soppan på marken (sticker sin slev i grytan och häller, sedan han tagit ut ett galläpple,

innehållet på marken). Galläpplet får jäg väl slunga undan i någon vrå. (Slungar bort galläpplet, som råkar träffa Tschum Bum.)

Tschurn Bum: Au, vad var det som flög mot min kind?

Puddelocka:

Det var väl en fluga. Lugna dej, Tschum Bum! — Men hör du, människobarn, du äter så ynkligt lite, tycker jag. När vi tar fyra skedar, så tar du en.

Jockum:

Ja, se, jag tål aldrig att äta mycket, jag. »

Puddelocka:

Ja, se ungdomen nu för tiden! Annat var det, när jag var ung. Jag brukade äta ett dussin småspik till frukost, och det bekom mej inte alls illa. Tvärtom, det gjorde riktigt gott.

Tschum Bum (lägger bort sleven): Ja, om nu den värsta hungern är stillad, så kanske ni vill säja mej, vad ni är ute i för ärende ?

Mustani Mej: Jo, vi är ute för att fullborda vår uppfostran och lära oss lite nytt i trollkonstväg.

Furlum Fej: Kanske farbror kan några bra konster?

Tschum Bum: Åja, det kan väl hända. Vad säjer ni om konsten att göra sej osynlig? Och konsten att slå hål i murar?

Furlum Fej: Det låter bra båda delarna.

Mustani Mej: Om farbror vill lära oss de konsterna, så ska vi betala bra. (Slår på en pung, som han bär vid gördeln.) För se, vi troil, vi gör ju intet för intet.

Tschum Bum: Nej, det förstås! (Tar fram en ask.) Jo, ser ni, man tar en nypa av pulvret i den här asken, och så strör man ut det runt omkring sej — och omkring andra med, ifall man vill göra också dem osynliga. Och så säjer man under tiden: Urra mumburra tokeli to. (Till Mustani Mej): Kan du säja efter det?

Mustani Mej: Ulla, min bulla, en toka ä du.

Tschum Bum: Tok kan du vara själv. Hör nu på bättre: Urra.

Mustani Mej:

Urra.

Tschum Bum:

Mjumburra.

Mustani Mej:

Mumburra.

Tschum Bum:

Tokeli to.

Mustani Mej:

Tokeli to.

Tschum Bum:

Nå, nu kan du det. Och se, det bästa med den här konsten är att på samma gång man blir .osynlig, så hör ingen

vad man säjer eller vad man gör. Där har du asken! (Räcker den åt Mustani Mej.) Göm den väl!

Mustani Mej:

Det ska jag visst göra! (Stoppar in den i tröjan; för sig): Unnan med tunnan, krokeli ko — ja, dèt minns jag nog.

Tschum Bum:

Så har vi den här trollstaven. (Tar fram en pinne.) Om man sträcker ut den här staven mot en vägg och säjer: Tocki mumkocki singeli so — då blir där strax ett hål i väggen, stort nog att krypa igenom. (Till Furlum Fej): Nå, kan du nu säja som jag sa?

Furlum Fej: Bocka, min docka, du svingar som en so.

Tschum Bum: Ja, du svingar visst själv som en so. Säj nu efter mej: Tocki.

Furlum Fej:

Tocki.

Tschum Bum:

Mumkocki.

Furlum Fej:

Mumkocki.

Tschum Bum:

Singeli so.

Furlum Fej:

Singeli so.

Tschum Bum: Nå, här har du nu staven.

Furlum Fej (sticker den innanför tröjan; för sig): Töcken ä kocken, han slingrar som en so. Ja, det kan jag så bra så.

Tschum Bum: Nå, vart tänker ni gå, när ni ger er härifrån?

Mustani Mej: Det vet vi inte riktigt.

Furlum Fej:

Vi tänkte gå till något land, där det finns några vackra prinsessor, som kan bli kära i oss. Vet farbror något sådant land?

Tschum Bum: Det finns nog en prinsessa, som jag mycket hört talas om; det är prinsessan av Paflagonien. Jag vet inte om hon är så vacker, men hon är mycket rik.

Mustani Mej: Jaa, det är också bra.

Tschum Bum: Och så ska hon vara mycket kvick.

Furlum Fej:

Det är också bra. För jag är så kvick själv.

Mustani Mej: Du? Det är väl inte du, som ska ha henne? Det är väl jag, eftersom jag är äldst.

Furlum Fej:

Ja, men jag är kvickast. Jag vill ha henne.

Mustani Mej (knyter handen) :

Akta dej du, Furlum Fej! Det är' jag, som ska ha henne.

6. — Arabia land.

Puddelocka:

Gräla inte nu, gossar! Vänta tills ni träffat henne. Så får ni väl fria båda, och så får hon säja, vilken av er hon vill ha. — Men nu tycker jag, att vi ska lägga oss och sova allihop. Jag ser, att Tschum Bum gäspar.

Tschum Bum: Oho — ja, visst gäspar jag.

Puddelocka:

När det är så här vackert väder, brukar vi sova utanför hålan.

Tschum Bum: Ja, var så goda och lägg er var ni vill. Oho!

(gäspar).

Alla:

Oho ! (Gäspa och lägga sig ned på marken.) Mustani Mej (mumlar för sig själv halvsovande) :

Utta, min butta, det var tråkigt med din tå. --Ja, det kan jag så bra.

Furlum Fej (likaså):

Kocken är sprucken och dinglar i sin ho.--

Ja, se jag har så lätt för att lära mej utantill.

Jockum:

Ack, era dummerjönsar! Jag kan visst era läxor bättre än ni. Men — oho (gäspar) vad jag är sömnig!

Tschum Bum: Tyst med er nu allihop! Oho! (gäspar).

TREDJE AKTEN.

(Scenen: en sal i konungens av Paflagonien slott. Konungen och prinsessan Sarsalla sitta på två stolar å en estrad till höger i salen; omkring dem hovfolk.)

En hovman (inträder) : Hit har kommit färdemän, konung, som anhåller att få träda inför dej.

Kungen:

Har du frågat dem, vilka de är och av vad ätt?

Sarsalla (till hovmannen): Du vet väl, att här kommer inte vem som helst in. Man måste vara av förnämlig ätt, eller också måste man vara någon mycket märklig person.

Hovmannen:

Jag har frågat dem, och två av dem, vilka tycks vara bröder, har svarat: »Vår fader för-

mår mer än jordens mäktigaste konung.» Den tredje svarade: »Min fader vet mera än jordens visaste man.»

Kungen:

Det låter ju som om det vore märkliga män. Vad säjer du, Sarsalla, ska vi låta' dem komma in?

Sarsalla (bestämt) :

Det ska vi visst, det! Jag vill gärna se de männen.

(Hovmannen ut.)

Jockum, Mustani Mej och Furlum Fej (föras in och bocka sig) : God dag, herr kung!

Kungen (avsides till Sarsalla): De ser allt ganska besynnerliga ut, de där två tjockisarna.

Sarsalla:

Onekligen. Men den tredje, han ser pigg ut.

Kungen (till de båda trollen): Vad heter ni?

Mustani Mej:

Jo, jag heter Mustani Mej, jag.

Furlum Fej:

Och jag heter Furlum Fej, ska kungen veta.

Kungen:

Vad menade ni med att säja, att er fader förmår mer än den mäktigaste kung?

Mustani Mej:

Jo, sir kungen, när våran pappa går upp på det berget, där han bor, och blåser så här (sätter händerna för munnen som ett rör), då bockar sej alla träden i skogen för honom.

Furlum Fej:

Jaha. Och si, det gör nog ingen kung efter.

Kungen:

Det kan ni ha rätt i.

Sarsalla:

Han måtte verkligen vara mycket trollkun-nig, er pappa.

Kungen:

Ni får ta plats som mina gäster.

(Mustani Mej och Furlum Fej sätta sig på en bänk till vänster.)

Furlum Fej (avsides till Jockum) :

Jojo, sir du, de märker nog, att vi är fint folk.

Kungen (till Jockum): Vad heter du då?

Jockum:

Jag heter Jockum, från Alm vike by.

Sarsalla (till Jockum) :

Vad menade du med att säja, att din fader vet mera än jordens visaste man?

Jockum:

Min far är död, prinsessa. Sålunda vet han mycket, som jordens visaste man inte vet.

Sarsalla:

Det var ett klokt svar. Du kan också sätta dej ned, Jockum.

Jockum:

Tackar så mycket. (Sätter sig.)

Sarsalla (ser ut genom fönstret):

Ser du, fader, nu skiner solen, fast det regnar! (Med låg röst till kungen): Vet du vad, nu ska jag pröva hur pass mycket vett och förstånd de har, de här tre främlingarna. (Högt till Mustani Mej): Säj mej, Mustani Mej, är det nu vackert väder eller fult?

Mustani Mej (tiger ett ögonblick, därpå buttert):

Dä vet jag inte.

Sarsalla:

Nå, vet du det, Furlum Fej ?

Furlum Fej (vresigt): Nä, dä vet jag inte.

Sarsalla (till Jockum) : Nå, Jockum, kan du svara på den frågan?

Jockum:

Det är väl med vädret som med prinsessan Sarsalla: hon är varken ful eller vacker.

Sarsalla (ser först häpen ut, därpå leende) : Jo, du vet att ge svar på tal, du Jockum.

Kungen (till Sarsalla): Det där var då bra näsvist sagt i alla fall. Tänker du inte låta straffa honom?

Sarsalla:

Visst inte! Jag tycker han är pigg och trevlig. Han är verkligen den trevligaste pojke som nånsin varit här på slottet.

Kungen (orolig) : Du måtte väl inte tänka på att gifta dej med honom, Sarsalla?

Sarsalla (skarpt): Nå, om jag skulle tänka på det, så gör jag det allt också.

Kungen (undfallande) : Ja, för all del, lilla Sarsalla, det vet du ju, att jag alltid rättar mej efter vad du vill.

Furlum Fej (avsides till Mustani Mej) : Hör du, jag tycker vi kan så gärna klämma till med att fria strax.

Mustani Mej: Ja, det tycker jag med.

Furlum Fej: Nå, då börjar jag då.

Mustani Mej: Nää, jag ska väl börja, eftersom jag är äldst.

Furlum Fej: Ja, men se jag är kvickast, jag.

Mustani Mej: Ja, men jag är vackrast, för jag har bredare mun.

Furlum Fej (viftar med handen): Nåja, du kan ju försöka. Prinsessan har i alla fall sett mej, och då vill hon nog inte ha någon annan,

Mustani Mej (reser sig, stiger fram och bockar sig) : Vill prinsessan bli min fru, så får hon.

Sarsalla (skrattar) : He, he, he, det var en rolig kurre!

Hela hovet: He, he, he, nej hör på den!

Sarsalla (spefullt) :

Jag tackar så mycket, bästa herr troll, men jag kan verkligen inte ha den äran att mottaga anbudet.

Mustani Mej (buttert) : Jaså. Ja, det är värst för prinsessan själv, det.

Furlum Fej (triumferande till Mustani Mej) : Nu är det min tur. Nu ska du få se. (Går fram och bockar sig.) Om prinsessan vill gifta sej med mej, så ska hon få det så trevligt i vår grotta i Pukberget, och var dag ska hon få laga den mat hon tycker bäst om.

Sarsalla: He, he, he, nej hör på den!

Hela hovet:

He, he, he!

Sarsalla:

Ursäkta, bästa herr troll, det låter nog mycket lockande, men jag kan verkligen inte ha den äran.90 BARN BIBLIOT EKET SAGA

Furlum Fej (argsint) :

Jaså! Ja, det ska jag säja henne, att ett sånt anbud får hon inte var dag.

Kungen (sakta till Sarsalla):

Jag är förvånad över dej, Sarsalla! Du brukar ju annars låta driva bort dina avvisade friare med hugg och slag.

Sarsalla (viskar) :

Ja, men ser du pappa, jag är vid så gott humör i dag. Hör nu på, så ska du få höra något. (Högt.) Sedan jag nu haft äran mottaga två anbud från två så framstående friare, så vill jag nu för eder alla tillkännagiva, vem jag har utvalt. Du, Jockum, du må väl vara fattig och av ringa börd, men mej behagar du mer än någon annan jag sett, och med dej vill jag gifta mej.

Jockum (bockar sig) :

Ja, men se, det vill inte jag. Se, det är så, att jag har alltid tänkt mej, att när jag skulle gifta mej en gång, så skulle jag fria själv. (Ett par ögonblick av allmän, mållös häpnad.)

Sarsalla (springer upp, ursinnigt) :

Straffas ska han, den oförskämde! Grip ho-Jag har alltid, tänkt fria själv!92

BARN BIBLIOT EKET SAGA

nom! Döda honom! Alla tre har de burit sej oförsynt åt, alla tre ska de dödas!

(Jockum och de båda trollen dra sig hastigt åt vänstra väggen; hovmännen följa efter dem, men tämligen långsamt.)

Förste hovmannen: När man har att göra med troll, måste man vara försiktig.

Andre hovmannen: Ja, en vet inte vad som kan hända.

Jockum (viskar till Mustani Mej) : Skynda dej! Gör oss osynliga!

Mustani Mej (tar fram asken ur tröjan, tar en nypa av pulvret och säger med darrande stämma) :

Ulla min bulla ...

Jockum:

Nej, så var det inte!

Mustani Mej: Utta min butta . ..

Jockum:

Nej, hör nu på: Urra, mumburra . . .

Mustani Mej: Urra, mumburra . . .JOCKUM OCH DE BÅDA TROLLEN 97

Jockum:

Tokeli to.

Mustani Mej: Tokeli to. (Strör ut pulvret omkring sig och sina kamrater.)

Hovmännen (se sig förundrade omkring): Nej, men vart tog de vägen?

Mustani Mej: Hi, hi, hi, nu ser de oss inte!

Furlum Fej:

Och tänk så bussigt, att de inte hör oss heller.

Sarsalla (skriker) Låt dem inte slippa undan.

Hovmännen:

Nej, visst inte. De måste ju finnas här i salen. (De hugga med stora svärd omkring sig.)

Jockum:

Det kan ändå hända, att de råkar träffa oss. Det är bäst vi sätter oss vid själva tronen. Där ska vi väl vara säkra. (De springa fram till estraden och sätta sig där; Jockum sätter sig emellan kungen och prinsessan.) Ja, nu får de ränna omkring och sticka bäst de vill.

Furlum Fej: Hi, hi, hi, så dumma de ser ut!

Sarsalla: Kan ni inte ta dem!

Mustani Mej: Det är svårt humör på den där prinsessan.

Hovmännen: Kan någon begripa, vart de tagit vägen!

Sarsalla:

Här måste vara några trollkonster med i spelet.

Furlum Fej (knipslugt) : Jo-jo, det kan allt hända, det.

Mustani Mej: Vet ni vad, snart tycker jag vi ger oss härifrån och letar reda på någon annan prinsessa, som är beskedligare till humöret.

(En av hovmännen tappar sitt svärd.)

Jockum (griper det hastigt) : Månntro det blir osynligt nu, det här svärdet, när jag har det?

Hovmannen (förundrad) : Vart tog det vägen, mitt svärd?

Jockum:

Titta efter i golvspringorna, du!,

Sarsalla:

Nu vet jag, vad vi ska göra: Vi går ut allihop, och så släpper vi in mina lejon i salen. Jag undrar om inte de ändå ska få tag i de uslingarna.

Jockum:

Aj, det där låter lite betänkligt.

Mustani Mej:

Oj, oj, jag minns just att Tschum Bum sa, att på djur verkar inte det här pulvret.

Jockum:

Då får Furlum Fej komma med sin trollkonst. Fram med staven och peka på väggen här!

Furlum Fej (tar fram staven och slår i väggen) :

Ocken ä kocken . . .

Jockum:

Nej, så var det inte.

Furlum Fej: Jockum ä kockum . . .96 BARN BIBLIOT EKET SAGA

Jockum:

Nej, din dummerjöns, hör nu på: Tocki mumkocki.

Furlum Fej:

Tocki mumkocki.

Jockum:

Singeli so.

Furlum Fej:

Singeli SO. (Slår åter med staven, väggen rem-nar, alla tre rusa ut.)

Kungen:

Vad vill det här säja? Här drar så väldigt.

Sarsalla:

Ja, här drar verkligen. (Ser sig om.) Nej men se! En remna i muren!

Kungen (ser sig också om) :

Ja, se! Det är då inte underligt, om här drar.

Sarsalla (springer upp) :

Åh, jag förstår! De har undkommit genom det där hålet (knyter händerna i vrede). De uslingarna, de har undgått min vrede!JOCKUM OCH DE BÅDA TROLLEN 97

FJÄRDE AKTEN.

(Scenen: det inre av en grotta. Genom en springa i bergväggen faller en strimma ljus in. Iralda spinner på en slända.)

Iralda (sjunger) :

Fången jag sitter i bergets sal — skuggorna falla så vida •— Ingen vet mina tunga kval, jag sörjer båd sent och tida.

7. — Arabia land.98 BARN BIBLIOT EKET SAGA

Jag sitter och spinner med sorgset mod

— skuggorna falla så vida — Kommer ej snart den riddare god, som vågar mot draken att strida?

Jag suttit här dagar, jag suttit här år

— skuggorna falla så vida —

Jag spinner i dag, som jag spann i går. Hur länge skall räddarn jag bida?

(Hon lyfter upp huvudet lyssnande): Vad är det? Varför väser draken så förfärligt? Är han

?an.q-en. üxq ài-hter i kerq/ets sal

skucjtjcrrxa- (at-la- så. iri- - da.

CIna - en. i/ek rrxina- iunaa. k veds jaa

sörjer båd. Sent ook ti- - dxz-. Ta^

sär - -ie-r båd ssnt och bi. da..JOCKUM OCH DE BÅDA TROLLEN 99

i strid med någon? Kan det vara möjligt, att någon kommer för att kämpa mot det grymma vidundret? (Skyndar sig till springan och ser ut.) Jo se, där står ju en hjälte, som svänger sitt blanka svärd emot draken. Vad han är modig! Men — o ve!—-nu rusar draken emot honom med öppet gap. (Vrider sina händer.) Ack, nu slukar han visst den käcke riddaren! Nej se! Nu slungar riddaren sitt svärd rakt i gapet på

odjuret!--En ström av blod forsar ut--

Hur han vrider sej, draken, i smärta och ursinne ---—. Han är visst träffad till döds!

--- (Man hör ett tjut.) Ett sådant hemskt tjut!

--Nu ligger han alldeles stilla och orörlig

—i —. Han är visst död--. Är det möjligt? Ska jag verkligen bli fri? — — Men jag undrar, om den tappre riddaren hittar in hit i hålan?

Jockum (träder. in med svärd i hand) : Är hon här, månntro, prinsessan, som jag hörde sjunga sin klagande sång?

Iralda (stiger fram) : Tappre riddare, jag tackar dej av allt mitt hjärta för att du dräpt den grymme draken.

Jockum:

Jag är alls inte någon riddare, jag är bara100

BARN BIBLIOT EKET SAGA

Jockum från Almvike by. Men när jag vandrade förbi detta berg och hörde sången, tänkte jag, att jag måste befria eder, sköna prinsessa.

Iralda:

Jag är alls inte någon prinsessa. Jag är bara Iralda, en fattig fader- och moderlös flicka, som gick och vallade getter ute i dalen, då den grymma draken kom och tog mej till fånga.

Jockum:

Är du inte en prinsessa? Så bra det var!

Iralda:

Varför är det bra?

Jockum :

Jo, för jag tänkte just, att jag aldrig i mitt liv sett en flicka, som jag tyckte så mycket om, och att jag gärna ville be dej bli min hustru. Men så tänkte jag, att en prinsessa skulle nog inte passa i Almvike by, för hon skulle nog inte vilja baka och byka, mangla och stryka, koka soppa och bryna fläsk, som de andra mororna hemma i Småland gör.

Iralda (leende):

Nej, det kan ju hända, det.JOCKUM OCH DE BÅDA TROLLEN 101

Jockum:

Men eftersom du nu inte är någon prinsessa, Iraida, utan bara den sötaste flicka som jag nånsin har sett, så kan jag väl våga fråga dej: vill du följa mej till Almvike by och bli min hustru ?

Iraida (räcker honom handen):

Det vill jag, Jockum, för dej tycker jag om.

{Mustani Mej och Furlum Fej in från vänster.)

Mustani Mej:

Vi måste se efter, vart du tog vägen, Jockum. (Sakta till Furlum. Fej): Nej, titta du, där är ju prinsessan.

Furlum Fej:

Vi får gratulera dej så mycket, Jockum, till att du fick död på draken.

Jockum:

Ja, ni kilade ni, så fort ni fick se honom.

Mustani Mej (snopen) :

Ja ser du, Jockum, på drakar brukar inga trollkonster bita.

Furlum Fej:

Och därför så tyckte vi det var säkrast, att vi gav oss i väg.

Jockum (spefullt) : Ja, det är ju i allmänhet säkrast att ta till benen, när det är fara på färde.

Mustani Mej (lite förläget) : Ja — he, he, he!

/

Furlum Fej (sakta till Jockum) : Hör du, Jockum, det är en vacker prinsessa du fått tag1 i.

Jockum:

Det är inte någon prinsessa.

Furlum Fej:

Är det inte en prinsessa? Ja, då bryr jag mej inte något vidare om henne.

Mustani Mej (också sakta till Jockum): Hör du, Jockum, tänker du gifta dej med den där flickan?

Jockum : Ja, det tänker jag.

Mustani Mej: Har hon några pengar då?

Jockum: Det har hon nog inte.

Furlum Fej (hånfullt) :

Du är ju en fattig pojke, Jockum — hur ska ni då kunna gifta er?

Jockum (högt):

Ja, det blir att arbeta både bittida och sent. Är du med om det, Iralda?

Iralda (glatt) :

Ja, det är jag gärna med om. Är man riktigt goda vänner, så tänker jag det är en fröjd att arbeta för varandra.

Jockum:

Det är nog så. Och tar man i med gott humör, så reder det sej väl, det hela, tänker jag.

(En rad småtroll och lyktgubbar komma intågande.)

Jockum (till Iralda):

Vad är det där för ena?

Iralda:

Det är några små troll, som passat upp på draken. De har nog haft det svårt, stackare.

(De små trollen börja dansa kring Jockum och Iralda.)

Trollen (sjunga) : Vi små troll, nu från alla håll samlas vi under glädjeskri. För ditt mod tacka vi dej, hjälte god. Käck i strid du stod.

god, Jtëck i öfrid du stod.

Vi små troll, mössan likt en boll nu av fröjd slungar vi mot höjd. Ty förbi

är nu drakens tyranni! Fria äro vi!

En lyktgubbe (träder ut ur ringen, bugar sig för Jockum) :

Tappre kämpe, som befriat oss från den grymma draken, vi vill gärna visa dej vår tacksamhet, och därför ämnar vi nu yppa för dej, var draken gömde sitt guld (går till en vrå av grottan och lyfter undan en sten): Se, där glimmar hans skatter! Tag därav, så mycket dej lyster.

iMomåfr&ziufräo aSta fiatf öamfaö vi

imdepgfådfe&åpi.Sördtä mod tacåaevi dej, åjå&e

Jockum (tar en handfull guld och stoppar i fickan):

Tack så mycket! Det kom verkligen ganska lägligt. Nu har jag nog för att köpa mej en gård hemma. Och mer bryr jag mej inte om.

Furlum Fej:

Så dum du är, Jockum. Guld kan man väl aldrig få för mycket av.

Jockum:

Jo, det tror jag visst, att man kan. Och jag tycker, att man är liksom bättre karl, ifall man inte bryr sej alltför mycket om tocket.

Furlum Fej (till lyktgubben) :

Hör nu, kan en ann få ta lite av det där guldet?

Lyktgubben:

Det beror på honom där (pekar på Jockum).

Furlum Fej (inställsamt):

Goa Jockum, skulle du inte vilja tillåta oss att ta lite av det där?

Mustani Mej: Kära snälla Jockum, låt oss få lite av det där.

Jockum (skrattande) : Jo, nu är ni hövliga, ska jag säja. Ja, för all del, tag er var sin hand full, liksom jag, men inte mer.

(Mustani Mej och Furlum Fej ta var sin handfull guld och stoppa på sig.)

Jockum:

Och nu ger jag mej hem till Småland och det på eviga minuten. Följer ni med, gossar?

Mustani Mej: Ja, jag tror nästan det är bäst vi ger oss hem och gifter oss med Dutta och Datta.

Furlum Fej:

Ja, det tycker jag med. Jag har blivit led åt prinsessor.

Jockum:

Ja, de är sura, sa räven om rönnbären.

Mustani Mej:

Dutta och Datta är lika oss, och det tycker jag är så bra.

Furlum Fej:

Ja, de har också breda munnar och sneda ögon, och det är så vackert så.

Jockum:

Ja, var och en har sin smak. Men det är vi alla ense om: att hemma är bäst. Det känner man allra starkast, när man varit ute i vida världen.

De små trollen (sjunga) : Vi små troil nu från alla håll etc.

Ridå.

På marknaden.

Pjäs i en akt.

Personerna:

FRU NILSSON.

FRU ERIKSSON.

JERKER, bonddräng.

BOLLA, bondpiga.

NISSE SVENSSON i Böda.

EN KNALLE.

(Scenen föreställer ett marknadstorg. Två stånd bredvid varandra åt vänster, det ena med bleck-, koppar- och järnvaror, det andra med träkärl, korgar m. m. I fonden till höger ett stånd med karameller och kaffeservering. Fru Nilsson och fru Eriksson syssla i sina stånd.)

Fru Nilsson (i kökskärlsståndet) :

Det var då väl man slapp regn! I morse såg det mest ut som om det skulle bli väta.

Fru Eriksson (i trävaruståndet) :

Ja, nog var det för väl. Då hade här väl inte blivit mycket kommers av.

Fru, Nilsson:

Nä, nä, det hade det väl inte. Nå, hur har det gått för fru Eriksson i dag?

Fru Eriksson:

Åjo, inte så illa. Men fru Karlsson borta i karamellståndet, hon har det förstås bäst. För se, en karamell eller en kopp kaffe, det ska då varenda en ha.

(,Jerker och Bolla komma in på scenen från var sitt håll.)

Jerker:

Se goddag, Bolla. Är du också på marknaden ?

Bolla:

Jo, jag har fått ledigt en hel halv dag för att gå hit och roa mej.

Jerker:

Ja, det är trevligt att gå på marknad. En får se så mycket folk.

Bolla:

Ja, och så mycket fint som de har i stånden! Och nyss åkte jag i karusell.

Jerker:

Vern bjöd dej på det?

Bolla:

Det var Anders i överby.

Jerker:

Jaså — Hör du, Bolla, vill du ha en töcken där grann karamell med verser och plansch och långa fransar? Jag bjuder på en.

Bolla:

Nej män, Jerker, vad du är spendersam.

Jerker:

Nå, det är inte marknad var dag heller. Kom, så går vi till ståndet där. (De gå mot ståndet i fonden och ställa sig och titta på varorna, varpå Jerker köper en karamell. Under det följande dröja de kvar i fonden, men vända sig efter en stund om och åse vad som försiggår framme på scenen. Nisse Svensson kommer in.)

Fru Eriksson:

Se, den bondgubben som kommer där, honom känner jag igen. Det är Svensson i Böda. Han har inte ont om pengar, han. Han kan nog köpa något. (Till Svensson, som kommer framåt

stånden och tittar): Ska det inte vara något? Kanske han vill ha ett ämbar?

Svensson:

Äj a, det kunde jag nog vilja ha.

Fru Eriksson: Det här till exempel? Det är ett så bra handtag på det. Se, där har han det (räcker honom ämbaret).

Fru Nilsson (ivrigt) : Ska han inte ha något här också! Ska det inte vara en kastrull ? Titta, så fin den blänker. Mor därhemma skulle nog gärna vilja ha den. Ska han inte ta den, säj?

Svensson: Jo, jag ska allt ta den.

Fru Nilsson:

Ja, det gjorde han rätt i (räcker honom kastrullen) .

Fru Eriksson: Kanske det skulle vara något mera? Ska han inte ha en sopborste till exempel? Kommer han hem med den, så blir mor i Böda så glad så.

Svensson:

Månn det?

Fru Eriksson:

Ja, det är säkert det (räcker honom sopborsten).

Fru Nilsson:

Ska det inte vara ett rivjärn med? Det är så bra att ha, när man ska riva pepparroten till gäddan.

Svensson (långsamt) :

Ja, ja, det kunde kanske vara bra att ha.

Fru Nilsson (sticker det till honom) :

Ja, det här rivjärnet, det ska ni inte ångra, var säker på det.

{En knalle med en packe under armen kommer in.)

Knallen:

Hör nu, är det bara fruntimmerna som får sålt här ? Kan inte en ann få vara med på ett hörn? Jag har såna redigt bra handdukar, både dräll och fyrskaft. (Lägger ned packen och breder ut varorna.) Ska ni inte ha ett dussin hem till mor?

Svensson (fundersamt) :

Jovars, det kunde nog vara bra.

Knallen:

Och kanske ett par fina små dukar också?

Svensson:

Ja, gärna det.8. — Arabia land.

Ska det inte vara ett rivjärn?

Bolla (till Jerker):

Den, han är visst inte riktigt klok, han frågar inte vad någonting kostar.

Jerker:

Han kanske inte är riktigt nykter.

Knallen:

Ett par förkläden kunde han väl också ta kanske?

Svensson:

Nej tack, nu tror jag knappt jag får rum med mera på kärran (tar en del av sakerna, vilka han samlat i en hög framför sig). Jag får lov att börja lassa på (går bort åt höger).

Knallen (ropar) :

Men hör nu, han får allt lov att betala först!

Svensson (stannar):

Betala? Ska jag betala?

Knallen:

Ja, visst ska han betala.

Fru, Nilsson:

Tänker han inte betala? Vad är han fölen karl?

Svensson:

Inte har jag någonting att betala med, inte!

(Drar upp sin portmonnä och öppnar den). Här är alldeles tomt, det kan ni själva se.

Fru Nilsson (ursinnig) :

En sån struntgubbe! Reser han till marknad utan att ha någonting att köpa för!

Svensson:

Nej, jag hade nog pengar, när jag for hit, hela trehundra riksdaler. Men så köpte jag en ko, och då gick det åt.

Fru Eriksson:

En sån skojare! Och så står han här och köper allt möjligt.

Svensson:

Köper? Jag har alls inte köpt något. Ni har frågat mej, om jag ville ha ett ämbar och om jag ville ha en kastrull och om jag ville ha ett dussin handdukar och allt möjligt, och jag sa bara: visst vill jag ha't.

Jerker:

Ha ha ha, det var en rolig karl.

Bolla:

Hi hi hi, så livat.

Fru' Nilsson:

Ge mej genast igen kastrullen, kanalje där! Och rivjärnet med!

Svensson:

Rivjärnet, ska hon visst få igen. Det passar kanske bäst hos henne. Och här är kastrullen med, efter hon inte unnar mej den. Och jag som just tänkte säja till mor därhemma: »Vet du, mor, där var en så rar gumma på torget, som tyckte du kunde så väl behöva en kastrull, så hon skänkte dej en».

Jerker:

Ha ha ha, det var en rolig karl.

Bolla:

Hi hi hi, det här var lika trevligt som att fara på karusell. (Gummorna komma fram och riva till sig sina saker, knallen likaså.)

Svensson:

Tänk, att jag blev just som rörd och tyckte att människorna är minsann bättre än vad Nisse Svensson nånsin har trott. Här skänker de mej båd ett och annat, fast de varken är släkt eller vänner till mej. Och så blir det ingenting av med alltihop. Hör nu, frun, skrynkla nu inte till knallens handdukar — båd dräll och fyrskaft!

Fru Eriksson (argt):

Jag ska väl ha mitt igen, vet jag.

Svensson:

Nej män, frun lilla, inte ska frun vara ledsen, inte. Det ska man aldrig vara på marknad. Och inte annars heller. (Tar åt västfickan.) Ser man på, här har jag i alla fulla fall ett par riksdaler i västfickan. Kom nu allihop och drick lite kaffe med dopp i ståndet därborta; jag bjuder. (Till fru Eriksson): Ska det vara ?

Fru Eriksson (klarnar upp) : Ja tack, kaffe säjer man ju inte nej till.

Svensson:

Och hon, frun med rivjärnet, hon tar sej väl en liten tår också?

Fru Nilsson (tveksamt) : Åja, om det ska vara, så...

Svensson:

Och han, knallefar, han kommer väl med?

Knallen (ivrigt) : Ja, tackar som bjuder.

Svensson (till Jerker och Bolla) : Och ni två därborta, ni ser riktigt trevliga ut, kom med ni också!

Jerker:

Tackar så mycket! Ha ha — det var en trevlig karl.

Bolla:

Hi hi hi, får jag nu kaffe också! Ja, jag säjer det, en så rolig marknadsdag. (Alla gå mot fonden.)

Svensson:

Jaså, jag ser vi får inte plats allihop på en gång där. (Till Jerker och Bolla): Då får ni vara så bra och vänta en stund.

Jerker: Det kan vi nog göra.

Bolla:

Så kan vi sjunga en marknadsvisa för er under tiden. Du kan väl den visan om gummorna, som skulle gå till Nora marknad, Jerker?

Jerker:

Visst kan jag den.

Jerker och Bolla (sjunga) :

Tre små gummor skulle gå en gång till marknaden i Nora, som räcker hela dagen lång och fröjdar små och stora.

»Si, där ska vi ha roligt, vi»,

sa gummorna små.

»Ja, nog ska vi ha roligt, vi,

det kan ni förstå,

och åka karusell

och äta karamell

och fröjdas hela dagen i Nora.»

»Men vad ska vi då ta för matsäck med?»

sa gummorna till varandra.

»För maten där är dyr med besked,

och pengarna behövs till allt det andra!

För vi ska allt ha roligt, vi»,

sa gummorna små,

»och sådant kostar pengar det,
som nog ni förstå:
att åka karusell
och äta karamell
och fröjdas hela dagen i Nora.»
»Jo, paltbröd blir bäst», sa mor i Västannor,
»för palt är gott till att äta.»
»Nej, ägg», sa Stina. »Nej, sill», sa Jerkesmor.
Och så begynte de att träta.
»För mat ska vi ha med oss, vi»,
sa gummorna små.
»Ja, mat ska vi ha med oss, vi,
det kan ni förstå!
Och åka karusell
och äta karamell
och fröjdas hela dagen i Nora.»
De trätte i timmar, de trätte i tre —
»Vi tar palt!» »Vi tar ägg!» »Sill vi taga!»
De trätte, tills solen i väster gick ned,
»För sent är nu till Nora att draga!
För sent att gå till Nora nu,
det kan ni förstå!
För sent att gå till marknad nu»,
sa gummorna små.
»Att åka karusell
och äta karamell,
det blir fäll nästa år det •— i Nora.»Eldsvådan.
Barnkammar pjäs i en akt.
Personerna:
ERIK STRÖM.
EVA STRÖM.
ANNIE STRÖM.
FRU STRÖM, deras mamma.
AMANDA, jungfru.
STEN ANDERSSON.

MINA ANDERSSON.

(Scenen föreställer en barnkammare. Ett fönster till vänster, en dörr i fonden och en till höger. Erik sitter och ser ut genom fönstret. Eva och Annie leka med dockorna.)

Erik:

Titta ni, det brinner!

Eva och Annie: Var då? (De skynda också till fönstret.)

Erik:

Hos Anderssons, här mitt emot.

Eva:

0 ja, titta, vad det brinner!

Erik:

De välte omkull lampan.

Annie:

Vem då?

Erik:

Den där lilla pojken. De sprang och lekte, och så stötte han till bordet där lampan står. Då föll lampan omkull, och fotogenen rann ut, och så tog den eld.

Eva:

Se på de små barnen! De står där i hörnet och ser så rädda ut.

Erik :

•Ja, man kan riktigt se, hur de skriker.

Annie:

Är de ensamma hemma?

Eva:

De måste väl vara det, eftersom ingen kommer.

Erik:

Jag kilar dit och släcker.

Eva:

Jag med.

(Fru Ström kommer hastigt in från fonden med ett täcke under armen.)

Alla tre barnen (ropa om varandra) : Mamma, det brinner därborta hos Anderssons.

Fru Ström:

Ja, jag har nog sett det. Jag ska just skynda dit för att hjälpa dem.

Erik:

Får jag följa med, mamma?

Eva:

Och jag, mamma!

Annie:

Och jag med!

Fru Ström:

Nej, små barn, ni får bli här, ni skulle inte

vara till någon hjälp. Amanda kommer med. (Ropar utåt): Skynda sej, Amanda! (Ut genom dörren till höger.)

Amanda (utanför scenen) :

Ja, frun, jag kommer.

(Amanda kommer brådskande in från fonden med en filt under armen.)

Amanda :

Jag kommer, jag kommer. Ack, de stackars Anderssons! (Tittar sig omkring.) Jag lade visst kvar en dammtrasa här nyss.

Erik:

Har Amanda tagit min filt?

Amanda:

Ja, kära hjärtanes, frun sa jag skulle ta den. Erik får nog en annan.

Erik:

Ja, Amanda får så gärna ta den.

Amanda (tittar sig ivrigt omkring) :

Var la jag dammtrasan, månntro? . . . Ack, de stackars Anderssons!

Erik :

Ja, men skynda sej nu, Amanda!

Amanda:

Ja, jag springer, jag springer. (Ut till höger.)

Eva (vid fönstret) : Nu kommer fru Andersson hem!

Annie:

Hon stannar i dörren och skriker till!

Erik:

Ja, det är väl inte underligt.

Eva:

Nej, när hon får se hur det brinner, så.

Annie:

Nu tar hon en kanna vatten och häller ut.

Erik:

Det var galet. Det ska man inte göra.

Eva:

Hur vet du det?

Erik :

Det har pappa sagt. Vatten släcker inte alls, när det är fotogen som brinner.

Annie (pekar) : Se, nu kommer mamma in.

Eva:

Hon kastar täcket över elden.

Erik:

Ja, det är så man ska göra.

Annie:

Och så stampar hon på täcket.

Eva:

Vad hon är duktig, vår mamma!

Annie:

Nu är det visst släckt.

Erik:

Nej då, det brinner där borta åt fönstret till. Eva:

Nu rycker mamma ner den ena gardinen.

Annie: Varför gör hon det?

Erik:

Det begriper du väl, att om elden fick fatt i gardinerna, så skulle den flamma ända upp i taket med en vådlig hast.

Eva:

Nu rycker fru Andersson ned den andra gardinen.

Annie:

Se, nu kom Amanda.

Eva:

Mamma tar hennes filt och kastar den över elden.

Erik:

0, vad det ryker i hela rummet!

Annie:

Ja, vad det ryker! Mamma är alldeles sotig i ansiktet.

Erik:

Men nu har de visst fått bukt med elden ändå.

Eva:

Tänk, så väl att vår mamma kom över och hjälpte dem!

Annie :

Ja, vår mamma, hon är allt duktig, hon.

Erik:

Se på barnen, de gråter så.

Eva:

Ja, det kan man väl inte undra på.

Annie:

Nu talar vår mamma till dem. Då blir de nog glada.

Eva:

Nu tog deras egen mamma den minste på armen.128

Erik:

Se, där flammar det upp igen i bordduken.

Eva:

Ja, titta ni. Men nu fick Amanda se det. Nu rycker hon ned den och trampar på den.

Annie:

Nu är den också släckt.

Erik:

Ser ni, mamma tar båda barnen vid handen. Eva:

Ja, och nu går hon ut med dem.

Annie:

Då kommer hon nog hit med dem.

Eva:

Ja, det kan man förstå, att inte barnen kan ligga och sova där i natt, så som där ser ut.

Annie:

Amanda, hon stannar visst kvar för att hjälpa fru Andersson att göra i ordning.

Eva:

Tänk, de har nog fått mycket förstört av elden.

Erik :

De kanske har det försäkrat.ELDSVÅDAN

Eva:

Vad är det för något?

Erik:

Jo, det betyder, att de får ersättning för vad som blivit förstört av elden.

Annie :

Det var bra, då får den lilla flickan en ny docka, för jag såg, att den hon hade blev förstörd.

(Fru Ström med barnen Andersson.)

Erik, Eva och Annie:

O mamma! (De skynda mot henne.)

Fru Ström:

Nu, barn, får ni hjälpa mej att ta hand om våra små gäster. De ska ligga här i natt.

Annie:

Mamma, om jag ligger hos Eva i hennes säng, så kan de här barnen få ligga i min säng.

Fru Ström:

Ja, jag tänkte just det. Men nu måste vi först ta reda på lite kläder åt dem. Ni ser, att deras egna kläder har blivit svedda av elden.

Erik:

Mamma, min kavaj från i fjol är kanske lagom åt den här gossen.

9. — Arabia land.130 B A RNBIBLIO T EKE T SA GA

Fru Ström:

Den är nog en smula för stor, men vi kan sy in den lite.

Eva:

Jag ska ta fram ett par av mina strumpor åt flickan. (Till flickan): Vad heter du?

Mina:

Jag heter Mina.

Eva:

Jag har så många gånger sett dej genom fönstret.

Annie:

Jag också. Jag tycker det är så roligt att vi blir bekanta nu.

Erik (till gossen) :

Jag heter Erik. Vad heter du?

Sten :

Jag heter Sten.

Erik:

Du ska få en barkbåt av mej. Vill du ha den?

Sten:

Ja tack!

Eva (tar fram en docka): Vill du ha den här, Mina?Vill du ha den här dockan?132

Mina :

O tack, det vill jag visst.

Fru Ström:

Ja, men innan ni börjar leka, så ska vi se till, att de här barnen får lite mat. De är nog hungriga. Kom med ut i salen, så ska ni få lite smörgås så länge.

(Går ut åt fonden, följd av alla barnen.)

Eva (vänder sig om i dörren) : Se, där kommer Amanda hem.

Amanda (in): Ja, nu är jag här. O, de stackars Anderssons! Ja, nu ska jag ut och göra i ordning kvällsvarden åt er allihop. (Dyker ned bakom ett bord.) Nej men se, där ligger ju dammtrasan!Ingrid, indianerna och Lill-Anders.

Pjäs i två akter.

Personer:

PATRON BERG på Norrvalla. ARVID i

INGRID l hans barn. GUNNAR [

FASTER HENNY, hans syster. SVEN i Sörgården. ERLAND i Norrgården. LOVISA, jungfru på Norrvalla. LILL-ANDERS i Granhagen. FRU JANSSON.

FÖRSTA AKTEN.

(Scenen föreställer en skogsdunge. Emellan träden skymtar Norrvalla gård. Ingrid sitter på en stubbe och läser i en bok. Gunnar leker med en barkbåt. Arvid, Sven och Erland komma rusande, med fjädrar instuckna bakom öronen.)

Arvid (svänger en yxa) :

Akta er, blekansikten! Här kommer Krigsörn.

Erland:

Och här kommer Det stora Molnet!

Sven:

Och här är Svarta Buffeln. Nu blir ni allt rädda, ni usla blekansikten!

Ingrid:

O, så stiliga ni är! Har ni hittat alla de där fjädrarna i hönsgården?

Arvid:

Visst inte. Ser du inte, att här är fjädrar av en uv.

Sven:

Ja, och av en kråka också.

Gunnar:

Men jag vill inte vara ett blekansikte. Jag vill också vara ett ädelt rödskinn.

Arvid:

Nåja, du kan få bli indian, du med, Gunnar. Du ska få heta Fläckiga Pantern, eftersom du har blåbärsfläckar på

din blus.

Gunnar:

Då ska jag genast springa och ta reda på några fjädrar.

Sven:

Du ska få några av mej. Jag har fler än jag behöver.

(Räcker honom några fjädr'ar.)

Gunnar (sticker dem bakom öronen): Nu är jag också en bussig indian.

Ingrid:

Jag vill också bli ett rödskinn.

Arvid:

Ja, du kan få bli Olitipa.

Ingrid:

Men Olitipa var en flicka!

Arvid:

Javisst, men du är väl en flicka?

Ingrid:

Ja det förstås, men när jag leker, vill jag vara pojke och indian.

Arvid:

Men indianer måste slåss, och en flicka kan inte slåss.

Ingrid:

Kan hon inte? Jeanne d'Arc var en flicka, och hon var väldigt duktig i att kriga.

Arvid:

Ja, men det var så längesen. Nu är du i alla fall Olitipa. Du är vår fånge, och vi har rövat dej från de lömska sioux-indianerna.

Sven (tar henne i armen):

Jaha, nu är du vår fånge.

Arvid:

Nu, Fläckiga Panter, måste du lära dej vårt krigstjut. För snart ska vi åter dra ut i strid mot siouxerna.

Gunnar:

Ja, men hur ska vi då tjuta?

Arvid:

Så här tjuter vi, som tillhör den ädla delawa-restammen. (Ger till ett tjut, i vilket de andra poj-parna instämma): Ko-i-i-i-i-oho--0-0-0!

Lovisa (från vänster) :

Jag ska hälsa från frun, att ni inte får väsnas så mycket. Frun har huvudvärk.

Arvid:

Ja, när den Stora Vita Modern önskar det, så ska vi avstå från krig och oväsen.

Lovisa (buttert):

Ja, håll ord med det. (Går.)

Arvid:

Den Stora Vita Modern är mycket god. I går förband hon mej, när jag blivit sårad av en tomahawk.

Ingrid:

Åh, du hade ju bara rivit dej på en nyponbuske.

Arvid:

Tyst, Olitipa! Flickor ska då alltid bjäbba, antingen de är rödskinn eller blekansikten.

Erland:

Men om vi inte får tjuta och inte får slåss, då tycker jag, att vi ska röka fredspipan.

Arvid:

Ja, det kan vi göra. Då sätter vi oss här i gräset.

(De sätta sig ned.)

Erland (tar en pinne från marken):

Det här är fredspipan! (Suger på den ett tag, ger den därpå till Arvid.) Tag fredspipan, KrigS-örn!

Arvid (suger på pinnen ett par tag, räcker den därpå till Sven) :

Men nu då vi rökt fredspipan, så tycker jag vi borde dricka lite eldvatten.

Sven:

Ja, det vore väl bussigt.

Arvid (till Ingrid):

Gå till köket, Olitipa, och begär fyra glas lingonsaft. Eller om Lovisa är ogin, så får vi väl ta vanligt vatten.

Sven:

Men inte kan man väl låta en fånge gå lös på det där viset?

Arvid:

Hon får ge sitt hedersord. Säj, Olitipa, ger du ditt hedersord på att komma tillbaka med vad du får i köket och inte rymma från oss, varken nu eller senare?

Ingrid (allvarligt) :

Jag ger mitt hedersord.

Arvid:

Gå då, Olitipa!

(Ingrid går.)

Sven (lutar sig ned mot marken) :

Vad nu? Jag hör häst-tramp som nalkas.

Arvid:

Det är nog den Mäktige Hövdingen på Norrvalla, som kommer hem från staden.

Gunnar (rusar upp) : Ja, det är nog pappa.

Arvid:

Kom, så springer vi och möter honom! (Alla pojkarna springa ut.)

Ingrid (kommer tillbaka, bärande en bricka med fem glas lingonsaft; ser sig om):

Var är de? De har sprungit sin väg. De har väl gett sej av för att möta pappa. (Sätter ned brickan på en sten.) Jag springer också och möter pappa. Nej, det är sant, jag har ju gett mitt hedersord på att ej rymma härifrån.

(Sätter sig på en stubbe.)

Faster Henny (in från höger) :

Vad gör du här, Ingrid?

Ingrid:

Jag sitter på mitt hedersord.

Faster Henny: Jag tycker du sitter på en stubbe.

Ingrid:

Ja, men ser faster, jag har gett pojkarna mitt hedersord på att jag inte ska gå härifrån,

förrän de tillåter det. Vi leker indianer, ser faster, och jag är deras fånge.

Faster Henny: Är du också en indian?

Ingrid:

Ja, men (med en suck) bara en flicka. — Säj, faster, är det så som Arvid säjer, att flickor aldrig får gå ut i krig?

Faster Henny: Det vore väl inte heller något önskvärt!

Ingrid:

Men ser faster, om Sverige kommer i krig. — Jag har alltid önskat så mycket att kunna göra något för Sverige.

Faster Henny: Det skulle väl kunna hända, att du kunde göra det på något annat sätt.

Ingrid:

Var har faster varit hela förmiddagen?

Faster Henny: Jag var på en långpromenad. Jag kom ända bort till Granhagen.

Ingrid:

Jaså, det är där som lill-Anders bor?

Faster Henny:

Ja, där bor han, den rara lilla pysen med sitt glada leende. Men just nu är det inte så glatt i Granhagen.

Ingrid:

Hur så?

Faster Henny:

Jo, lille Anders mamma är sjuk. Ganska svårt sjuk, tycks det. Och hennes man dog ju nyligen, så hon är ensam

med pojken.

Ingrid:

Är det ingen som ser efter lill-Anders då, när hans mamma är sjuk?

Faster Henny:

Jo, där är en grannfru, en fru Jansson, som tittar till dem emellanåt.

(Pojkarna komma inrusande.)

Arvid:

Hurra, där har vi eldvattnet! (Tar ett glas och dricker, de andra gossarna göra likadant.) Jaså, det är fem glas. Då ska väl fången få ett.

Ingrid:

Tack så mycket!

Faster Henny:

Men hör du, Arvid, nu måste ni allt ge er fånge fri. Hon vill så gärna springa och hälsa på sin pappa, men hon säjer, att hon gett sitt hedersord på att inte fly.

Arvid:

Äsch ja, visst får du gå, Olitipa. Du är fri.

Ingrid:

Tack, ädla Krigsörn! (Skyndar ut.)

ANDRA AKTEN.

(Scenen föreställer en skogsbacke nedanför torpet Granhagen, en grå stuga i fonden. Man hör en vagn komma rullande och stanna utanför scenen. Steg närma sig. Patron Berg, faster Henny och Ingrid in från vänster.)

Patron Berg (pustande) : Det var en brant backe, det här.

Faster Henny: Ja, den är verkligen brant. Och hett är det i dag. Jag är så tacksam, att du lät oss få åka. Jag är verkligen orolig för hur det kan stå till här i torpet.

Ingrid:

Se, där kommer någon ut ur stugan.

Faster Henny:

Ja, det är fru Jansson.

(Fru Jansson ut ur stugan, tätt följd av lill-Anders, som skyggt gömmer sig bakom fru Janssons kjolar.)

Faster Henny: God dag, fru Jansson. Hur står det till här?

Fru Jansson:

Ja, här är det inte så bra. Lill-Anders mor dog i morse, hon.

Faster Henny: Nej, vad säjer fru Jansson? Är det slut?

Fru Jansson: Ja, det är så. Och jag är här för att se till Anders en smula, tills det blir bestämt, hur det ska ordnas för pojken.

Faster Henny:

Hur tror ni det blir?

Fru Jansson: Åh, socknen bestämmer väl, att han ska in på ålderdomshemmet, kan jag tro.

Faster Henny: På ålderdomshemmet?

Fru Jansson: Ja, där tar nog gummorna vård om honom.

Faster Henny: Det tror jag nog. Men ack, vad det blir skillnad för lill-Anders! Att inte mer ha en mor och ett hem!

Fru, Jansson: Ja, ett hem — det är väl inte så säkert att han fått ha i alla fall. Snart kommer en ny torpare hit. Patron på Södervalla bestämde häromdan, att lill-Anders och hans mor skulle inte fått bo kvar här mer än ett par månader.

Ingrid:

O, stackars lill-Anders!---Han känner visst inte igen oss, tror jag.

Fru Jansson: Nå, gå nu fram och hälsa, Anders! (Anders sticker fingret i munnen.)

Faster Henny: Nej, nej, låt honom vara, han är blyg, det märks. Och ledsen också. Fast han ju inte kan förstå ännu, hur mycket han mist.

Ingrid:

Säj pappa, skulle inte lill-Anders kunna få bo hos oss?Lill-Anders känner inte igen oss.

Patron Berg:

Tycker du inte, att din mor har tillräckligt att göra med er, alla fem? Hon är inte så stark, jag tror inte hon skulle orka med en till.

Faster Henny: Nej, det är nog sant.

Ingrid:

Men pappa, vår trädgårdsmästare har bara två barn. Och han och hans fru är så snälla. Skulle inte Nilssons kunna ta emot lill-Anders?

Patron Berg: Det kan väl ingen begära, att de utan ersättning skulle ta sej an ett främmande barn. Om Granhagen vore ett torp under Norrvalla, så skulle jag visserligen känna det som en skyldighet att dra försorg om pojken, men Granhagen lyder under Södervalla.

Faster Henny: Ack, patron på Södervalla är en hård man, det vet alla; det skulle nog inte vara lönt att be honom göra något för pysen.

Patron Berg: Nej, det återstår nog endast ålderdomshemmet.

Ingrid (bedjande) :

Men pappa, åh, pappa, du lovade mej att få en lekstuga till min födelsedag, en riktig lekstuga med möbler och allt. Den skulle nog kosta rätt mycket. Om jag nu säjer, att jag inte bryr mej om den där lekstugan, utan i stället ber dej ge de pengarna, som den skulle kosta, åt trädgårdsmästarns — då skulle de kanske ta lill-Anders till sej ?

Patron Berg (rörd) : •Jaså, du vill avstå från den där lekstugan, som du glatt dej så mycket åt?

Ingrid (ivrigt) : Ja ja, pappa. Bara lill-Anders får ett hem.

Patron Berg: Nå, så ska du väl få din vilja fram, barn. De pengarna skulle ju alltid räcka en tid framåt. Och sen ska jag väl på något sätt ordna så, att Nilssons får någon ersättning för sin möda.

Ingrid: O pappa, tack, tack!

Faster Henny: Men genast kan vi väl ändå inte ta honom med?

Patron Berg: Nej, jag måste nog först tala med kommunalordföranden. Men det ska snart bli gjort. Och han har nog ingenting emot, att socknen slipper betungas med den här pysen.

Faster Henny: Ja, fru Jansson, då kommer vi nog mycket snart och hämtar lill-Anders.

Fru Jansson: Ja, det blir ju bra det.

Faster Henny: Adjö då, fru Jansson.

Ingrid (till Anders): När du kommer till Norrvalla, då ska du få en boll av mej. Och andra leksaker också. Adjö nu så länge, lill-Anders!

(Anders stirrar på Ingrid, hans ansikte lyser upp. Fru Jansson tar Anders vid handen; de gå in i stugan.)

Faster Henny:

Nå, Ingrid lilla, nu har du ju ändå fått tillfälle att göra något för Sverige, som du önskade.

Ingrid (häpen) : Menar faster det? Att detta var att göra något för Sverige?

Faster Henny: Ja, barn, det menar jag verkligen. Om man gör en kännbar uppoffring och därmed åstadkommer, att en fattig föräldralös gosse får ett gott hem — då gagnar man därmed i sanning sitt fädernesland.På torget.

Pjäs i en akt. Personerna:

FRU LARSSON, köttmånglerska.

FRU JONSSON, grönsaksmånglerska.

ELSA.

GRETA.

KARL.

ERIK.

(Scenen: Ett torg. Bortåt fonden två stånd. I det vänstra köttvaror, i det högra trädgårdsprodukter. Fru Larsson och fru Jonsson stå i sina stånd.)

Fru Larsson (slår ett par tag med armarna som till en

»åkarbrasa»): Det börjar bli lite kallt om dagarna.

Fru Jonsson: Ja, när en sitter stilla, så blir en ju frusen.

Fru Larsson:

Det är väl frost nu om nätterna därute på landet?

Fru Jonsson: Ja, i morse var det alldeles vitt på marken. Så luktärterna var det slut med, och potatisblasten är svart.

Fru Larsson: Men ringrosor och astrar, det har frun gott om ännu.

Fru Jonsson: Ja, de håller sej ju tills i november, om det inte blir för svårt med kylan.

Fru Larsson: Se, det är tvärtom för frun och för mej. Köttet håller sej bättre, ju kallare det blir, men fruns varor, de far illa när vintern kommer.

Fru Jonsson:

Ja, det är ett sant ord det.152 B A RNBIBLIO T EKE T SA GA

Fru Larsson: Frun får väl lov att ge sej opp tidigt om rnornarna för att komma in från landet?

Fru Jonsson: Ja, det vill jag lova. Klockan fem var morgon får jag ge mej opp. Först ska en göra eld och koka lite kaffe åt sej själv och gubben, och sen är det att ge sej ner till båten med korgarna. Ja, det hjälper nu min gubbe till med, förstås, för ensam skulle jag inte kunna rå med dem.

Fru Larsson (suckar) : Ja, det är ett sjå man har här i världen. Och sen får man kanske ändå ingenting sålt. I dag är här då inte mycket handel.

Fru Jonsson: Nej, det kan då ingen skylla. Men se, där kommer visst någon.

Fru Larsson: Äsch, det är ju bara en sån där flickunge. Inte köper hon något rejält. Jo, fru Jonsson kanske får sålt lite plommon eller päron eller sånt.

(Elsa kommer in från höger, går framåt köttståndet, sneglar på varorna på ett visst avstånd, vänder, sneglar fortfarande på köttet, vänder en gång till och möter nu Greta, som kommer från vänster.)Goddag på dej, Elsa!154 B A RNBIBLIO T EKE T SA GA

Greta:

Nej, se Elsa! Goddag på dej!

Elsa:

Se Greta! Goddag! Det var då livat att träffa dej!

Greta:

Vad gör du här?

Elsa :

Jo, kan du tänka dej, jag ska köpa mat till middan!

Greta:

Ä, hör du, varför det? Är er jungfru sjuk?

Elsa:

Nej, men ser du, jag går ju på en hushållskurs, och nu vill lärarinnan, att vi ska lära oss att köpa upp också. En gång var vi ute med lärarinnan, men nu ska vi öva oss med att gå ensamma på torget.

Greta:

O, så gräsligt svårt!

Elsa:

Ja, det är alldeles hemskt, förstås.

Greta :

Vad ska du köpa då?PÅ TORGET

155

Elsa:

Jag ska köpa så mycket som till middag för oss därhemma. För ser du, på den där kursen är det så, att var och en av eleverna lagar middagsmaten åt sitt hem, och så fram emot klockan fyra, när det är färdigt, kommer ens jungfru och hämtar det i en korg.

Greta:

Jaså, på det viset. Nå, vad skulle ni ha till middag i dag då?

Elsa:

Ja, det får jag också hitta på själv. Jag tänkte ta något kött till grytstek, för det har jag lagat förut på kursen, och det blev så gott.

Greta:

Nå, då går vi till det där ståndet och ber att få kött till grytstek. Kom! Det ska bli livat att höra på dej!

Elsa:

Du begriper då inte alls sånt här. Inte går det an att säja: »Jag vill ha kött till grytstek». Det låter så förskräckligt ovant. Man ska säja vilken bit av djuret man vill ha.

Greta:

Oj då! Då ville jag inte vara i dina kläder, Elsa.

Elsa (fundersamt):

Se, det är så, att jag liar vetat vad det är för bit man brukar ta till grytstek, men jag har alldeles glömt det.

Greta) (med en blick åt fru Larsson):

Du kan väl fråga den där frun, hon ser så rejäl och hygglig ut.

Elsa:

Inte frågar jag henne! När man köper nånting, ska man aldrig låta märka, att man inte begriper sej på vad man köper. Men jag ska försöka lista ur henne vad för bit det ska vara, utan att hon märker det.

Greta:

Det blir ju riktigt spännande. Nästan som en detektivroman.

Elsa (närmar sig fru Larssons stånd, åtföljd av Greta):

Goddag, frun, jag skulle vilja ha lite oxkött.

Fru Larsson:

Vad skulle det vara för bit då, lilla fröken?

Elsa (avsides till Greta):

Sa jag inte det, att hon genast skulle fråga om det!

Greta:

Nu kommer det spännande!

Elsa (till fru Larsson): Jo, det skulle vara — någon riktigt bra bit —.

Fru Larsson: Kanske det ska vara lite av tjocka fransyskan?

Greta:

Hu, så gräsligt! Äter de sånt?!

Elsa (till Greta) : Ä, så dum du är! Det är ett stycke på oxen som de kallar så. (Till fru Larsson): Vad kostar tjocka fransyskan då?

Fru Larsson: Det blir en och sextio kilot, lilla fröken. Men så har jag ju innanlår också, och det kostar två och fyrti, men det är benfritt.

Elsa:

Innanlår! (Till Greta): Jag är räddad! Det var innanlår! (Till fru Larsson): Ja, jag tror jag ska ta lite innanlår.

Fru Larsson: Hur mycket ska lilla fröken ha då?

Elsa:

Jo, jag skulle ha två kilo. Och så lite späck. För femton öre.

Greta:

Vad ska du ha späck till? Jag trodde det bara var eskimåerna som åt späck och tran!

Elsa:

Vet du inte, att man späckar en stek för att den ska bli mör!

Fru Larsson:

Ska det inte vara något mera, lilla fröken? Jag har så bra korv så.

Elsa:

Jo, jag kunde ta lite korv till smörgåsbordet.

Greta:

Har ni alltid smörgåsbord?

Elsa :

Inte alltid. Men pappa tycker så mycket om det, så han ska få det idag. (Till fru Larsson) : Två prinskorvar ska jag ha. Och så lite kalvfärs. Jag skulle ha till några små köttbullar.

Fru Larsson:

Hur mycket färs ska det vara, lilla fröken?

Elsa:

Tre hekto kan vara nog. •— Hur mycket blir det tillsammans?

Fru Larsson:

Det blir fem och sjutti, lilla fröken.

Elsa (tar upp pengar och betalar, får paketet) :

Ja, adjö då, frun.

Fru Larsson:

Adjö och tack så mycket! Välkommen åter, lilla fröken.

Greta:

Elsa, jag riktigt beundrar dej. Du låter ju alldeles gräsligt van!

Elsa :

Åja, nog vet man ju lite, förstås. Men nu måste jag ha lite grönsaker. (De gå till fru Jonssons stånd. Till fru Jonsson) : Jag skulle be att få lite blomkål.

Fru Jonsson:

Ja, se här har jag riktigt präktig blomkål.

Elsa :

Vad tar frun för den?

Fru Jonsson:

Trettifem för de här stora huvudena och tjugufem för de mindre.

Elsa:

Jag ska be att få två stora huvuden. Och en knippa morötter. Och så lite äpplen.

Fru Jonsson: Ska det vara matfrukt?

Elsa:

Ja, till att koka kompott av.

Fru Jonsson: Ja, de här är mycket bra till det, och de kostar bara tretti öre litern.

Elsa:

Får jag två liter då.

Fru Jonsson:

Tackar så mycket. Var det inte något mera?

Elsa:

Nej tack. Jo, det var sant, jag ska ha för fem öre persilja också.

Greta (tar Elsa i armen) : Nej titta, Elsa! Ser du vilka som kommer där!

{Karl och Erik komma in från höger och lyfta på mössorna.)

Karl:

Nej se tjänare! Vad gör damerna här? Erik:

Är det husliga bestyr som pågår?

Greta:

Jo, något! Vi gör storartade uppköp.

Karl:

Det är väl Elsa, kan jag tro. Du går ju på någon sorts hushållskurs?

Elsa:

Ja, det gör jag.

Greta:

Tänk, att hon både köper upp allting till middagen och lagar den också. Är inte det styvt!

Erik:

Nå, det beror på, hur den blir lagad!

Karl (tvivlande):

Duger det verkligen att äta, det som du kokar ihop, Elsa?

Elsa (lite stött) :

Om det duger! Jag ska säja er, att pappa sa sist, att det var en riktigt vådligt bra paj som jag hade gjort.

Erik:

Det var en artig pappa!

Elsa:

Nej vet ni, ni är så retsamma, så jag skulle riktigt vilja överbevisa er, att jag kan någon-

ting. Om jag skulle be mamma att få bjuda er hem till middagen alla tre!

Greta:

Det var en stilig idé, Elsa!

Karl:

Det skulle vara riktigt livat!

Erik :

Det skulle verkligen vara högst intressant...

Elsa :

Jag telefonerar genast. (Till fru Jonsson): Snälla frun, går det an att få telefonera här?

Fru. Jonsson:

Ja, för all del, lilla fröken.

Elsa (fattar luren) :

Jag ska be att få 10 12 50 — Tackar — Är det mamma? — Jo, hör mamma, jag ville fråga mamma om en sak. Jag är ute på torget nu, ser mamma, jag håller på att köpa maten till middagen, och så träffade jag Greta här, och så kom kusin Karl hit och Erik örn, och nu undrar jag så mycket, om jag inte skulle kunna få bjuda dem alla tre hem till middagen. — De skulle tycka, att det vore så vådligt roligt. Eftersom jag lagar middagen

själv, förstår mamma. (Paus.) Nej då, det behövs inte alls vara något särskilt. Bara i vardagslag, förstås. (Paus.) Jo, det räcker, det som jag har köpt, för ser mamma, jag hade tagit till så, att vi skulle ha lite kallsku-ret och överlevor till i morgon. Det blir grytstek med grönsaker och så äppelkompott. (Paus.) O tack, söta mamma, det var förfärligt rart. (Paus.) Ja, det ska jag visst det. Adjö, lilla mamma! (Avringning. De andra se frågande ut.)

Elsa (till de andra tre med en nigning) : Jag har den äran att inbjuda er alla' tre till en enkel middag i dag klockan halv sex, vardagsdräkt.

Greta:

Tack ska du ha! Det är då en väldigt snäll mamma du har.

Karl och Erik (bocka sig) : Vi får tacka så mycket! Vi ska ha äran och nöjet att infinna oss.

Karl:

Om middagen befinnes lyckad, så ska jag hålla ett så fint tal till dej, Elsa, så du har aldrig hört maken!

Elsa:

O, då är det ju bäst, att jag riktigt anstränger mej.

Erik:

Men hör du, Karl, nu måste vi visst kila!

Greta:

Är ert frukostlov slut nu?

Karl:

Ja, om ett par minuter. Adjö, så länge!

Greta:

Vi ses igen vid grytsteken! (Gossarna gå.)

Elsa:

Nu ska jag bara ha lite blommor att sätta på bordet. Kan jag få för tjugufem öre ringblommor ? Hur mycket blir det då tillsammans ?

Fru Jonsson: Det blir en och sjuttifem.

Elsa (betalar och får paketet och blommorna) :

Tack. Adjö!

Fru Jonsson: Tackar så mycket. Adjö, lilla fröken.

Greta:

Ge mej det där paketet, Elsa, jag ska bära det åt dej. Jo, jag följer dej till hushållsskolan.

Jag tror för resten jag ska be min mamma att få gå på en sådan där kurs, jag med. Det är bestämt livat att kunna koka mat. Och så ger det ett sånt anseende!

(De gå ut till höger. Fru Larsson och fru Jonsson se efter dem.)

Fru Larsson: Jo, nu ska en tro de kände sej viktiga, flickungarna.

Fru Jonsson: Jo jo män. Men inte skulle jag vilj a äta vad de kokar ihop, det vet jag då.Arabia Land.

Sagospel i fem akter.

Personerna:

DSCHAMID, konung av Arabia land.

MURGHEMMA, drottning av Arabia land.

PRINS ME NT) ELI) konungens barn i ett före-

PRINSESSAN ZENDELI f gående gifte.

RAWAHU, drottningens son i ett föregående gifte.

TER.

BRITTA.

ANDERS JANSSON i Svinnarshult. MOR JANSSON i Svinnarshult. STORVIZIREN. YOGA, negerslavinna. FATME, slavinna.

YUSSUF, hövitsman vid konung Dschamids livvakt.

EN HÄROLD.

RÖVAREN RAMUNDER.

JAN SPELEMAN.

JERKER, bondpojke.

SVALDROTTNINGEN.

ARABISKA KRIGARE.

Slavar och slavinnor, barn.

Småländska bondgossar och -flickor.

Rövare.

(Handlingen försiggår dels i Tjust, vid sjön Svinnarn, dels i Arabia land.)

FÖRSTA AKTEN.

(Scenen föreställer ett landskap med björk- och furuhult, i fonden en sjö. Sommarafton; småningom månsken. Utifrån hörs någon locka på korna: »Kom, kom, kossera kom!»)

(Britta kommer in, gnolande på en vallåt. Strax därefter Per, som kastar sig ned i gräset.)

Britta:

Är du trött, Per?

Per:

Ja, hur skulle en kunna vara annat, när en gått och vallat kritter hela dan! Och så, när en kommer hem, blir en satt te å hugga ved och bära vatten te grisen. Och ingen mat har jag fått mer än en bit svart bröd i morse.

Britta:

Ta det här, Per! (Räcker honom ett stycke bröd.)

Per:

Inte ska du ge mej av din egen mat!

Britta :

Åh, jag arbetar inte så mycket som du. Mjölkningen sköter ju Maja om, sen jag fått hem mina kossor. Och ibland repar jag mej lite bär i hagen.

Per:

Ja, det är mest på rötter och bär man lever, när man är i tjänst hos mor Jansson! Tvi den mor Jansson, vad hon är snål!

Britta (efter ott- par ögonblick, då Per sitter och ser dyster ut) :

Vad grunnar du på, Per?

Per:

Jo, jag tänker som så: Om en ändå kunde ge sej i väg nånstans långt bort!

Britta :

Jag tror i alla fall inte det finns nånstans i världen något så vackert som Svinnarn.

(Under de sista orden har en melodi av sällsam, främmande klangfärg sakta tonat ur fjärran, den klingar nu

starkare.)ARAB1A LAND

169

Per (springer upp, ser mot fonden uppåt) :

Hör, o hör —

Britta (reser sig också, ser uppåt) : Det susar ur sky — (Två vita svanar bli synliga.)

Per (i upprörd spänning) :

Vita svanar —

Britta (ängsligt): Kom, låt oss fly!

Per:

Nej, o nej, vi gömmer oss här! Titta på dem!

B?'itta :

Så underligt, Per!

(De gömma sig bakom en buske i förgrunden till höger. Svanarna, som sänkt sig ned i fonden, komma simmande fram till stranden; prins Mendeli och prinsessan Zendeli, som rida på dem, stiga av. De slå tillbaka sina vida kappor, under vilka de bära vita guldstickade dräkter.)

Mendeli: Zendeli, se här är fagert! Träden som drömmande står.

Zendeli: Mendeli, hör, huru vågor sakta mot stenarna slår.170

B A RNBIBLIO T EKE T SA GA

Mendeli:

Vila nu, vackra svanar, som troget oss burit hit bort!

Zendeli:

Vila en stund — tills åter vi drager hän inom kort.

(Svanarna simma bort och äro under det följande ej synliga.)

Mendeli: Månen skiner på fjärden, natten är tyst och klar.

Zendeli:

Vit är nu hela världen, vacker och underbar.

Mendeli: Över de vaggande vatten glimmar en silverspång.

Zendeli:

Susande vassar i natten sjunger en sällsam sång.

(Per och Britta ha nyfikna smugit sig fram för att titta. Mendeli och Zendeli, som bland vassen plockat glänsande svärdsliljor, vända sig om och fä ögonen på de båda vallarebarnen.)Jag heter Per, och hov heter Britta.172 B A RNBIBLIO T EKE T SA GA

Zendeli (häftigt):

Mendeli, se!

(Alla fyra stå ett ögonblick orörliga och stirra på varandra.)

Me?uleli (tvekande) : De ser snälla ut, tycker jag.

Zendeli (likaså): Ja, kanske vi kunde leka med dem ett tag — —?

Mendeli :

Vi går fram och hälsar på dem.

Mendeli och Zendeli (på en gång) : God dag!

Per och Britta (förlägna) :

God dag!

Mendeli:

Jag heter Mendeli, hon heter Zendeli, kommit vi har från Arabia land.

Per:

Jag heter Per, och hon heter Britta,

i tjänst hos mor Jansson vid Svinnarns strand.

Zende Ii:

Säj, ska vi leka nu?17.'!

Per och Britta (ivrigt) :

Det ska vi göra!

Zendeli: Höken är Mendeli — duvor är vi.

(Under det följande springa de omkring bland buskarna, fasttagande varandra.)

Per:

Ta oss då, Mendeli!

Zendeli (gäckande) : Kan oss ej röra!

Britta: Nu tog han Zendeli!

Per:

Nej, hon gick fri!

Mendeli:

Nu tog jag Britta!

Zendeli: Nu blir hon höken!

Per (retsamt) : Britta, nej titta!

Mendeli:

Kan du mej ta?174

Zendeli: Per, han blev tagen!

M ende li: Rätt åt den göken!

Britta:

Zendeli tog lian!

Mendeli: Nej, det var då bra!

Zendeli:

Nej, vet ni vad, nu tycker jag vi sätter oss och pratar en stund. (I)e sätta sig alla.)

Per:

Hör du, Mendeli, du är så fin, så en skulle tro du är prins. Är du det, månntro?

Mendeli:

-Ja, det stämmer.

Britta:

Då är du väl prinsessa, du Zendeli?

Zendeli.

•Ja, det slår in!

Britta:

Tänk, Per, att vi har lekt med en riktig prins och prinsessa!AR AB IA LAM)

175

Per:

Är er pappa kung då?

M endeli:

Ja, han är kung av Arabia land.

Britta:

Tänk, vad ni måtte ha roligt!

Z endeli:

Åh, inte har vi så roligt just! Vår pappa är nog snäll, men vi har en styvmor, som är så elak, så!

Per:

Kanske hon är lik mor Jansson! (halvt viskande till prinsen): Hör nu, får ni nån mat?

M endeli:

Åjo, mat får vi nog. Men annars har vi det rätt ledsamt. Det enda roliga är om kvällarna, när vi far ut på våra svanar. Dem har vi fått av en fe, som var vår gudmor.

Zendeli:

Det är förtrollade svanar, förstår ni, och de flyger så fort, att vi kommer ända hit på en liten, liten stund.

Mendeli:

Varenda kväll far vi ut — utom när det regnar förstås.176

B A RNBIBLIO T EKE T SA GA

Per:

Men vad säjer er styvmor om det då?

Z ende li:

Hon vet inte om, att vi far ut. Det är bara Yoga, som vet om det.

Britta:

Vem är Yoga?

Zendeli:

Det är hon, som har skött om oss, alltsen vår mor dog. Yoga är alldeles svart, och hennes hår är som ull, men hon är så snäll, så!

Mendeli:

Och glad och munter är hon och sjunger lustiga visor för oss.

Per:

Men tänk, det är underligt, att ni talar som vi, fast ni är från Arabia land!

Mendeli:

Jag ska säja er, hur det kommer sej. Det beror på våra förtrollade svanar. Har man bara en gång ridit på dem, så förstår man sen både fåglalåt och människospråk. Vilket land man än kommer till, så förstår man strax språket och kan tala det.

Per:

Det var ett redigt bra sätt att lära sej språk!

Britta (stryker sakta över Zendelis klänning) : Tockna fina kläder ni har! Det är väl ramaste silke, förstås?

Zendeli (livligt) : Vet ni vad, vi ska ta och byta kläder ett tag! Det vore riktigt lustigt! Per och Mendeli ska byta, och Britta och jag!

Britta:

Nej, det går då rakt inte an!

Mendeli: Jo visst! Det ska bli roligt!

Per (förlägen) : Men si — jag har en lapp på min jacka — och — och — och —ett hål på mina byxor. . .

Britta (ängsligt) : Ja visst, det har jag ju inte lagat än . . .

Zendeli:

Se så, nu slipper ni inte, för nu vill jag det!

(Hon drar Britta med sig in bland busksnåren till vänster. Per och Mendeli gå till höger. Under det följande hör man deras röster mon ser dem ej.)

Britta:

Om det vore min helgdagströja!

Zendeli:

Säj, Britta, hur knäpps det här?

Per:

Nu kan jag inte mej böja!

Mendeli :

Du sätter den bakfram, Per!

Britta:

Nej — ska jag nu ock ha krona!

Zendeli:

Jo, nu får du pröva på!

Per:

Det är skillnad på huvudbona'.

Mendeli:

Dina skor är då inte för små!

(Mendeli och Per träda fram.)

Mendeli:

Ha ha ha ha, så lustig du är!

Per:

He he he he, mitt huvud kläms! (Britta och Zendeli träda fram.)

Zendeli:

Tia ha ha ha, nej se på Per!ARABIA LAX I)

179

Britta (tittar nedåt sin klänning) : He lie he ha — jag- nästan skäms!

Zendeli :

Ha ha ha ha — jo du är fin!

Britta:

He he he he — var hucklet helt?

Mejideli:

Ha ha ha ha — se Pelles min!

Per:

He he he he — det känns så stelt.

Mendeli:

Men nu så måste ni pröva på att på svanarna rida också.

Zendeli:

Ja visst, ja visst! (Klappar i händerna.) Kom hit, kom hit, Svanevän och Svanevit! (Svanarna komma simmande.)

Zendeli (till Per): Så, stig nu upp! Och sätt dej varligt!

Mendeli (till Britta) : Var inte rädd! Det är ej farligt!

Zendeli:

Vad helst till dem ni säja må, de kloka fåglarna strax det förstå.180

B A RNBIBLIO T EKE T SA GA

Mendeli:

Flyg nu upp med dem en bit, Svanevän och Svanevit!

(Svanarna simma bortåt. Britta ger till ett litet skrik.)

Pur:

0, Britta, det är ej farligt alls!

Mendeli (ropar till Britta) : Håll dej blott fast i svanens hals! (De försvinna ur sikte. Mendeli och Zendeli stå ett ögonblick och se efter dem.)

Mendeli (ser bortåt fonden) : Nu är de ute på öppet vatten, nu lyfter svanarna.

Zendeli (tankfullt) : Det är allt en duktig pojke, den där Per.

Mendeli (likaså) : Det är en väldigt söt flicka, den där Britta.

Zendeli:

Vi sätter oss väl här och väntar så länge. Mendeli:

Ja, de är väl snart tillbaka.

(De slå sig ned i förgrunden vid en buske. Rövaren Ramunder — med svart skägg, grym uppsyn, svärd och pistol i bälte — tågar in, åtföljd av sex rövare.)

Ramunder:

Jag är rövaren Ramunder, och jag bor uti Ramundehäll. Jag har många svarta funder. där jag bor i mitt svarta tjäll.

Kör av rövarna:

Han är rövaren Ramunder, och han bor i Ramundehäll!

Ramunder:

Hela nejden för oss darrar ända bort till Västervik. Länsmän håller jag för narrar, bondens visthus gör mej rik.

Rövarna: Hela nejden för oss darrar ända bort till Västervik.

Ramunder: Hur jag rövar, hur jag plundrar, hela Tjust det känner nog! Varje bonde ängsligt undrar: Månn han nalkas snart min skog?

Rövarna:

Hur han rövar, hur han plundrar hela Tjust det känner nog.

Ramunder:

Ja, de har nog goda grunder till att ängslas varje kväll, ty jag är rövaren Ramunder, och jag bor uti Ramundehäll!

Rövarna : Ty han är rövaren Ramunder, och han bor uti Ramundehäll!

Ramunder (varsnar Mendeli och Zendeli, som vid rövarnas ankomst dragit sig in bland buskarna) : Men se där! Vad är det för bvtingar, som står där borta i buskarna? Fram med er!

(Mendeli och Zendeli stiga fram.)

Ramunder (till Mendeli) : Vad heter du?

Mendeli: Jag är prins Mendeli.

Ramunder:

Äh, prata inte smörja!

Mendeli (tvekande) : Ja — jag skulle också kunna heta Per.

Ramunder:

Nå, det låter nu mera troligt. (Till Zendeli): Och du?ARAB1A LAN1)

183

Zendeli: Jag är prinsessan Zendeli.

Ramunder (vredgad) : Ska du också börja, din lilla rackare!

Zendeli: Nå, vill ni kalla mej Britta, så får ni.

Ramunder :

Ja, min flicka lilla, det är nog bäst att ta reson. Nu ska ni följa med oss hem till vår håla. Vi behöver just ett par slavar till att passa upp på oss.

Britta ska koka vår gröt, Per ska valla våra nöt.

Rövarna:

Britta ska koka vår gröt, Per ska valla våra nöt.

Zendeli:

Men, snälla herr rövare--.184

B ARX BIBLIOTEKET SAGA

Ramunder (till en av rövarna):

Bind henne!

Mendeli (vredgad): Våga er inte att röra henne!

Ramunder:

Ta mun lagom full, du! (Till rövarna): Bind honom med!

Ze?ideli (stretar emot, medan de binda henne) :

Akta er, ni, när vår pappa får veta det här!

Ramunder:

Jag struntar i er pappa! Seså, marsch nu! (De tåga bort med konungabarnen, sjungande: »Britta ska koka vår gröt» etc. Scenen är ett par ögonblick tom; så ses Per och Britta åter komma på svanarna; de stiga av.)

Britta:

Nu är vi här igen, Mendeli!

Per:

Nu har vi kommit tillbaka, Zendeli!

Britta (ser sig om) :

Men var är de?ARABIA LANL)

185

Per:

Åh, de måtte ha gömt sej nånstans för att narra oss. (Ropar): Äh, hör ni, kom fram nu! (De leta bland buskarna.)

Britta, (ängsligt) : Det har bestämt hänt dem någon olycka!

Per:

Ah, prat, vi hittar dem nog. (Ropar): Mendeli, ohoj!

Britta (halvgråtande) : Söta Zendeli, kom fram!

Per:

Det är då verkligen lite besynnerligt, det här!

Britta:

O, så tråkigt detta var!

(De stå en stund rådvilla och se sig om.)

Britta:

Jag är så rysligt trött, så jag måste visst sätta mej och vila ett tag (sätter sig-).

Per:

Ja, jag är trött, jag med (sätter sig också ned i mossan, sömnigt): Men vi får inte somna.186

Britta (likaså): Nej, det förstås, inte ska vi somna inte.

(De sjunka båda i sömn. Ur de månbelysta dimmor, som stigit upp ur sjön, svävar en flock vita älvor fram och nalkas de sovande.)

Älvorna:

Till Arabia land! Till Arabia land! Där skiner bland skyar er stjärna! Dit bort, dit bort till den fjärran strand er svanarna föra så gärna.

Till Arabia land! Till Arabia slott!

Där brinner eder lyckas låga.

Ty, lyckan, den skygga, hon kommer dock blott

till den som allt kan våga!

(Älvorna försvinna. Per och Britta resa sig och gnugga sig i ögonen.)

Britta:

Tänk, jag tror jag har sovit en blund.

Per (tvekande) Ja, jag har visst också tagit mej en lur. (Ser sig om.) Och Mendeli och Zendeli har inte kommit tillbaka.

Britta:

Vad. ska vi ta oss till, Per?AR AB IA LAM)

Per:

Jo, vet du, Britta, det faller mej något in: om vi skulle ta svanarna och fara till Arabia land.

Britta:

Ja, det är bestämt ett bra påhitt!

Per:

Så berättar vi för kungen i Arabia land, att hans barn har kommit bort, för han är nog orolig. Och sen far vi hitupp igen och letar reda pà dem.

Britta:

Vad du är klok, Per!

Per (klappar i händerna): Kom då hit, kom då hit, Svanevän och Svanevit!

(Svanarna komma, Per och Britta sätta sig upp på dem.)

Per:

Till Arabia land!

Britta:

Till Arabia land.

(I detsamma insvepes scenen åter i dimma; man ser älvorna skymta fram och hör deras sång — i pianissimo. Ridå.)188

B ARX BIBLIOTEKET SAGA

ANDRA AKTEN.

(Scenen en öppen gård i konungaslottet i Arabia land; en rad hästskobågar i fasaden. Till vänster en terrass, till vilken en trappa leder upp från gården. Över terrassen ett torn med en dörr. Några palmer höja sina kronor i fonden. Stjärnklar natt, månen är i nedgående. Man hör samma musik som i första akten, då svanarna kommo. Vid ridåns uppgång stiga Per och Britta av svanarna, som slagit ned på terrassen.)

Per:

Jaså, nu tycks vi vara framme. Det här är väl kungens slott.

Britta:

Det är då för väl, att den färden är slut!

Per (skrattande) :

Du såg allt ängslig ut ibland, lilla Britta!

(Under det föregående ha de stigit utför trappan. Svanarna ha försvunnit. Drottningen träder genom en port ut på gården, åtföljd av Fatme och ett par slavar. Hon är klädd i praktfulla kläder och har ett scharlakansrött dok om huvudet.)

Britta (förskräckt) :

Titta, Per! Det där är bestämt den stygga drottningen.ARABIA LANL)

189

Per:

Tyst! Vi gömmer oss därborta.

(De draga sig undan åt höger, i skuggan av några pelare och svepa kapporna tätt omkring sig över huvudet.)

Drottningen (stannar, stryker sig över pannan) :

Här är det lite svalare.

Fatme :

Ja, det var hett därinne.

Drottningen (märker de båda unga) :

Men vad nu? Vad vill det här säja? Men-deli och Zendeli — är ni ute om natten utan lov?

Britta (viskande till Per) :

Hon tror, att vi är prinsen och prinsessan!

Per (viskar):

Tyst! Det är nog bäst för oss, om hon tror det!

Drottningen:

Aha, jag förstår — jag såg nyss svanarna flyga förbi -— ni har varit ute med dem. (Hånfullt): Såå, ni tycker, att det passar sej for en prins och en prinsessa att fara omkring så där om nätterna? Men jag ska allt hindra er från att göra om den saken.

(Negressen Yoga med en krans av brokiga fjädrar på sitt huvud, klädd i gult. och med guldringar om armar och ben, in från vänster.)190 B ARX BIBLIOTEKET SAGA

Drottningen (till Yoga) : Jo, nu har jag fått reda på, vad dina skydds-1 ingår har för sej om nätterna! Nu ska de, till straff för sitt tilltag, behandlas som fångar. Blott korta stunder får de komma ut på terrassen. (Till slavarna): Men nu ska ni först fånga svanarna och stänga in dem. (Slavarna buga och gå.)

Drottningen (till barnen) : Ni ska få se, att man ej ostraffat trotsar min vilja! (Går åtföljd av Patme.)

Yoga (halvgråtande) : Ack, mina kära barn, vad det här var ledsamt !

(Månen som varit halvt dold bakom ett torn, kommer fram och belyser klart de båda barnan, vilkas kappor nu glidit ned.)

Yoga (häpen): Men vad vill det säja? Ni är ju alldeles som förbytta! Är det någon som förtrollat er? O, mina söta små prinsbarn, (gråter) jag känner ju inte alls igen er! Ni som var så svartögda och rara! Och era vackra mörka lockar — oj, oj, oj!

Britta (avsides) : En riktigt skäms för sin gula råttsvans.191

Per (viskar):

En riktigt önskar, att en vore så svart som en morian!

Yoga:

Sa jag er inte alltid, att det var farligt att flyga omkring så där om nätterna! Nu ser ni, hur det går! (Snyftar igen.) Ni har väl mött nån trollpacka, som flugit omkring på en kvast och som förgjort er. — Men här står jag och glömmer alldeles, att ni måste vara hungriga. Ni måtte väl ändå kunna äta, fast ni är förtrollade?

Per (energiskt) :

Ja, för all del! Det kan vi visst, det!

(Yoga skyndar ut.)

Britta:

Säj, Per, ska vi inte tala om för Yoga, hur det hänger ihop? Yoga är ju snäll!

Per:

Var lugn, Britta! Jag ska nog tala om vilka vi är — lita på det!

(Yoga inkommer med en bricka.)

Yoga :

Ät, kära barn, drick, kära barn!

Här har ni majs ifrån kungens kvarn

och syltade fikon och lammkött med ris,

och druvor i mängd och sorbet med is.

Per (ätande) : Det här, det är gott! Väldigt gott! Så hos mor Jansson vi aldrig mått. Bättre har man här bak fängelsets galler än en bonde i Småland under egna haller*.

Yoga:

Ät bara, ni! Drick bara, ni!

Det var då riktigt roligt att si,

att det just liksom bättre matlust er givit,

att ni av trollen förtrollade blivit.

Britta:

Per, säj det nu!

Per:

Var lugn, Britta! (Till Yoga): Hör nu, Yoga — Yoga tror förstås att jag är prins Mendeli?

Yoga (häpen) : Ja, visst tror jag det.

Per:

Och att hon där är prinsessan Zendeli?

Yoga:

Jaa.

Per:

Men, ser Yoga, det är galet!

* haller — halm i gammal Tjust-dialekt.At, kura barn!

Yoga (häpen):

Vad säjer han? «

Per:

Jo, ser Yoga, jag heter Per, jag, och jag vaktar oxarna i Svinnarshult!

Yoga (gapande):

Vaktar han oxarna i Svinnarshult? Per:

Ja, och hon där, hon är min syster Britta, och hon vallar kossorna i Svinnarshult.

Yoga:

Vallar hon kossorna i Svinnarshult?

Per:

Ja, nu ska Yoga strax få höra, hur det hänger ihop. (Sjunger) :

Mendeli, Zendeli foro på svanar, kommo till Svitiods fjärran land.

Britta:

Månen han sken över björkar och granar, gömda vi lågo vid Svinnarns strand.

Alla tre:

Mendeli, Zendeli foro på svanar, kommo till Svitiods fjärran land.ARABIA LANL)

195

Per:

Konungabarnen i klara natten

kommo till stranden — och funno oss där.

Britta:

Snart invid Svinnarns blänkande vatten lekte vi med dem, jag och Per.

Alla tre: Konungabarnen i klara natten kommo till stranden — och funno oss där.

Per:

Mörkögda Zendeli log och sade: »Tänk om vi bytte kläder nu?»

Britta:

»Ja», vi ropade alla glade,

»du ska bli jag, och jag ska bli du!»

Alla tre:

Mörkögda Zendeli log och sade: »Tänk, om vi bytte kläder nu?»

Per:

Snart stod jag uti prinsens kläder, Britta tog på sej prinsessemin.

Britta:

Zendeli log som ett solskensväder, prinsen i tröja var väldigt fin!196

Alla tre:

Snart stod Per uti prinsens kläder, Britta tog- på sej prinsessemin.

Per:

Zendeli ropade: »Nu ska ni rida, pröva att fara på svanar också!»

Britta:

Och vi satte oss, utan att bida, upp pä de skinande svanar två.

Alla tre:

Zendeli ropade: »Nu ska ni rida, pröva att fara på svanar också!»

Per:

Högt på de glänsande fåglar vi foro, Britta — hon var lite rädd, förstås!

Britta:

Högt ovan jagande molnen vi voro, skyarna svunno långt under oss.

Alla tre:

Högt på de glänsande fåglar vi foro, Britta — hon var lite rädd, förstås!

Per:

Örn, som sov uti furen, sej svingar vaknande upp — på rov flög ut.ARABIA LANL)

Britta:

Svanarna flögo på susande vingar, kommo från jagande örnen till slut.

Alla tre:

Örn, som sov uti furen, sej svingar vaknande upp — på rov flög ut.

Per:

Men när vi vände åter i kvällen, Mendeli, Zendeli syntes ej mer!

Britta :

Hur vi än sökte kring alla ställen, Mendeli, Zendeli syntes ej mer!

Alla tre:

Men när vi vände åter i kvällen, Mendeli, Zendeli syntes ej mer!

Per:

Ja, och så tyckte vi till sist det var bäst att fara hit.

Yoga:

Ack, mina söta små prinsbarn! Vad har det blivit av dem? Och hur ska de kunna reda sej utan Yoga? De är ju stora nu, men nog ropar de ändå jämt på mej — »Yoga, kom hit», och »Yoga, hjälp mej!» Nu är det väl ingen, som tar hand om dem!

Per:

Men hör nu, är det inte bäst, att vi talar om alltihop för kungen?

Yoga:

Tala om för kungen, ja! Han som är ute i krig mot sangallerna! Och ingen vet, när han kommer igen! Nej, nu är det drottningen, som regerar här, och det är nog inte värt att tala om den här historien för henne. Hon kunde hitta på att hugga huvet av er för det! Och inte skulle hon bry sej om att leta reda på Mendeli och Zendeli.

Per:

Men hör, Yoga, kan inte du släppa ut oss? Så tar vi reda på svanarna och far hem till Tjust och letar rätt på prinsen och prinsessan.

Yoga:

Det går inte! Drottningen har låst in svanarna i en järnbur och bär själv nyckeln. Nej, det är inte annat att göra än vänta, tills kungen kommer hem.

Britta (ängsligt) :

Men när drottningen får se oss vid dager och ser, att vi inte är kungabarnen, hugger hon huvet av oss då?

Yoga :

Åh, drottningen kommer nog inte in till er. Hon hatar kungabarnen och vill helst slippa se dem. Men det är nog bäst att inte gå ut på terrassen, då hon är i närheten . . . och nu tycker jag ni ska gå upp och lägga er och sova — det har varit en tröttsam natt för er!

(Hon går med barnen uppför trappan till terrassen, öppnar den svarta porten, genom vilken de alla tre försvinna. I

detsamma komma de båda slavarna tillbaka och ställa sig med korslagda armar nere vid trappans fot.)

TREDJE AKTEN.

1 :sta tablån.

(Samma gård som i föregående akt. Vid trappan stå de båda slavarna på vakt. Drottningen ligger på en praktfull vilobädd, omgiven av slavinnor, som vifta svalka med stora palmblad. Fatme står bredvid henne, några slavinnor dansa en långsam, vaggande dans, medan andra — somliga sittande, andra stående — i bakgrunden spela på cittror och sjunga.)

Kör av slavinnor:

Sjungen för drottningen, sjungen!

Sjungen om rosor som glöda,

rosor, så brännande röda,

doftande trånfullt och hett i magnoliadungen.200

Dansen för drottningen, dansen!

Ilen likt skälvande hindar,

gliden likt vaggande vindar,

som susande grenarna skaka i aftonglansen.

Fläkten med palmerna, fläkten!

Vår drottning vill slumra, vill drömma,

vill hetsande oron förglömma,

och fängsla de tärande tankar i sömnens häkten !

Drottningen:

Fatme!

Fatme (framskyndande) : Härskarinna!

Drottningen:

Känn pä mina händer, så heta de är!

Fatme:

O, drottning, drick av denna sorbet! (Griper efter en guldbägare, som står på ett bord bredvid vilobädden) .

Drottningen (otåligt avvisande) :

Nej, nej ! Det är från tankarna det kommer! Det är en tanke, som inte lämnar mig ro varken natt eller dag •— och då blir till slut ens blod liksom brinnande . .. Men när man till sist utfört det, som man länge grubblat över, då blir det väl svalt och lugnt inom en . . . (Rawahu inträder med häftiga steg.)ARAB1A LAN1)

Drottningen: Min son!

Raivahu: Var hälsad, moder!

Drottningen:

Vad söker du?

Raivahu: Jag söker min broder — (bittert) nej — icke min broder! Prinsen menar jag. Han som äger allt vad jag ville äga. Jag ville låna hans häst...

Drottningen: Var är din egen?

Raivahu:

Han är halt. Han lydde mej inte, och då slog jag honom fördärvad.

Drottningen:

Gå till prins Mendelis stallknekt och hälsa honom från drottningen, att du får hans häst.

Rawahu (med ett utbrott av glädje) : Så — jag får verkligen rida på prinsens häst! Nog ska jag rida honom så att skummet fradgar kring mule och bog. (Går.)

(Under det följande ser man emellanåt en svala flyga över scenen mellan pelarna och hör hennes kvitter.)

Drottningen (ser efter Rawahu) :

Han är född till härskare! Prins Mendeli som är så vek -— hur skulle han duga att befalla?

(Reser sig, vinkar åt slavinnorna — med undantag av Fatme — att försvinna, går begrundande, med rynkade ögonbryn, ett par slag över scenen.)

Fatme (inställsamt) : Ja, drottning, nog vore det bäst, om Rawahu en gång blev konung ...

Drottningen (stannar hastigt framför Fatme, ser henne in i ögonen): Fatme — du har förstått mej! (Går åter ett par slag.) Ja, nu är rätta stunden (tar ur sin gördel en liten silverflaska, häller ur den i två guldbägare, som stå på bordet invid hennes vilsoffa; med dov röst, långsamt): Två droppar i varje bägare

--det blir tillräckligt--. Det verkar

mycket hastigt •— och säkert! (Räcker bägarnaARABIA LANL)

till Fatme.) Gå, Fatme, och låt barnen i fångtornet få njuta av denna sorbet, (hånfullt) den ska nog visa sej svalkande och stillande.

Fatme (ser ett ögonblick förskräckt på drottningen) : Ja, drottning, jag förstår — och jag lyder. (Går ut med bägarna.)

Drottningen (med vild glädje) : Aldrig mer ska jag behöva se dem! (Klappar i händerna; danserskorna komma åter in, dansen börjar igen): »Sjungen för drottningen, sjungen!»

Ridå.

3 :dra tablån.

(Samma dekoration. Vid ridåns uppgång scenen tom så när som på de båda slavarna, vilka fortfarande — med korslagda armar — stå på vakt. De verka dock mycket sömniga, och i nästa ögonblick sjunka de sovande till marken. Dörren i tornet ovan terrassen öppnas, Per och Britta, träda ut på terrassen.)

Britta (skyndar fram till balustraden) :

Jo, nu är här folktomt.

Per:

Ja, folk håller väl siesta nu.

Britta (skrattar till) : Också våra väktare har somnat!

Per:

Nå, det var ju skönt att för några ögonblick få känna sej obevakad. Hur länge är det nu vi har varit fångar här, Britta?

Britta:

Låt mej se — en vecka hade gått, då jag-bad Yoga om tyg och nål och tråd för att vi skulle slippa gå i prinskläder, och en vecka tog det att sy, och en vecka har vi haft de här kläderna — tre veckor har vi varit här.

Per:

Jag undrar vad de nu gör därhemma vid Svinnarn . . .

Britta (fundersamt) : Jag undrar, hur det är med den lille vite kycklingen, som alla hackade på. Nu är det väl ingen som tar'n i försvar!ARABIA LANL)

205

Per:

Jag undrar, om det är någon av de andra pojkarna, som har dragit upp den där stora abborrn, som tre gånger nappade på min rev.

Britta (sjunger) : Det är långsamt att vara långt borta, långt borta från Svinnarns strand! Och vad äter de nu, de små pullor, då de ej får korn av min hand?

Det är långsamt att vara långt borta, långt borta från Svinnarns sjö; Och vad ligger de på, de små kalvar, då inte jag ger dem strö?

(Man hör svalekvitter, »tjivitt, tjivitt», och en svala flyger över scenen; i nästa ögonblick står uppe å balustraden svaldrottningen, en gestalt iklädd en liten svart huva och en dräkt, vit framtill och med svart rygg och långa, spetsiga svarta skört.)

S valdrot tning e n :

Tjivitt, tjivitt, vem sjunger här om Svinnarns fjärran stränder?

Britta:

Nej, se blott på! Nej, se dock, Per, vad sällsamt här oss händer!210

B ARX BIBLIOTEKET SAGA

Svaldrottningen:

Tjirri virri vitt — se, svalors drottning tjirri virri vitt — inför er står, tjirri virri vitt — så snart jag vill det, människogestalt jag genast får.

Tjirri virri vitt — jag leder färden, tjirri vitt — när svaletåget går tjirri virri vitt — från söderns sommar tjirri virri vitt — till nordens vår.

Tjirri virri vitt — jag väl er känner, tjirri virri vitt — jag sett er förr, tjirri virri vitt — jag bor var sommar just vid Svinnarshult, vid ladans dörr.

Tjirri virri vitt — jag kom från Sverige tjirri virri vitt — i morse just, tjirri virri vitt — jag kan er hälsa tjirri virri vitt — från Smålands kust.

Tjirri virri vitt — där blev så kulet tjirri virri vitt — på Svinnarns strand, tjirri virri vitt — Vi lyfte vingen tjirri vitt — mot söderns solskensland!ARABIA LANL)

207

Per:

Jaså, du kommer från Svinnarn? Då har du kanske hört vad man sa i Svinnarshult om att vi försvann?

Svaldrottningen:

Jo, somliga trodde, att ni drunknat, och andra, att ni rymt, därför att mor Jansson var så hård mot er. Och det säjs, att hon just blivit liksom lite ångerköpt och inte är fullt så snål som förut.

Per:

Nå, det var ju väl.

Britta:

Men säj, har du inte hört något om två kungabarn, som bytte kläder med oss och sen försvann?

Svaldrottningen:

Jo, blåmesen sa, att han sett två fångar hos rövaren Ramunder, och den ena av dem hade sagt en gång: »Tänk, om kungen av Arabia land visste, att hans barn måste diska tallrikar åt rövare!»

Per:

Nej, är det rövaren Ramunder som tagit dem?

Britta:

O, stackare de!

Svaldrottningen:

Men hör nu, jag ska ge er ett råd. Akta er för vad ni dricker här!

Per:

Vad menar du?

Svaldrottningen:

Jag såg nyss den elaka drottningen här — jag känner nog igen henne, hon brukar lägga ut snaror för småfåglarna — hon hällde nånting i två guldbägare, och så sa hon: »Det verkar hastigt och säkert!» Och så sa hon åt sin slavinna: »Ge det här åt barnen i fångtornet». Och så sa hon: »Nu behöver jag aldrig se dem mer!» Så därför tycker jag det är bäst ni aktar er. Adjö så länge!

(Lyfter på armarna liksom flaxande, försvinner. Man ser åter en svala flyga över scenen.)

(Yoga kommer ut från tornet med en bricka, på vilken stå två guldbägare.)

Yoga:

Se här, kära barn, ska ni få något riktigt gott att dricka — fin saft med is i.

Per:

Var har Yoga fått det där ifrån?

Yoga:

Jag fick det av Fatme, och. hon hälsade från drottningen och sa, att drottningen ville ni skulle få något med is i. att dricka, eftersom det är så hett i dag. Det var ju ändå snällt av henne, den otäckan!

Per:

Åh, det var nog så lagom snällt! Vet Yoga, vad det är i de där bägarna?

Yoga :

Det hörde ju Per, att det är saft med is i.

Per:

Ja, men i den saften är det gift.

Yoga

Gift! Så han pratar, pojke!

Per:

Jag vet allt vad jag säjer, Yoga.

Britta:

Här var nyss en fågel, ser Yoga, och berättade såna linderliga saker.

Per:

Den fågeln hade sett, hur drottningen hällde gift i två guldbägare.

Britta:

Och så befallde drottningen, att de bägarna skulle bäras till oss.

Yoga (slår sig för pannan) :

Nej, men aldrig har man då hört på maken! Tvi den leda drottningen! Vill hon nu rentav ta livet av kungabarnen!

Per:

Hon vill väl ha sin egen son till kung!

Yoga:

Ja, det har jag nog alltid förstått, att det var hennes mening. Men vad ska en nu ta sej till?

Britta:

Ack, om kungen kom hem snart!

Yoga:

Ja, nog vore det väl!

(Man hör utifrån trumpetstötar och sorl av människomassor.)

Yoga (lyssnande) :

Jo, nu är han ju här ändå! Det är kungen, som kommer! Det är kungen! Skynda er in, barn!

(Per och Britta gå uppför trappan och in genom torndörren. Yoga skyndar ut med de två bägarna.)

(Ridå.)

3 :clje tablån.

(Samma dekoration. I fonden står nu en gyllene tron. Drottningen, livvakten, visiren, hovmän och slavar inne på gården. Vid tonerna av en marsch intågar en skara krigare, därpå konungen, så åter krigare, sedan en hel hop folk: män, kvinnor och barn.

Kör:

Hell konungen, hell! Du fiendens härar har slagit! Sangallas skatter du tagit! Du störtat de mäktiges tjäll — Hell konungen, hell!

Hell konungen, hell! I segern så ljus och så härlig, i striden stark och förfärlig, lik ett åskmoln bland ekande fjäll. Hell konungen, hell!

Storvisiren:

Var hälsad, konung Dschamid! Hela ditt folk gläder sej åt din hemkomst!

Konungen (som gått fram till tronen och satt sig) :

Tack för eder hyllning! Tack, alla mina trogna undersåtar! Sedan jag nu besegrat de fiender, som anföll vårt land, vill jag i dag åter skipa rätt och lag, såsom min sedvänja är.212

Visir, förkunna för folket, att den som har några klagomål att andraga, må träda fram inför sin konung!

Visiren (ropar) : Var och en som har någon oförrätt att klaga över, må i dag träda fram inför konungens domstol!

Yoga (tränger sig fram genom hopen, bärande en bricka med två bägare. Sätter ned brickan på marken, böjer knä inför konungen och ropar) : Rättvisa, herre konung! Rättvisa!

Konungen (förundrad) :

Yoga! Vad vill du? Mot vem söker du rättvisa?

Yoga (pekar på drottningen, som står vid konungens tron):

Mot henne där!

Drottningen (häftigt) : Hon är tokig! För bort den där kvinnan!

Konungen:

Nej, ingen av mina undersåtar ska gå ohörd från min domstol. Säj mej, Yoga, vad du har att klaga över.

Yoga:

O herre konung, du ser dessa två bägare. I dem finnes ett gift, som drottningen drupitAKABIA LAND

dit. Med dessa bägare har hon skickat Fatme till mej och bett mej ge drycken ät dina barn.

Drottningen, (häftigt upprörd) :

Hon ljuger! Hör inte på henne!

Konungen (ser forskande på drottningen, avsides till henne) :

Den som är oskyldig, kan bära en anklagelse med lugn. (Till Yoga): Har någon smakat denna dryck?

Yoga:

Nej, de tillämnade offren hade på ett underbart sätt fått en varning.

Konungen:

Det första vi har att göra är då att pröva, om där verkligen är gift i denna dryck. Ta hit en katt!

Röster frän folket:

En katt! En katt! Var finns det nån katt?

En röst:

Där kilar ju en!

En annan röst:

Så ta den då fatt!

Röster:

Ta fatt en! Ta katten! Ta katten! Ta fatt en! Ta katten fatt!

En gäll stämma: Nu tog de katten!

(Katten, dold för åskådarna av folkhopen, föres fram till konungen.)

Konungen:

Nu ska det prövas, om Yoga talat sant. Häll något av drycken i kattens mun.

Yoga:

Den katten kilar aldrig mer! (Folkhopen tränger sig fram. för att se på katten; småpojkar klänga upp för pelarna för att titta.)

En barnröst: Hur är det med katten?

En pojke (uppe på en pelare) : Han mår visst illa?

En annan pojke (som klängt upp på en annan pelare) : Oj då, nu är katten död!

Många röster: Katten är död! Katten är död!

Konungen (med mörk blick) :

Där var således gift i drycken. Säj mej nu, du Fatme,, var det så som Yoga uppgivit: att du hälsade från drottningen, när du lämnade denna dryck? (Fatme tiger.)

Konungen:

Har drottningen befallt dej att bära dessa bägare till Yoga?

Fatme (ser hastigt bort till drottningen, som ger henne en hotfull blick) :

Nej.

Konungen:

Har du ej heller sett drottningen hälla något i drycken?

Fatme:

Nej.

Yoga:

Nu ljög du, Fatme, så lång du är!

Konungen:

Var lugn, Yoga!

Yoga:

Ursäkta mej, herr kung, men skulle inte kungen vilja fråga Fatme, om hon känner till den lilla gröna flaskan, som drottningen bär i sin gördel.

(Drottningen gör en ofrivillig rörelse med handen mot sin gördel.)

Konungen (med en forskande blick, till drottningen) : Ge mej den där flaskan!220

Drottningen (ursinnigt) : Ska jag behöva rätta mej efter vad den där usla slavinnan hittar på?

Konungen (strängt) : Här är inte fråga om drottning och slavinna, här ska skipas rättvisa. Ge mej flaskan!

Drottningen (räcker motvilligt flaskan till kungen; med en hotfull blick väsande mot Yoga) :

Akta dej, du!

Konungen (till Fatme) :

Känner du till denna flaska, Fatme? Fatme:

Jag har aldrig sett den förr.

Konungen:

Nåväl, Fatme, om du dricker ur dess innehåll, ska du få tusen zekiner av mej.

Fatme (ryggar förfärad tillbaka) : Nej, nej.

Konungen:

Men du känner ju inte alls till flaskan, Fatme? (Sträcker fram den mot Fatme.)

Yoga:

Tänk du, Fatme, tusen zekiner! Det kan du få mycket livat för! Ta dej du en klunk!ARABIA LANL)

Konungen: Nå, Fatme, vill du inte dricka?

Fatme (med ett skrik) :

Nej, nej.

Konungen (strängt) : Tala nu sanning! Du känner till den här flaskan ?

Fatme (sjunker ned tillintetgjord) : Nåd, herre konung, ja, jag känner till den!

Konungen (till Fatme) : Bekänn hela sanningen! Förhåller det sej så som Yoga berättade?

Fatme:

Ja.

(I)rottningen ger till ett skrik och sjunker till marken; ett par slavinnor skynda fram och lyfta upp henne.)

Konungen (ser sorgset på henne) :

Det behövs ingen bekännelse från dej, din förskräckelse röjer dej. Länge har jag med smäi'ta och harm sett, att du hyste ovilja mot mina barn. Men att ditt hat skulle gå så långt — ---.

(Ett ögonblicks tystnad.)218

Drottningen (som nu hämtat sig, trotsigt) :

Jag tigger ej om nåd.

Konungen:

Nåväl, så hör din dom! Till ön Taramija ska du föras; där ska du i ständig landsflykt få ångra ditt brott. Fatme må följa dej och likaså din son Rawahu! (Till storvisiren): Låt föra bort dem!

(Vakten för bort drottningen och Fatme.)

Konungen (vinkar med handen) :

Och nu — lämna mej ensam med Yoga.

(Alla avlägsna sig utom Yoga och en flock barn, som stå samlade i fonden.)

Konungen (till Yoga):

För nu hit mina barn, Yoga! Jag vill genast se dem!

Yoga (förläget) :

Ack, herre konung, de är inte här -—.

Konungen:

Är de inte här?

Yoga:

Nej — se vi har i stället fått hit Britta och Per...

Konungen:

Vad menar du?

Yoga:

Jo se, herre konung, det var så, att en kväll for de ut med sina svanar, och jag tänkte just som så, att det här går aldrig väl.

(Under det sista ha kungen och Yoga dragit sig något mot bakgrunden, där de fortsätta sitt samtal, under det barnen, som hittills stått skockade under ivriga rådplägningar i fonden, nu tåga fram över scenen; de främsta bära pä en bräda kattens lik, överhöljt av en duk.)

Barnen: Sov, du lilla kissekatt! Vi ska dej begrava. Sov, du stackars lilla katt! Du ej mer tar råttor fatt, ser ej hundar trava.

Kissekatten, sov i ro! Djupt i ökensanden ska vi gräva dej ett bo; där ej når dej gamens klo, ej hyenetanden.

(Barnen tåga ut till höger. Under sången har man sett kungen ge Yoga en befallning; denna nickar, skyndar ut, återkommer med Per och Britta.)

Konungen:

Jaså, det här är Per och Britta! Hör nu, Per, du ser klok ut, du! Vill du strax resa till

ditt fjärran hemland och leta rätt på mina barn? Själv kan jag ej lämna mitt land just nu, då jag kommit hem från kriget.

Per (bockar sig) :

Ja, herr kung! Jag ska fara strax! Ska jag ropa hit en svan?

Konungen:

Nej, min gosse. Ska du befria mina barn ur rövarnas händer, så måste du ha beväpnat folk med dej; därför får du fara på Akhal, mitt förtrollade skepp, som seglar nästan lika fort som svanarna flyger. Det har för övrigt samma utmärkta egenskap som de: att åt alla som far därpå ge förmågan att tala språket i det land, dit de kommer. En utvald trupp av mina bästa krigare ska följa med på skeppet, och deras befälhavare, Yussuf, ska lyda dina

befallningar.

Per (belåten) :

Det blir bra! Jag ska nog snart befria dem.

Konungen:

Se här, min gosse, har du en pung med guld. När du kommer hem, ska du för dessa guldmynt köpa en gård åt dej och Britta!ARAB1A LAN1)

221

Per (bockar sig): Tackar så mycket, herr kung!

Britta (niger) : Tackar så mycket!

Konungen:

Farväl då, Per! Farväl, lilla Britta! Du är just som ett solskensväder; det gör en gott i hjärtat att se på dej.

Yoga (ivrigt) : Får inte jag också följa med på skeppet? Så kan jag ta med mej lite kläder åt Mendeli och Zendeli. Det behövs nog — de går säkert både trasiga och smutsiga, de stackars barnen!

Konungen:

Jo, du kan också få fara med, Yoga. Men skynda er att komma tillbaka! Jag får ingen ro, förrän jag har mina barn här igen.

(I fonden ser man barnskaran, bärande kattens lik, åter tåg-a över scenen, från höger till vänster, sakta sjungande:)

Kissekatten, sov i ro, etc.222

B ARX BIBLIOTEKET SAGA

FJÄRDE AKTEN.

1 :a tablån.

(Scenen: ett svenskt landskap, i fonden ett klippparti, höga granar och furor, några gulnande björkar och röda aspar, ormbunkar och mosshöljda stenar, en källa mellan stenarna. Höstmorgon, solsken.)

(Per och Jerker komma in från höger, strax efter dem Yussuf och soldaterna, vilka stanna i bakgrunden.)

Per:

Är det här, Jerker?

Jerker (försiktigt viskande):

Jaa, det är nog där (pekar åt vänster) som rövaren Ramunder bor.

Per:

Och det är till den här källan, som rövarna brukar skicka sina fångar att hämta vatten?

Jerker:

Jaha (ser sig ängsligt omkring).

Per (tar upp en slant och ger den åt Jerker) :

Här har du en slant! Och nu kan du löpa hem.

Jerker:

Åh, tackar, tackar så mycket! (Ämnar gå men vänder om.) Men hör, akta sej, han. Det ärARABIA LANL)

fasligt farligt! För si, när Ramunder slår ihjäl, så gör han det så ovåligt, så.

Per (nickar) : Spring du din väg, så är du säker. (Jerker går.)

Per (till Yussuf och soldaterna) : Nu får vi gömma oss här bland stenar och snår.

(Per gömmer sig bakom en stor sten till höger, de övriga längre bort bland träden. Man hör sång -utanför, till vänster; Zendeli kommer in — barhuvad, trasigt klädd, med det mörka håret hängande kring skuldrorna; hon bär i ett ok två vattenämbar.)

Zendeli (sjunger) :

Hå — hå — håhå!

Hinden ilar snabb över ökenslätterna, vinden susar fri i stjärnenätterna. Fri är hinden — ja, fri är vinden — ja, Ho — ho — oh Men jag är fången, jag —. (Per härmar bakom stenen en ekorres smackande läte.)

Zendeli (går ditåt, livligt) : En ekorre!

(Per reser sig upp bakom stenen, lägger fingret på munnen.)

Zendeli (häpen):

Nej, se Per!

Per (viskande) :

Tst, var försiktig! Jag har kommit för att befria er. Här ligger soldater gömda bland träden. Kan du få hit Mendeli?

Zendeli:

Det går inte utan att väcka rövarnas misstankar.

Per:

Nå, då får vi försöka locka fram rövarna ur hålan och så ta dem till fånga.

Zendeli:

Locka hit rövarna? Åja, det går nog. Om de hör mej sjunga en visa eller berätta en historia, så brukar de komma strax. Du ska få se.

Per:

Nå, det var bra. Då gömmer jag mej igen. När de är här allihop, så ge mej ett litet tecken — härma regnpiparen! Du vet: huitt, huitt!

Zendeli (ivrigt) :

Ja, Per.

(Per gömmer sig åter. Zendeli klättrar upp på en hög mossig sten, sätter sig och stöder huvudet i handen.)

Zendeli (sjunger) :

Det var en gång en hurtig prins som mången det väl ännu finns, han gav sej ut på färden att söka runt om världen. Han gav sej ut på villsam stråt, på spaningsfärd han drog framåt, en mö han ville finna, som kunde honom vinna.

En rövare (kommer tungt lufsande in): Berättar hon en historia?

Zendeli:

Ja, det här ska bli en riktigt rolig historia, ska du få se.

Rövaren:

Nå, då så (sätter sig ned).

Zendeli:

Han sökte här, han sökte där i varje land, som jorden bär, om ej han finna kunde en mö, som honom bunde.

Han vandrade all världen kring, kom så till landet Ingenting; där fann han en prinsessa med gyllne hår på hjässa.

Andre rövaren (kommer in, kastar sig- ned bredvid kamraten) : Berättar hon en historia?

Förste rövaren: Ja, hon håller på med nånting sånt.

(Under det följande inkomma småningom alla rövarna en och en, sist Ramunder, och slå sig ned.)

Zendeli:

Hon satt i bergets välvda sal bland rika skatter utan tal, i stilla skymningsdager hon satt så drömlikt fager. Hon satt och spann på gyllne ten en tråd, som skön och sällsam sken, hon spann å gyllne slända en tråd förutan ända.

Iion spann och sjöng en sällsam sång: »Har du blott kommit hit en gång, vill här du evigt drömma och världens oro glömma. Ilar du blott hunnit till min sal, då domnar strid, då somnar kval; all livets ävlan svinner, när på min tråd du spinner.»Berättar hon en historia?228 B ARX BIBLIOTEKET SAGA

Han såg i hennes ögon in,

han sporde: Säj, vill du bli min?»

I ögon underbara

han trodde lyckan vara.

Hon log och sade: »Spinn, o spinn

den gyllne tråd, så blir jag din!

Spinn på min gyllne slända

så blir jag din — kanhända!»

Han satte sig vid hennes fot, han tog den gyllne tenen mot, han började att vända den underbara slända. Han spann den tråd, som slut ej har, som skimrar, blänker underbar, han spann med drömfyllt sinne en tråd av hopp och minne.

Där sitter prinsen fången än, förtrollad hos sin fagra vän, en ändlös tråd han spinner, som blänker och som brinner. Han ser i hennes ögon in. Hon gåtfullt ler och viskar: »Spinn! När tråden är till ända, då blir jag din — kanhända!»ARABIA LANL)

Ramunder (fundersamt) :

Det var en underlig historia.

Zendeli (gäckande) : Du begrep den visst inte riktigt?

Ramunder (morskt) :

Åjo, för all del, jag begrep den mycket väl. Det var för resten bara strunt. — Men nu vill jag ha kaffe! Gå genast och sätt på kaf-fesurran.

Alla rövarna (skrika) : Ja, sätt på kaffesurran! Sätt på kaffesurran!

Zendeli (med en nigning) : Ska ske! (Går mot vänster, stannar.) Men hör nu — jag undrar om det blir regn . . . Jag tyckte jag hörde regnpiparn. (Med ryggen vänd åt rövarna härmar hon högt och skarpt regnpiparen.)

Huitt, huitt!

{Per, Yussuf och soldaterna störta fram.) Per:

Döda dem inte, men bind dem! (Handgemäng. Soldaterna binda flera rövare.)

Ramunder: Mej ska ni inte ta levande!

(En soldat lägger krokben för honom; han faller omkull och bindes.)

Per:

Nu ska de få krypa i kurran allihop!

Soldaterna, (sjunga) :

Jo, nu få ni krypa i kurran in!

I kurran, i kurran,

i kurran, i kurran,

där blir ej att ropa på kaffesurran!

Med vatten får rövarn där svalka sitt skinn.

I kurran, i kurran,

i kurran ska ni in!

Där blir ej att latas och dra sej som nu. I kurran, i kurran, i kurran, i kurran

ska vakten purra'n precis klockan sju. I kurran, i kurran ska vakten purra'11 precis klockan sju.

Jerker (kommer insmygande) :

Nej tänk, har ni tatt rövaren Ramunder!

Per:

Du, Jerker, du kan just visa dem vägen till kurran i Västervik. Och sen möts vi allihop vid skeppet Akhal.

Soldaterna (avtåga med fångarna, sjungande) :

I kurran, i kurran etc.

Precis klockan sju -—

precis klockan sju.

(Zendeli, som under föregående scen avlägsnat sig för att hämta Mendeli, återkommer med honom från vänster.)

Per:

Se Mendeli! (De skaka hand.)

(Yoga och Britta inkomma från höger.)

Yoga. (omfamnar kungabarnen) :

Ack, mina söta små prinsbarn! Det var då en glädje att få se er igen! Men ack, ack, ack, vad har ni på er! Det var

då för väl, att jag tog med nya kläder! Nu måste ni genast komma ner till skeppet och byta!

Per:

Ja, och få lite mat! Ni är väl väldigt hungriga?

Mendeli:

Åja, inte så utan.

Per:

Men sen tycker jag vi skulle skaffa oss en kärra i Kolåker och åka till Svinnarshult ett tag, medan ni väntar på soldaterna.

Mendeli:

Ja, det gör vi.

Zendeli:

Ja, det vore roligt att få se Svinnarshult!

Yoga (dansar om, skrattande) : Ja, det ska bli livat och hi och hej! Och ber nån mej dansa, jag säjer ej nej! För hi och för hej.

vill du ha dej en sväng, så kom bara till mej! (Alla ut mot fonden.)

2:dra tablån. (Scenen: Svinnarshults bondgård: en grå stuga med halmtak, till höger ladugård med hönshus. Till vänster i fonden en båtbrygga med en eka. Framför stugan cn gungbräda med bord. I fonden en vik av sjön Svinnarn; på en udde skymtar mellan björkar en röd stuga. Eftermiddagssol. Mor Jansson står i dörren med vänstra armen i sidan; med högra handen skyggar hon för ögonen och ser utåt till vänster.)

Mor Jansson: Må tro, det skramlar en kärra därborta i backen. Det ä vesst den lea Kolåkersbond som ä ute och far! Han vill förstås locka Jansson ut te å supa som vanligt! Men det ska vi allt bli två om. (Ropar inåt stugan): Jansson! Jansson !

Anders Jansson (kommer ut): Ocke' ä de du vill, mor?

Mor Jansson (strängt) : Jansson, det säjer jag dej, att om Kolåkers-bond kommer å bjur dej ur sin kutting, så säjer du nej! Så mycket du vet det!

Jansson (intresserad) : Sir du Petter i Kolåker, mor?

Mor Jansson: Ja, han ä vesst rättnu ve grind, den fulingen! (Man hör en piskklatsch utanför. Per, Britta, Men-deli, Zendeli och Yoga komma in.)

Per (svänger med mössan) :

Goddag, mor Jansson!

Mor Jansson (förfärad, segnar ned pä gungbrädan) : Herre jestanes, Jansson! Här måtte vesst spöka!

Per:

Ånej, mor Jansson, vi är nog vid liv.

Britta (springer fram till mor Jansson) : Kära mor Jansson, ta inte vid sej så.

Mor Jansson: Nej, men, hjärtanes, barn, hur har ni kommit hit?

Per:

Åh, vi har farit en bit till sjöss och en bit till lands, och för resten så kan vi hälsa så mycket från Arabia land.

Jansson:

Har du vatt där, du?

Per (med eri axelryckning) :

Ja, för all del! Här är just prinsen och. prinsessan av Arabia lalld. (Slår ut med handen presenterande) : Mor Jansson! Anders Jansson i Svinnarshult. Och det här är Yoga.

Mor Jansson (häpen, betraktar Yoga) :

Se, dä va ett grant fruntimmer! Det måtte vesst vara självaste drottningen. (Niger djupt.) Mjuka tjänare, fru drottning!

Yoga (skrattande, håller sig i sidorna):

Hon tror att jag är drottning — hi, hi, hi!

Per (sakta till mor Jansson):

Hon är inte drottning — hon är deras jungfru.

Mor Jansson:

Prat! Det kan väl vem som helst si, att hon ä nånting redigt fint! (Till Yoga samt till Mendeli och Zendeli): Vill inte herrskapet vara så goda och sitta ner?

Yoga :

Hi, hi, hi, hi, hi, hi.

Mor Jansson (drar på gungbrädet) : Flytt påna, Britta! (De främmande slå sig ned på gungbrädet.) Kanske jag får bju på lite kaffe? Jag bakte just lite bullar i går.

(Skyndar in i stugan. Under föregående repliker har småningom samlat sig en hop folk på scenen: gummor och gubbar, gossar och flickor, som hälsa på Per och Britta.)

Anders Jansson (krumbuktande sig, till Yoga): Hör nu, fruntimret som har kommit så långt bortifrån, fruntimret kanske skulle villa vara så gemen och tala om lite hur dä ä därborta i morjanernas land ? Dä ä fäll ett märkvärdigt land, dä?

Yoga (reser sig upp och sjunger):

Jo, hör, nu ska jag berätta minsann, hur morjanen har clet i Moria land — uhu, uihu!

(Omkvädet med ett gutturalt väsande, under det hon vänder ut vitögonen.) Var frukost äter han krokodil, och till gaffel han har en förgiftad pil, uhu, uihu!

Kör (av gummor och flickor som slå ihop händerna av förfäran):

Å nej ! Å nej!

Har ni hört sånt, så säj!

Att det finns tocke land, där tocke går an!

Yoga:

Till middan spisar han tigerkött, som han inte steker men slukar rött, uhu, uihu!

Var afton äter han elefant,

för han tycker han måste ha något bastant!

uhu, uihu!

Kör:

Å nej ! Å nej ! Har ni hört sånt, så säj! Att det finns tocke land, där tocke går an!

Yoga:

Och vill han ta sej en klunk av vin, han går till en palm, sticker kniven i'n, uhu, uihu!

Så rinner där palmvin — dropp, dropp, dropp — han behöver blott hålla munnen opp. Uhu, uihu!

Kör (av drängar och gubbar, som nicka åt varann och mysa) :

Å nej! Å nej! Har ni hört det, så säj! Att det finns tocke land, där tocke går an!ARABIA LANL)

Yoga:

Ja, svart är morjanen från huvud till häl, och svart är hans kropp, och svart är hans själ. Uhu, uihu!

Men tänderna, de äro vita — halia! och därför så är morjanen så gla! Uhu, uihu!

Kör:

Å nej! Å nej! Har ni hört det, så säj! Att det finns tocke land, där tocke går an!

Anders Jansson (fundersamt) Det måtte vara ett förunderligt land! Då har vi det nog lugnare hemma i Småland!

Mor Jansson (kommer in, bärande en kaffebricka; till Yoga):

Vasse god! Ska det vara en liten tår?

Yoga (avsides): Hon bjuder mej först! Hi, hi, hi (nedlåtande till mor Jansson): Tack, kära ni! Jo, det ska nog smaka bra.

Mor Jansson: Det är bästa brasilianskt, jag har själv köpt det i Gamleby. (Till prinsen); Vasse god! Ska det vara en kopp? (Till prinsessan): Vasse god!238

Doppa ho, så mycket ho orkar! (Sätter brickan på bordet; till Per och Britta) : Ni får ta er själva.

Andera Jansson (avsides till mor Jansson): Men mor, inte skulle du bjuda Yoga först!

Mor Jansson:

Du pratar som du förstår. Yoga är ju båd störst och finast.

Jansson:

Men ho ä så svarter, så!

Mor Jansson: Ja, belangande dä

ska man vara mor jan, så ska man va't med

besked! Å borta hos dem i morjanernas hem så ju svartare man ä, dess finare man ä — så ä dä, lita på dä!

Anders Jansson (till Per, som han tar under armen och drar med sig åt förgrunden) : Säj, Per, vad tänker du nu ta dej te?

Per:

Jo, jag tänker köpa mej en gård.

Jansson:

Såå, har du pengar te de då?ARABIA LAM)

Per:

Jaa då, (drar upp en pung) den här påsen med guld fick jag av kungen i Arabia land. Vet ni nån gård som är till salu?

Jansson (fundersamt) :

Alltid finns det väl nån. Låt mej si! Jo, han vart ju dö, Eriksson i Svinnarsbo, å änkan tänkte sälja stugan för te flytta te dotern i Västervik.

Per:

Svinnarsbo. Ja, det är ju en nätt liten gård.

Jansson:

Se, där står just gumman! Gå och tala me'na!

(Per går bort emot fonden och börjar tala med en liten svartklädd gumma med silkesschalett på huvudet; efter en stund ser man dem skaka hand.)

Anders Jansson (till Yoga) :

Hör nu, ho som kan sjunga sä grant, ho kan fäll också dansa?

Yoga (gör ett luftsprång) :

Jo, visst kan jag dansa! Än ni då? Kan ni dansa här i landet?

Anders Jansson:

Det kan vi nock (krumbuktande sig), te minstingen om man kunde få ett så redigt fint fruntimmer te å dansa med.240

Yoya:

Hi hi! Det finns trevligt folk här, ser jag.

Jansson (till några ungdomar) :

Va inte Jan speleman här nyss, töckte jag?

En flicka:

Jan speleman — han står ju därborta, vet ja. Och fiolen har han med sej.

Flera (ropa) :

Jan speleman! Kom och spela en polska för oss!

(De draga Jan speleman fram mot förgrunden.)

En flicltu:

Spela den polskan, som du kallar »Solen skiner».

Jan speleman (skrattar lite förläget) :

Hehe, jag ska väl fresta då. När här ä så fint harrskap.

(Spelar på fiolen och sjunger; de andra sjunga med, dansande i ring.)

Solen skiner, och vinden viner, solen skiner på fältet. Känns det trångt inom tröjan din, så lossa lite på bältet.AR AB IA LAM)

Och två och två

gå ankorna, men en och en

vanka gässen. Och jag ä gla, och

du ä gla, och då får ingen va lessen.

Pepparrötter och

grisafötter och rosenkäl i din

soppa. Och stänga sorgerna för din stig,

så ta en sats blott och hoppa! Och två och två man går till dans, men en och en man går till graven. Si, sorgen smälter för solens glans, sä man vet knappast utav en.

(Under de fyra första raderna i var vers, ringdans; viel orden »två och två» upplöser sig ringen i par, som gå hand i hand; vid orden »en och en» släppa de varandras händer och gå en och en — under det musiken blir långsammare — efter varandra i ring; vid de två sista raderna — (takten hastigare) — taga alia åter i ring och svänga muntert om.)

Britta (som varit ute en stund, till Mendeli) :

Tänk, när jag var ute i lagårn nyss, så kände den vita kvigan igen mej! Hon vart visst riktigt glad.

Mendeli:

Det kan jag gott tänka, att alla blir glada åt att se dej, lilla Britta.

Per:

Jag var borta och tittade på oxarna, men de brydde sej då inte ett dyft om mej. De blängde inte åt mej en gång.

Zendeli:

Men så är det andra här, som bligar så mycket kärvänligare åt dej i stället! Åh, vad alla flickorna tittar på dej, Per!

Mendeli:

Nej, nu får vi allt lov att ge oss i väg till fartyget, Zendeli. Vi får inte låta vår far vänta längre.

Zendeli:

Det är sant, ban är nog orolig för oss.

Per:

Men ni kommer väl ibland och hälsar på oss?

Mendeli och Zencleli: Jo, det kan ni lita på!

(Sjunga) :

På hemfärd måste vi tänka; ren börjar sol sej sänka mot västerns skyar ner. Farväl, ni kära vänner! Den tack vårt

hjärta känner, ej kunna vi tälja er!

Britta: Ack, måste nu ni fara? Men säj, om i kvällar klara ej stundom ni kommer hit Visst ofta ska vi spana, om uppe bland skyars bana ej blänker en vinge vit.

Per:

På andra sidan näset,

där ligger halvt dolt i gräset,

det väna Svinnarsbo:

där ska vi, jag och Britta,

nu bo. Säj om ni hitta

dit bort nån gång, månn tro?

Mendeli och Zendeli (sjunga samtidigt som Per och Britta): O ja, ni vänner kära! Oss svanarna skola bära till eder så mången kväll.244

Vi ska i fröjd och gamman rätt ofta sitta samman uti ert trevna tjäll.

Per och Britta (sjunga samtidigt som Mendeli och Zendeli): Ja, kom, ni vänner kära! Må svanarna eder bära till oss så mången kväll. Vi ska i fröjd och gamman rätt ofta sitta samman uti vårt enkla tjäll.

(En kärra köres fram.)

Mendeli och Zendeli (till Janssons) : Adjö då, och tack för i kväll! (De skaka hand med dem båda och stiga upp i kärran.)

Yoga (stiger också upp i kärran; viftar nedlåtande med handen åt mor Jansson) :

Tack för i kväll! Hi hi hi!

Mor Jansson (niger för Yoga) : Tackar så mycket för det kära besöket! (De åka bort under allmänt viftande och nickande. Efter dem avlägsna sig de besökande. Janssons gå in i stugan.)ARABIA LAXD

Per:

Nu, Britta, tycker jag att vi strax ror över och tittar på Svinnarsbo.

Britta:

O ja, det ska bli roligt.

(De gå mot båtbryggan och stiga ned i ekan. Kyrkklockorna börja ringa.)

Britta (i båten) : Hör, det ringer i kyrkan!

Per:

Ja, det är ju lördagskväll.

Britta:

Ja visst, det är helgsmålsringningen.

(Per skjuter ut båten och börjar ro, medan Britta ätter sig i aktern.)

Britta (sjunger): Klockorna klinga klara, solen sig reder att dö. Gott är att hemma vara, hemma vid Svinnarns sjö.

Båda:

Dallrande ljuden fara hän över sjö och land. Gott är att hemma vara, hemma vid Svinnarns strand!246

FEMTE AKTEN.

(Landskap, i fonden en rödmålad stuga med vita knutar och vit förstukvist; en bänk till höger. Vårafton.)

Britta (går och vattnar blommorna): Håhå, jaja, allena jag- går, ger åt små blommorna vatten. Håhå jaja, det är kväll, det är vår, snart blir det ljust hela natten.

Då stiga fagra drömmar för ens sinne, då klinga gamla visor för ens minne -—• •—.

Per (kommer in) : Jag har varit och tittat på rågen ett tag.

Britta:

Den kommer visst opp bra.

Per (sätter sig på gungbrädan, tungsint) : Aja--men man är ändå inte riktigt glad.

Britta:

Nej, man längtar ju lite — i synnerhet så här om kvällarna —.ARABIA LANL)

Per:

Det är länge sen de sist var här. Britta:

Ja, det är bra länge sen ---.

Per:

Och förut kom de så ofta —.

Britta :

Ja, tänk så många gånger vi har sett de vita svanarna komma flygande.

Per:

Men nu är det nog slut med de besöken.

Britta (sorgset) : Mendeli och Zendeli har glömt oss, vännerna de glömt vid Svinnarns strand.

Per:

Icke kunde vi väl detta drömt oss, när de sist oss räckte vänlig hand.

Britta:

Ofta kom de hit i klara kvällen, vita glänste svanarna mot skyn.248

Per:

Och vårt jubel steg mot Svartkärrsfjallen, när vi sågo denna kära syn.

Britta:

Varje gång de åter måste fara, ropte de: »Vi ses ju snart igen!»

Per:

Och vi stodo där i kvällen klara, sågo upp mot skyn: »Vi ses ju än!»

(De stå tysta. Svanmotivet från första akten klingar åter.)

Per (springer upp) : Hör du ej ett sus?

Britta (likaså) : . . . liksom av vingar?

Per:

Glimmar ej i ljus en svan så vit? Britta:

Se, o se! Ett svanepar sej svingar över skogen — sänker re'n sej hit! (Svanarna sänka sig ned med Mendeli och Zendeli.)

Per:

Zendeli — du har då kommit åter!

Britta:

Mendeli — jag ser dej då igen! (Vänder blygt bort sitt huvud.)

Mendeli:

Britta — nej, jag tror av fröjd du gråter?

Zendeli:

Per, vad jag är glad! Du minns mej än?

Per:

Ack, hur har vi väntat här och längtat! Zendeli:

Mycket hänt sen sist vi voro här. Mendeli:

Men vi ock — hur har vi icke trängtat till den bygd, som blivit oss så kär.

Zendeli:

Men nu Per, måste du tala om hur mycket du hunnit med sen sist.

Per:

Jo, jag har allt plöjt upp en god bit av ängsmarken därborta.

Zendeli:

Det måste du visa mej, Per!

Per:

Ja, kom då!

(De gå ut till höger genom grinden.)

Mendeli:

Britta, säj, har du tänkt på mej i vinterdagarna många?

Britta (fortfarande med bortvänt huvud) : Jo, Mendeli, nog har jag tänkt på dej i vinterdagar långa.

Mendeli (starkare): Britta, säj, om du längtat som jag, längtat var natt och längtat var dag? Var morgon, som grytt, på dej jag tänkt, till dej jag trängtat, när kväll sej sänkt. Alltid din klara blick jag såg. Då vart mej så underligt varmt i håg.

Britta — säj, vill du följa med mej, bli min brud och min maka? Britta — om jag ej vinner dej, sorgfull jag vänder tillbaka. Aldrig mera bliver jag gla', Britta, om du ej säjer ja —. (Under det sista har han lagt armen om

hennes liv, hon har halvt vänt sitt ansikte emot honom; de gå ut till vänster i skogen bakom stugan.)

(Zendeli och Per komma in från höger.)

Z ende Ii:

Säj, Per, känner du dej inte lite ensam ibland? Ja, du har förstås Britta, men ändå så — -—.

Per:

Jo, nog känner man sej lite längtsam, förstås ... När det är långa vinterkvällar -—. Ja, om vårkvällarna med för resten.

Zendeli (efter ett ögonblicks tystnad) :

Ja — och snart blir du visst ändå mer ensam. Jag tror nästan, att min bror just nu håller på att försöka ta Britta ifrån dej.

Per (häpen):

Gör han det?

Zendeli:

Ja, han tänkte fråga henne, om hon ville följa med honom till Arabia land och bli hans hustru.

Per:

Skulle Britta bli prinsessa!

Zendeli:

Ja, en sötare prinsessa kan han då inte få.

Per (efter en paus — med en suck) :

Ja — ja, det är ju så--.

Zendeli:

Vad menar du?

Per (dröjande) : Jo, jag menar att — att då blir jag ju ändå mer ensam förstås.

Zendeli:

Ja, det blir du förstås — om inte . ..

Per:

Om inte . .. ?

Zendeli:

Åh, det var ingenting . . .

Per:

Ja, se det är ju stor skillnad förstås . ..

Zendeli:

På vad?

Per:

Jo, jag mente, att nog kan man fråga en fattig Smålandsgräbba, om hon vill bli prinsessa — — —. Men se att fråga en prinsessa — — — om hon vill — — •—.

Zendeli (med bortvänt huvud) :

Du kan ju försöka...

Per (hänryckt, griper hennes hand): Zendeli, är det möjligt? Kan du verkligen vilja det? Kan du lämna all din glans och prakt för att bli en fattig pojkes brud? (Släpper hennes hand, missmodigt.) Nej, det är ju dårskap ... Du skulle bara sakna allt, som du måste lämna. . .

Zendeli:

Vad bryr mej glansen uti kungasalar? Jag höra vill den röst i hjärtat talar. Ty mer än makt och prakt och svenners skara det är att älska och att älskad vara!

Här i det land, elär höga furor susa, clar sjöar drömma under björkar ljusa, här vill hos dej, min älskade, jag bliva, och lycka vill jag taga, lycka giva.

Ej skall jag sakna solbegjutna slätter; jag älska skall ditt land med ljusa nätter, de vita nätter, fulla utav drömmar,

då trånfull sällhet hjärtat genomströmmar.

Per:

Så kom då, älskade, hos mej att dröja, då mecl min ringa lott du vill dej nöja. Kom, du min klara sol, min ljuva stjärna! Dej skall min starka ömhet skydda, värna.

Båda:

Ja, allting annat, det är ringa bara emot att älska och att älskad vara.

(Mendeli och Britta komma in.)

Mendeli (leende) :

Jag kan förstå, att ni två också klarat ut saken med varann. Och nu kan vi tala om, varför vi inte kommit förr. Redan för ett halvt år sedan bekände vi för vår far, vad som var våra hjärtans käraste önskan. Vår gode fader svarade, att han inte ville motsätta sej saken, om vi blott prövade våra känslor under ett halvt år. Under detta halvår skulle vi inte få träffa er alls. Nu har halvåret gått •— och nu är vi här!

Zendeli:

Och nu ska vi tala om vår stora överraskning. Se, clet är så — nej, du får säja det, Mendeli!

Mendeli:

Jo, vi tycker, Zendeli och jag, att när vi så länge måst vara skilda från er, så vill vi nu inte en enda dag längre vänta på vår lycka. Har ni något emot, att vi genast ställer till bröllop?

Per (livligt, trycker Zendeli intill sig) :

Inte det minsta.

Mendeli (ömt) :

Och du då, Britta?

Britta (blygt) :

Det får bli som du vill, Mendeli.

Zendeli:

Ja, men nu ska vi tala om den stora, stora överraskningen. Vår far ville gärna vara med på vår högtidsdag, och så for han i väg på sitt skepp Akhal, och rätt nu är han väl här. Och med honom är Yoga. Och livvakten förstås.

Per:

Tänk, kommer här sånt storfrämmande! Då måste vi försöka få hit våra vänner och bekanta också.

Britta:

Vi måste be mor Jansson och fader Anders.

Per:

Ja visst. Och Jan speleman och alla pojkar och flickor i trakten. Jag ger mej genast iväg och bjuder.

Zendeli:

Jag följer med dej.

(De skynda ut.)256

Mendeli: Stilla, drömmande fager ligger den blanka sjö. Kvällens rosiga dager vill ej slockna och dö.

Britta, skall du ej sakna ofta ditt väna land? Skall ej din längtan vakna till björkar vid Svinnarns strand?

Skall dej ej längtan tära? Skall du ej drömma och trå? Britta, säj, kan du lära älska mitt land också?

Britta:

Ditt land skall bli mitt land, ditt hem skall bli mitt hem.

Om palmer gro hos dej, då vill jag älska dem. Hos dej, hos dej, du som jag håller kär, hos dej, hos dej mitt rätta hem dock är.

Väl skola drömmar fly ibland till Sveriges land, jag mina björkar minns, som stå på Svinnarns strand —

men o, jag vet det väl, du som jag håller kär, hos dej, uti din famn, mitt rätta hem dock är!Nu kommer hängen!

17. — A rab \a land.258

Mendeli:

Men hör, skramlar det inte därborta på vägen.

Britta (ser utåt vänster):

Jo se, där kommer de!

(Kungen och Yoga komma in, följda av Yussuf och arabiska soldater.)

Kimgen:

God dag, lilla Britta! (Klappar henne på kinden.) Jag undrar inte alls på min sons val.

(Per och Zendeli inkomma från höger. Zendeli springer till sin far.)

Kungen:

Nå, är du nöjd nu, mitt lilla troil, när du fått din vilja fram? (Till Per och Britta): Ni två har visat er goda, trofasta och kloka — och det är det bästa man kan säja om en människa; därför ger jag nu med glädje mitt samtycke till vad mina barn bett mej om. (Omfamnar Per och Britta.)

Yoga (rusar fram) :

Ack, mina söta små prinsbarn! Och ack, mina rara små bondbarn! O, vad jag önskar er lycka allihop!

Alla fyra:

Kära Yoga! (De klappa om henne.)ARABIA LANL)

Yoga:

Och nu ska ni få se vad Yoga hittat på. (Lyfter upp en korg-.) Här är en fin silkesklän-ning, och den ska lilla Britta ha, när hon står brud.

Britta:

O tack, tack. (Tittar i korgen.) Så fint, så fint! — Det är väl bäst jag går in strax och klär om mej.

(Går in i stugan med korgen. Anders Jansson, mor Jansson, Jan speleman och en hop bondgossar och flickor inkomma från höger.)

Mor Jansson (till Per, Mendeli och Zendeli) : Jaha, här kommer vi nu, eftersom vi har blitt efterskickade... Jaha! En skulle fäll grattelera. Fast nog va de här hastigt påkommet, de må jag då säja.

Anders Jansson : Jag skulle också grattelera sä redit mycke. Det va redit roligt det här. (Skakar hand med dem.)

Mor Jansson: Jag har tatt me lite förning. (Till en flicka, som bär en korg på armen): Maja, ta in de däringa i stugan och sen får du hjälpa te lite med kaffet och salveringen. Men var ä Britta?260

Per:

Hon håller på att klä sej.

Mor Jansson (får syn på Yoga, niger djupt) :

Se, god dag, och mjuka tjänare!

Yoga:

Goddag, goddag, hi hi hi. ..

Pe.r:

Kanske jag får presentera mor Jansson för kungen ?

Mor Jansson:

Vad pratar han för något? Finns det nån kung här?

Mendeli (till kungen) :

Det här är Anders Jansson i Svinnarshult och mor Jansson.

Kungen (räcker dem handen) :

Goddag, goddag!

Anders Jansson (harklar sig) :

Nu skulle jag be å få proppenera, att vi rogar oss lite, mens vi väntar på Britta. Och eftersom Jan speleman ä här, så kunde vi kanske ta oss en liten sväng. (Med en belevad bugning mot kungen): Ifall inte kungen har någe emot de, förstås.

Kungen:

Nej, visst ska vi dansa. Spel opp, speleman!ARAB1A LAN1)

Yoga (gör ott luftsprång) : Det ska bli livat att ta sej en sväng.

Jan speleman (sätter fiolen till hakan) : Ja, då tar vi väl »Solen skiner» med den versen, som passar särskilt för bröllop.

(Kungen bjuder handen åt mor Jansson, Anders Jansson åt Yoga, de arabiska soldaterna bjuda upp bondflickor. Alla ta i ring och sjunga) :

Och soleil skiner, och vinden viner, och solen skiner så fager. Och blomster små på ängen stå och le i glimmande dager. Och två och två man helst bör gä, om glädjens ros man önskar vinna. Ja, två och två vi dansa må, och nog ska lyckan vi finna!

(Britta träder ut på förstukvistcn, klädd till brud.)

Alla:

Se på Britta! Så söt hon är!

Mor Jansson:

Det hade jag fäll aldrig tänkt, att Britta skulle komma sej opp i världen pä de vise!

Yoga :

O vad ni är söta, alla mina barn! (Omfamnar ett par stycken.)

Anders Jansson: Nu hurrar vi för de båda brudparen (med en bugning), ifall inte kungen har någe emot de, förstås.

Kungen:

Nej, här ska hurras. Hurra!

Alla:

Hurra, hurra! Hurra, hurra!

Jan speleman: Och så klämmer vi i en gång te:

Och två och två man helst bör gä, om glädjens ros man önskar vinna. Ja, två och två vi svänga må, och nog ska lyckan vi finna!

Av den av förf. komponerade musiken till detta sagospel finnas melodien till Svaldrottningens visa (akt III) samt polskan (akt IV) utgivna i musikhandeln (Wilh. Hansen, Köpenhamn), under titlarna »Den första lärkan» och »Solen skiner».I N N F. lf A T. I.

Sid.

ATT SPELA TEA TER

tillbör ungdomens älsklingsnöjen — men vilken pjäs ska man välja? Den hör vara roande och lustig, ha korta repliker, enkla dekorationer och vara lätt att sätta i scen.

Välj någon pjäs ur värt rikhaltiga förråd, vi ha under åren utgivit trier än 170 sagospel, barnpjäser, sångspel, historiska skådespel och annan dramatik för de unga.

BARNTEATERN

Samling 1—13. Pris pr saml. kart. 2:-— kr. och

Ungdoms teatern

Samling 1—2. Pris pr saml. haft. 2:75.

Detaljerad förteckning med uppgift å antal akter och medverkande, skådespelens karaktär och svårighetsgrad sändes gratis och fraktfritt.

SVENSK LÄRARETIDNINGS FÖRLAG.BARNBIBLIOTEKET SAGA:

1. Svenska folksagor I.
2. Robinson Kruse.
3. Tusen ocli en natt I.
4. Onkel Toins stuga.
5. Jorden runt d-i 80 dagar.
6. Medeltidssagor.
7. Svenska folksagor II-
8. Tusen och en natt II.
9. Trojanska kriget.
10. Gullivers resor.
11. Styrman Hurtig.
12. Franska sagor.
13. Hunden Tipp.
14. Den unge boerhjältcn.
15. Gula Vargen.
16. Booker Washington.
17. Grimms sagor I.
18. Hittebarnet.
19. Tomteberättelser.
20. Svenska sägner.
21. Kapten Grants barn.
22. Torntesagor.

23- Ostan och västan.

24. Selim och Kalulu.

25. Tomtefars sagor.

26. Ja och nej.

27. Två års ferier.

28. Silvertornet.

29. Riddarsngor.

30. Kung Svarträv.

31. I Hönslösa.

32. Diamantäpplct.

33. Buffalo Bill.

34. Ädelstenen.

35. Barndomslandet.

36. Rosenlager.

37. Den siste mohikanen. 3S. Svanevit ocli Rosenröd.

39. Mattias Sandorf.

40. Japanska sagor.

41. Prinsen o. tiggargossen.

42. Sagospel.

43. Pärlbandet.

44. Lilla Nelly.

45. T yska folksagor.

46. Genoveva.

47. Indiska sagor.

48. Rulaman. ""

49. Lilla Tornine.

50. Kolumbus.

51. Gutenberg i Hönslösa.

52. Amerikas hjälte.

53. Skogslöparen.

54. Peter Rosegger.

55. Marco Polo.

56. Tusen ocli en natt III.

57. Barnteatern 1.

58. Prinsar och prinsessor.

59. Montezumas rike.

60. Hjärtat på rätta stället,

61. Det sjunkna guldskeppet

62. En liten naturdyrkare.

63. Grottpojken.

64. Baron Münchhausen

65. Havets hjältar.

66 Tripp Trapp TruII.

67. Esse Guldlock

68. Över ryska snöfält.

69. Sagor trän Alhambra.

70. En världsomsegling.

71. Vikingaliv.

72. Drottning Karins ring.

73. Lillpetter Gräshoppa.

74. Rosen och ringen.

75. Tvillingarna.

76. Pelle vallare.

77 och 7S. Ivanhoe I och II

79. Guldbockarna.

50. Den hemlighetsfulla ön.

51. Pågar och töser.

82. Billy Boy.

83. Ormkungen.

84. Trollflöjten.

85. Kungariket i havet.

86. Prins Hummelum.

87. Grimms sagor 11. SS. Lajla.

89. Prästgårdsbarnen.

90. Pelle Frisk.

91. Den lille puckelryggen.

92. Barnteatern II.

93. Öknens ande.

94. Flickan från Texas.

95. Barnteatern 111.

96. Barnens paradis.

97. Sven Orädd.

9S. Det gyllene skinnet.

99 Björnjägarens son.

100. Genom seklerna I.

101. Genom seklerna II.

102. Tomteboda prästgård.

103. Prinsen med guldkorna.

104. Barnieatern IV.

105. Hjälten frän Panama.

106. Silkesviuges sagor.

107. Könnick.

10S. Lasse den låte.

109. Barnteatern V.

110. Solkatten.

111. Adla skuggor....

112. Andersens sagor I.

113. Andersens sagor II.

114. Island.

115. Grinolle ocli Ingalisa.

116. Sagomoster.

117. Med MD 117. 11S. Månbarnen.

119. Kungabarn.

120. Hemma hos far.

121. Hjältar och kungar.

122. Jako

123. Barnteatern VI.

124. Barnteatern VII.

125. Mycket väsen för ingenting.

126. Puttefnask och Storebrask.

127. Andersens sairor ill.

128. Gossen från Nykarleby.

129. Krönikan om hertig Erik

130. Läng Längre Längst

131. Isländska sagor.

132. Trollsländan.

133. De 3 musketörerna I.

134. Dj 3 musketörerna II.

135. Den heliga Lucia.

136. Loffe.

137. B irnteatern VIII.

138. Hjortdödaren.

139. Storebror Stark, 14U. Nordens apostel.

141. Jan o. Jon o. lilltrollet.

142. Pojken som var med om allt.

143. Barnteatern IX.

144. Silvervit.

143. Australiens hemlighet.

146. Tom Sawyer.

147. Fågel Blå.

145. Lillebror i Indien.

149. Barnteatern X.

150. Svenska folksagor III.

151. riden går.

152. Trollbarnen.

153. I juletid.

154. Genom öknen.

155. Ärpa Snärpa.

156. Fru Skata i trolltallen.

157. Jakob Ärlig. 15S. Prins Prigio.

159. Barnteatern XI.

160. Kämparna i Ålleberg.

161. Läxor och lek.

162. Trippalätt och Klumpapå.

163. Jungman Nikias Bock. 1D4. Nalle Brinn.

165. Låte Per.

166. Huckleberiy Finn.

167. Guldfågeln.

168. Soria Moria slott. 160. Sveriges blåa band.

170. Tummeliten.

171. Ville Våghals. 172 Barnteatern XII.

173. Frans Fladders frieri. 174- Svart pA vitt.

175. Dirk Trom

176. Arabia land.

kXt-a n_ EiwiK. SIM» 17

716075